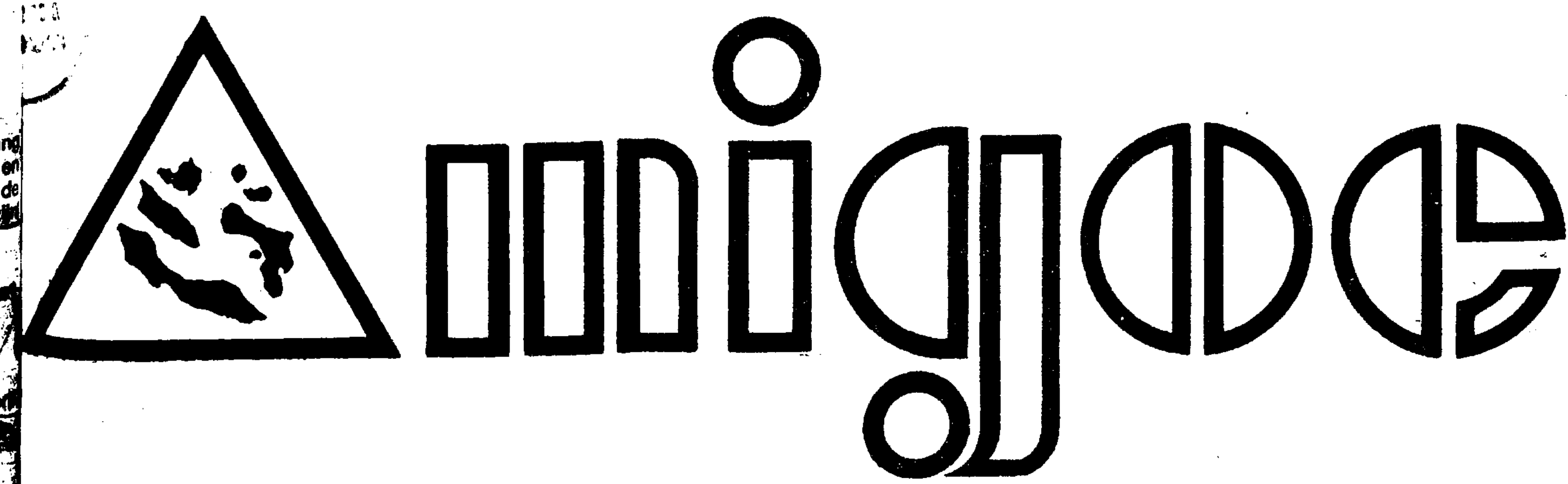

A. RINCONES (UPA)
.....zaklantaarn.....

Vandaag

98STE JAARGANG – No.: 262

VRIJDAG 13 NOVEMBER 1981

ISRAELISCH-EGYPTISCH OVERLEG HERVAT

Cairo wijst Saoedisch vredesplan af

Israel krijgt Egypte pal achter Camp David

CAIRO — Het voornaamste resultaat van het woensdag hervatte overleg over Palestijnse autonomie is voorlopig dat Israel Egypte pal achter de akkoorden van Camp David heeft weten te krijgen. Dit ondanks het vredesplan van kroonprins Fahd van Saoedi-Arabie, dat in de afgelopen tijd internationaal steeds duidelijker boven de markt was komen te hangen. President Moebarak van Egypte verklaarde gisteren echter letterlijk: "Camp David is de essentie voor ons en Israel. Ik heb niets te maken met het plan van Fahd. De vrede van Egypte met Israel is strategisch en niet tactisch".

Israel verwerpt het plan van Fahd, dat uit acht punten bestaat en 'in het kort' Israelische terugtrekking uit de bezette gebieden en een onafhankelijke Palestijnse staat op de westoever van de Jordaan en in de Gazastrook met oost-Jeruzalem als hoofdstad inhoudt. Egypte ziet in het Saoedische plan wel goede elementen, maar acht het weinig zinvol het na te streven zolang Israel het niet heeft aanvaard als basis voor onderhandelingen. Dat het in de afgelopen tijd internationaal steeds meer in de belangstelling kwam, had twee voorname redenen. Ten eerste werd het algemeen gezien als de eerste impliciete erkenning door de Saoediers van Israel's bestaansrecht. Bovendien had het door de akkoorden van Camp David op gang gekomen proces in de richting van een verdere regeling van het conflict in het Midden-Oosten na de bereikte vrede tussen Israel en Egypte veel van zijn vaart verloren. Dit kwam door het niet vlotten van het overleg over Palestijnse autonomie dat ook in deze akkoorden tussen VS, Israel en Egypte werd voorzien. Dit overleg sleept al 2 1/2 jaar zonder dat een fundamentele doorbraak door een der partijen wordt voorspeld. De leider van de Israelische delegatie, minister van Binnenlandse Zaken Josef Burg, in het woensdag hervatte overleg zei gisteren wel dat de sfeer tot dan toe uitstekend was en constructief. Hij zei ook, dat Moebarak van oordeel is dat Camp David de enige basis is voor vrede in het gebied.

Een van de voornaamste struikelblokken in het overleg over het voorziene Palestijnse zelfbestuur bleek ook gisteren weer de mate van bevoegdheden en de samenstelling van een raad, die het dagelijkse bestuur zou moeten gaan voeren van de Palestijnen op de door Israel bezette westelijke Jordaanoever en in de strook van Gaza. Egypte wil een grote raad met wetgevende bevoegdheden, Israel een kleine die weinig te zeggen heeft. Op dit vraagstuk spitste het overleg zich gisteren weer toe.

Het overleg had zestien maanden stil gestaan. Woensdag werd het hervat en wel twee maanden eerder dan oorspronkelijk in de bedoeling lag in de hoop een doorbraak te kunnen bereiken. Vergaderd werd ook donderdag in het Mena House-hotel bij de pyramide van Gizeh in de omgeving van Cairo. De bedoeling was om niet meer in praten over details te verzeilen zoals voor de opschorting het geval was, maar te onderhandelen over "algemene uitgangspunten" voor het instellen van een raad voor Palestijns zelfbestuur. De details zouden dan later via onderhandelingen met de Palestijnen moeten worden ingevuld.

Behalve door Burg werd Israel vertegenwoordigd door de ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken, Sjaron en Sjamir, Egypte door zijn twee hoogste ministeriele functionarissen voor Buitenlandse Zaken, Kamal Hassan Ali en Boutros Ghali en de Verenigde Staten door hun ambassadeurs in Cairo en Tel Aviv.

Persstaking

ROME — De Italianen moesten het vandaag door een persstaking zonder nieuws stellen. Er verschenen geen kranten en de nieuwsuitzendingen op de radio en de televisie vielen uit, of waren zeer kort. De staking is een protest tegen het aangekondigde ontslag van 1.300 werknemers en de sluiting van kranten door de grootste uitgeverij van het land, "Corriere della Sera-Rizzoli".

Onrust belet overleg regering-Solidariteit

Reeks stakingen nog niet opgeheven

WARSCHAU — De aanhoudende stakingen hebben in Polen ertoe geleid dat de regering de vrije vakbeweging Solidariteit heeft voorgesteld hun overleg met vier dagen uit te stellen tot volgende week dinsdag. De staking die het land in de greep hebben, breidden zich gisteren nog uit. Een van de "haviken" uit het leidende Politburo, Stefan Olszowski, keerde er zich fel tegen en wees op de noodzaak van een stakingsverbod als de stakers niet snel weer aan het werk gaan.

De regering in Warschau wil pas op dinsdag een gesprek met Solidariteit, in plaats van op vrijdag zoals de vakbond zelf had gewild. Men hoopt dat in de tussentijd de stakingen kunnen worden beeindigd. "Het is lastig te onderhandelen als de acties doorgaan", aldus een woordvoerder. De zaken die Solidariteit aan de orde wil stellen zijn van politieke en economische aard. De gewraakte stakingen zijn onder andere die in Zielona Gora in het westen van het land. Naar schatting 200.000 werknemers werken niet sinds ruim drie weken. Zij eisen het ontslag van drie voorlieden van een staatsboerderij die Solidariteit vijandig gezind zijn. Verder vond een maandag begonnen staking onder krantenverkopers en kioskhouders in Wroclaw, steeds meer aansluiting. Collega's in Lodz, Bialystok, Gdansk en andere steden gingen ook in staking. Volgens niet officiele cijfers zijn in totaal 50.000 werknemers bij deze actie betrokken die uitbrak na loongeschil.

In het hele land boycotten studenten van het hoger beroepsonderwijs gisteren de lessen uit solidariteit met studenten in Radom, die het ontslag van hun rector eisen Daarnaast werd de actie gevoerd om een nieuwe vrijere wet op het hogere onderwijs te krijgen. Andere wilde acties duurden voort van 2500 mijnwerkers in Sosnowiec bij Katowice en van enkele honderden boeren in Siedlce die o.a. erkenning van de particuliere boerenbedrijven eisen.

Daarin worden de boeren gesteund door de vrije boerenbond "Solidarietit-Platteland".,

WILLEMSTAD — Landhuis Brievengat (zie foto) wordt eind van deze maand officieel opengesteld ter bezichtiging, zowel voor de lokale bevolking als voor toeristen. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de voorzieningen die daarvoor getroffen moeten worden. Zo zullen in de toren bij het landhuis (rechts één zichtbaar) dames- en herentoiletten worden aangebracht. Curava en Obra di Man zullen er ook ondergebracht worden.

AMSTERDAM — Internationals lager. Banken verdeeld. Hypotheekbanken vriendelijk. Verzekeraars onveranderd. Uitgevers goed prijshoudend. Bouwers verdeeld. Scheepvaartwaarden nauwelijks prijshoudend. Rest van de markt verdeeld. Staatsfondsen verdeeld. Lokale markt verdeeld.

Twee gevangenen bij actie bevrijd

Gevangenis-auto klem gereden en overvallen

WILLEMSTAD — Vanmorgen zijn bij een overval op Curacao twee buitenlandse gedetineerden die vanuit de gevangenis op weg waren naar een dokter bevrijd tijdens een overval op de betrokken gevangenistruck. Bij deze actie werd een Japanse auto gebruikt. Van de daders en de bevriide gedetineerden ontbrak nog elk spoor tegen het middaguur. De politie heeft meegedeeld paraat te zijn en de kust en de andere vertrekmogelijkheden in de gaten te houden.

Rond acht uur vertrok de truck vanuit Koraal Specht naar de arts. Er bevonden zich twee bewakers in en twee verdachten: de Amerikaan Magio en de Cubaan Perez die beiden vastzitten in verband met het in bezit hebben van verdovende middelen. De truck werd onderweg klem gereden door een personenauto, waarschijnlijk een Toyota of een Mazda, waarin zich twee mannen bevonden. Deze zagen kans de twee gevangenisbewaarders te overvallen en te ontwapenen, waarna dit duo en de twee gedetineerden verdwenen. De truck van de gevangenis werd terug gevonden te Groot Davelaar in de omgeving van de gesloten drive in. Dit gebeurde rond negen uur.

De politie kon vanmorgen nog niet meedelen, waar de overval is gebeurd. Wel deelde men mee dat meteen het nodige personeel in actie is gekomen en de straat is opgegaan. Onder meer worden de lucht- en zeehavens in de gaten gehouden en de kust om te voorkomen dat de bevrijde gedetineerden ontkomen. Tot het middaguur werd nog niemand gevonden. Het duo dat de overval uitvoerde bestond uit een man met een donkere gelaatskleur en een blanke. Verdere gegevens werden nog niet verstrekt.

Onrust op westoever Jordaan en Jeruzalem

Palestijnse scholier neergeschoten

JERUZALEM — Israelische militairen hebben gisteren op de bezette westelijke oever van de Jordaan, voor het eerst sinds daar elf dagen geleden onlusten uitbraken, met scherp geschoten en een Palestijnse scholier verwond. Dit heeft een Israelische militaire woordvoerder meegedeeld.

Het onrustigst was het gisteren in Djenin op de westelijke Jordaanoever en in oost-Jeruzalem. De onlusten begonnen vorige week maandag met de benoeming van een nieuwe Israelische burgerlijke bestuurder voor het bezette gebied.

De Israelische woordvoerder zei dat scholieren van de Zahara middelbare school stenen gooiden naar Israelische militaire voertuigen, waarbij een officier werd gewond. "Na het verkrijgen van de benodigde toestemming, trokken de troepen de school binnen. Na waarschuwingsschoten, schoten de militairen op een met een mes gewapende scholier die wilde vluchten", aldus de woordvoerder. De jongen werd in een been geraakt, maar volgens het ziekenhuis in Djenin is zijn verwonding ernstig.

Uit Palestijnse bron werd vernomen dat de scholier, de vijftienjarige Mohammed Fatah Jarar, geen wapen droeg. "Zij schoten hem neer om de anderen bang te maken. Zij zochten een zondebok". Naar verluidt werden 30 Palestijnse scholieren gearresteerd. De Israelische woordvoerder wilde niet zeggen hoeveel arrestaties er waren, maar zei dat niet alle aangehoudenen noodzakelijkerwijs in staat van beschuldiging zullen worden gesteld.

In het ommuurde centrum van oost-Jeruzalem werden gisteren zes scholieren aangehouden, toen een groep jonge Arabieren probeerde op de Damascuspoort de Palestijnse vlag te hijsen. Ook enkele jongeren die winkeliers trachtten te overreden hun zaken te sluiten, zijn gearresteerd. In Hebron werd een Israelische autobus met stenen bekogeld en ook in Nabloes hebben zich incidenten voorgedaan. De universiteiten van Bir Set en Bethlehem blijven gesloten.

In een reactie op het overnemen door de Arabische Golfstaten van het Saoedische vredesplan, heeft een woordvoerder van het Israelische ministerie van Buitenlandse Zaken verklaard dat zijn land geen aanleiding ziet zijn afwijzende houding te veranderen. "Het gaat om de fase-gewijze vernietiging van Israel", herhaalde hij.

Luns naar VS uitgenodigd

BRUSSEL — De secretaris-generaal van de NAVO, mr JMAH Luns, zal op 16 en 17 november Washington bezoeken op uitnodiging van de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Alexander Haig. Dit is in Brussel uit welingelichte bron vernomen. Hij zal ook een onderhoud met de Amerikaanse minister van Defensie, Caspar Weinberger, hebben. Het bezoek van Luns valt nog geen twee weken voor het begin op 30 november van de onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie over de middellange-afstandsraketten in Geneve en drie weken voor de bijeenkomst van de ministers van Buitenlandse Zaken en Defensie van de NAVO. De NAVO-ministers komen van 7 tot 11 december in Brussel bijeen.

ÑAPA

DEZE WEEK

Duur ruimtevlucht Columbia voorlopig nog niet definitief

KAAP CANAVERAL — De ruimtevaarders Joe Engle en Richard Truly zijn gistermiddag met hun ruimteveer Columbia aan de tweede proefvlucht begonnen van het ruimteschip dat een tijdperk van routinevluchten met eenzelfde toestel moet openen.

Het ruimteveer werd meer dan twee en een half uur na het voorgenomen tijdstip gelanceerd onder een praktisch heldere hemel. Het is het eerste ruimteschip dat opnieuw een tocht onderneemt na al eens eerder rond de aarde te hebben gedraaid.

Het staat nog niet vast of de Columbia de voorgenomen vlucht van vijf dagen zal voltooien, of zaterdag al zal terugkeren. Na het uitvallen van een brandstofcel, gisteren besloot de vluchtleiding het ruimteveer morgen te laten terugkeren. Maar later werd meegedeeld dat van dag tot dag zal worden bekeken of de space shuttle toch het volledige programma kan afwerken.

Vluchtleider Hutchinson zei dat de Columbia nu een "minimum-missie" heeft gekregen, wat wil zeggen dat de vlucht op enigerlei elk tijdstip kan worden beeindigd nadat 54 uur in de ruimte is doorgebracht. Het programma van de astronauten is zodanig veranderd dat de belangrijkste proeven nu worden verricht tijdens de eerste twee dagen van de vlucht. Aanvankelijk leken de problemen met de verstopte brandstoffen gering, maar na de vierde omwenteling om de aarde werd besloten deze brandstofcel buiten gebruik te stellen. De andere twee brandstofcellen functioneren normaal.Het voornaamste doel van de nieuwe vlucht is het beproeven van de "luchtwaardigheid" van het ruimteveer. In tegenstelling tot de eerste vlucht is het laadruim nu niet leeg. Er is elf ton aan instrumenten, waaronder de "grijparm" aan boord.

Wanneer het ruimteveer eenmaal in vol bedrijf is moet het bijna 30 ton de ruimte in kunnen brengen. Tijdens de vlucht zal nu ook worden bekeken of het ruimteveer geschikt is voor het waarnemen van de aarde. Omdat de instrumenten daartoe op aarde gericht moeten zijn zal het bijna de gehele tijd "ondersteboven" in de baan liggen. Het derde belangrijke punt is het proberen van de "grijparm", een soort kraan waarmee kunstmanen in een baan rond de aarde kunnen worden uitgezet en weer binnengehaald. De tweede lancering van de Columbia onder de codenaam STS-2 was enkele malen uitgesteld. Eerst zou het op 30 september en toen op 9 oktober gebeuren. Acht dagen geleden moest de start 31 seconden voor het ontbranden van de motoren worden afgelast.

Er kwam steeds pech: de brandstof liep over en beschadigde het hitteschild, de olie was niet ververst en verstopte filters in het hydraulische systeem en ook nu weer kwam er bijna drie uur vertraging doordat een boordcomputer moest worden vervangen. De laatste vertraging van acht dagen kostte de NASA, die door bezuinigingsmaatregelen van de regering in het lopende begrotingsjaar al met 367 miljoen dollar minder moet zien uit te komen, tussen de anderhalf en twee miljoen dollar. Wanneer de techniek in het ruimteveer echter eenmaal feilloos loopt wordt de ruimtevaart goedkoper door herhaaldelijk gebruik van hetzelfde toestel.

Miss Venezuela is Miss World

LONDEN — Miss Venezuela, juffrouw Pilin Leon, is gisteravond in Londen gekozen tot Miss World 1981. Zij is achttien jaar.

Pilin Leon, die kastanjebruin haar heeft en bruine ogen, heeft als maten: 91, 61 en 91. Ze is 1 meter 79. Ze moest het opnemen tegen 66 rivales. Pilin Leon is studente informatica. De tweede plaats gaf de jury aan Miss Colombia, Nina Gonzales. Ze is eveneens 18 jaar. Miss Jamaica, Sindra Cunningham, werd derde.

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen):
672000
Directie: Mayra van der Dijs.
Redactie-raad:
Goretti Salsbach,
Frans Heiligers en
Mayra van der Dijs.
Overige leden Redaktie:
Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Bernadette Baroud, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse).
Advertentie-afdeling (acquisitie):
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
ADVERTENTIE-AFDELING:
Aanname advertenties:
Maandag t6m vrijdag van
7.30 - 16.30 uur en
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.30 uur worden opgegegeven, behalve op zaterdag.
Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE
(ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, J. A. Abrahamblvd z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis: tel.: 3072.

SABA:
Correspondente: Eleonora Piers tel.: 3288 (kantoor) en 3245 (huis); Fotografe: Eline Drieze.

ST. EUSTATIUS:
Correspondente: Anna Hofstee, tel.: 2222; fotografe: Olga Schats, tel.: 2222.

DEN HAAG:
Correspondent: Jan Schinkelshoek, Wingerd 540, Waddinxveen, tel.: 01828-7432.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (ook abonnementen):
Curaçao,
Districo n.v.
tel.: 36300, 37788, 37789.
Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementen op Antillen twaalf gulden per maand.
(Bovenwinden elf gulden per maand).
Buiten Antillen (Nederland): NAfl. 80,15 per maand (luchtpost) of NAfl. 24,00 per maand (zeepost), jaarlijks vooruit te betalen.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST
eilandsgeneeskundigen
14 nov. 1981 van 08.00 uur t/m 16 nov. 1981 om 06.00 uur
Stads- en 2de distrikt Oost: dokter L. Wilsoe, spreekkamer Scharlooweg 3, tel.: 612947; spreekuren: 11.00-12.00 uur; spoedgevallen, tel.: 43171.

13 nov. 1981 van 18.00 uur t/m 16 nov. 1981 om 06.00 uur
Stads- en 2de distrikt West: dokter N. Goilo, spreekkamer v. Leeuwenhoekstraat, tel.: 24113; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen, tel.: 82476.

Derde distrikt (Banda Abao): dokter R. Botero, spreekkamer Soto, tel.: 641790.

WIT GELE KRUIS
(wijkverpleging): kantoor Santa Maria tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; zuster Martis neemt waar van 06.00-07.00 uur op tel.: 613563; de wacht heeft zuster Josefa tel.: 25450; ook te bereiken op pageboy 027-585.

GEZINSVERZORGING
(Kwido pa famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.30-12.30/13.30-17.00 uur kantoor Santa Maria 17, tel.: 80222.

KLEUTERBUREAU van 14.00-16.00 uur volgens afspraak.

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

VERLOF BEGRAFENIS
14 nov.: A.M. Rafaela, Seroe-Fortunaweg 330;
15 nov.: M.A. Frans, Kaya Cumulus 22.

BOTICA BANDABAU:
geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

BOTICA'S (nachtdienst)
Otrabanda: Sta Maria, tel.: 80800;
Punda: Brievengat, tel.: 79098/79567.

ZATERDAG
DIVERSEN
TOASTMASTERCLUB
13.00 uur lezing-Rust & Burgh. (Spreker: de heer Minguel Pourier ond.: Verenigde Staten, de relaties tussen Nederland, Antillen en de Verenigde Staten).

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(Centrale Bibliotheek, Johan v. Walbeeckplein 13, Afd. Volwassenen): dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-20.00 uur dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zat. van 09.00-12.00 uur. De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK
(Conscientiesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

CHRISTOFFEL PARK
08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

ALLIANCE FRANCAISE
(bibliotheek, Fokkerweg 7) elke zaterdagmiddag van 14.00-18.00 uur gelegenheid tot lenen van Franse boeken.

TENTOONSTELLING
CURACAOS MUSEUM:
openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

BIOSCOPEN

CINELANDIA
19.15 en 21.15 uur *Come to my bedside* (sexfilm, Engels, boven 18 jaar, fl 2,50 en 3,50).
24.00 uur *Naked came the stranger* (Part I) (sexfilm, Engels, boven 18 jaar, 2,50 en 3,50).

THEATER DE TEMPEL
19.00 en 21.00 uur *Joni* (True story, Engels, alle leeft. fl 5,--).

GOLDEN DRIVE IN
21.00 uur *Asi no hay cama que aguante* (Aktiefilm, Spaans, boven 18 jaar, fl 5,-);
24.00 uur *The big red one* (Suspense, Engels, boven 18 jaar, fl 5,-).

TELECURACAO: 17.00 Little house on the Prairie; 17.52 Cartoons; 18.10 Physical Exercise; 18.30 Tik Tak, Too/House Calls; 19.15 Deporte tele-8; 19.30 Public Relation (EVD); 20.00 Noticiero tele-8; 20.30 Benson; 21.00 Hill Street Blues; 22.00 Show di Job; 23.00 Sluiting.

Remitido

Koro nashonal

DEN E PROGRAMA di Telepatria (12-11-'81) m'a hanja e impreshon komo sifuera un Koro Nashonal ta un novedat y ku ront parti di mundu no ta eksisti. M'a kompronde ku pa forma un koro nashonal pa Korsou lo ta algu imposibel p'e tantisimo problemanan chiki ku lo presenta y e korto durashon.

Aki nan mi ta sinti e falta di boluntat di sr Fr.Davelaar. Un koro Nashonal ta un koro kaminda e diferente koronan dje pais ta representa aden. Tur problema ku por presenta ta na mesa bo ta solushona nan. Ta pakiko na Korsou so nos no por?

Na Aruba nos a mira kon diferente koro a uni y duna konsierto. Ironía ta ku sr Fr.Davelaar y demas miembronan di Crescendo mes a partisipá aden. Ken tabata dirigent n'e momento ey? Na Korsou no ta posibel; of ta miedu sr Fr.Davelaar tin di su posishon di dirigent. Ta e kosnan aki t'e aktitutnan meskino, oportunista y egoista. Ta pesey Korsou no por bai dilanti. Tur koronan di Korsou tin nan programa sea ku nan tin 21 aña di eksistensha of un dia. Den un koro Nashonal bo no ta baha na nivel pasobra ta konhuntamente ku demas koronan bo ta jega n'a un programa. Ta dedikashon y perfekshon ta hisa nivel. Un ehempel di Koro Nashonal t'esun di Puerto Rico. "Koro Nashonal di Puerto Rico" ta konsisti di siguiente koronan: Coro di Bayamon, Coro Femenino Escuela Libre Musica San Juan, Coro Iglesia Defensores de la Fe Río Piedras, Coro Iglesia Bautista de Carraizo, Coro Metodista Universitario Rio Piedras, Coro de Santa Rita, Coro Luterano Síon, Coro Interdenominacional de P.R., Coro Parroquia Perpetuo Socorro y Coro Iglesia Presbiteriana, Coro Escuela Secundaria. E koro aki tin un dirigent ku konsehero y diferente asistentenan.

Ku esaki m'a trata na desbarata e argumentonan di sr Fr.Davelaar ku podise pa ignoransia el a trese nan p'a dilanti. Ta tristu!!

R.YANKEY

P.S.: "Koronan Uni Korsou" lo tene un konsierto dia 27 di novembre proksimo pa 8.30 pm na Misa di Brievengat. Entrada ta fl. 10,- y na benefisio di hendenan ku hendikep.

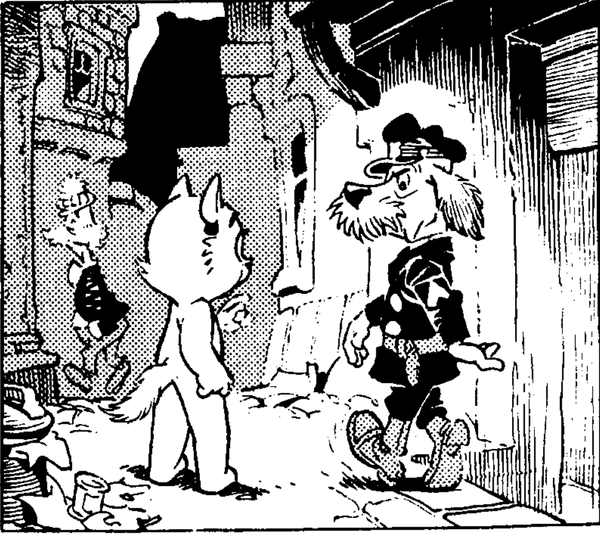
Premier overlegt met staatkundige overleg-orgaan

WILLEMSTAD — Premier Don Martina heeft het staatkundige overlegorgaan van het eilandgebied Curacao gisteren ingelicht over de Koninkrijkskop in Den Haag waar de twee Curacaose vertegenwoordigers niet bij aanwezig waren. Daarbij kwam niets nieuws naar voren in vergelijking met hetgeen de premier reeds eerder via de media heeft laten weten.

Het overlegorgaan had om deze vergadering gevraagd in haar vergadering van afgelopen dinsdag ter aanvulling van het verslag van de raadsleden Frank Rozendal en Wilson Godett. De twee vakbondsleiders die het meest hadden aangedrongen op dit onderhoud, hebben naar verluidt gisteren verstek laten gaan.

Heer Bommel en de aamnaak

01012 - Tom Poes begreep dat het weinig zin had om met de uitgever van de almanak te gaan praten, en inplaats daarvan zwierf hij de volgende dagen in de buurt van de Sofsteeg rond. Hij is geduldig van aard, en hij verwachtte, dat hij op die manier misschien wel iets te weten zou komen.

Op een morgen zag hij brigadier Snuf, die in de schaduw naar het bouwvalligge pand van swami Repus stond te kijken. Dat verbaasde hem natuurlijk, omdat de buurt om veiligheidsredenen door de politie gemeden werd, en hij liep op hem toe.

'Zitten jullie nog achter die almanak aan? vroeg hij.

De brigadier, die zich net onopvallend wilde verwijderen, bleef staan en wierp hem een achterdochtige blik toe.

"Waar bemoei jij je mee? vroeg hij bars. "Wat wil je?"

"Ik wil weten, wat er achter dat blad zit," verklaarde Tom Poes. "Het is niet gewoon; er is iets raars mee."

"Iets raars," herhaalde de beambte getroffen. "Dat is nou precies wat ik er van vind. De commissaris wilde het onderzoek staken, maar ik voel iets verdachts. In het begin ritselde het van de klachten, maar nu zijn er ineens geen ontevreden abonnè's meer te vinden. Dat klopt niet. Worden ze bedreigd, vraag ik me af? Of wat?"

"Het is iets anders," zei Tom Poes. 'In het begin klaagden ze, omdat er onzin in stond. Maar alles wat er in het tweede nummer staat komt uit!"

Rudy Ellis wil niet polariseren met politie

KRALENDIJK — Naar aanleiding van de reactie van de zijde van de politie door onderinspecteur Eithel Ammerlaan over een artikel dat in de Amigoe is verschenen en waarin de heer Ch.R.L. Ellis, die niet alleen statenlid voor het eiland is, maar bovendien ook nog de verantwoordelijkheid draagt voor het Bestuurscollege naar voren brengt, dat hij van mening is, dat de politie soms op de stoel van het BC gaat zitten, heeft de heer Ellis nu een persbericht uitgegeven, waarin hij stelt, dat het statenlid en de persoon die verantwoordelijk is voor het BC, alle recht heeft om bij het hoofd van politie en in sommige gevallen zelfs rechtstreeks bij de minister van justitie naar voren te brengen, dat zijns inziens bepaalde zaken niet goed gaan en er van de zijde van de bevolking klachten binnen komen. Ellis stelt in alle duidelijkheid, dat de bevolking vertrouwen heeft in hem en in zijn partij en het is volkomen duidelijk, dat er naar beide zijden geluisterd moet worden om zo te weten wat er gaande is. Kortgeleden bijvoorbeeld, aldus Ellis, had hij nog vergadering met de minister om over de situatie op Bonaire te praten, waar een tekort was aan voertuigen voor het politie personeel en materiaal. Geen moment wenst Ellis in deze te polariseren, nog minder wenst hij de wet met voeten te treden, vooral niet omdat hij deel uitmaakt van een openbaar lichaam, dat juist de wetten maakt. Op het moment dat Ellis over het politieapparaat sprak, aldus het statenlid wenste hij in geen geval het gehele politieapparaat daarin te betrekken; het zijn inspecteur Nicolaas en onder inspecteur Ammerlaan, die de leiding dragen.

Ellis heeft goede ondervindingen met de politie die in vele gevallen uitstekend werk verricht, maar niettemin blijkt het, dat bij diverse gelegenheden door het BC vergunningen werden verstrekt, die geruime tijd op uitvoering via de politie moesten wachten. Zoals bijvoorbeeld de busonderneming, die nadat men 80.000 gulden heeft geinvesteerd, meer dan zes maanden moet wachten, voor de bus mag rijden. In het geval er aan taxichauffeurs vergunningen worden verstrekt, duurt het soms 3 tot 4 maanden voor zij hun vergunning krijgen. Deze zaken lopen helemaal niet zo goed bij de politie, maar het zijn de politici die de klachten krijgen, aldus de heer Ellis.

De politie handelt niet erg duidelijk in geval er gelet moet worden op het uur van sluiting, aldus Ellis, want op het moment dat de showroom van de Inpo in de Breedestraat werd geopend, gaf in het bijzijn van diverse personen een eigenaar van een zeer bekend restaurant in de Breedestraat te kennen, dat tien minuten na sluitingstijd een politie-officier met een klein baardje op zijn deur kwam kloppen en ook dat een politieagent met de initialen V. vele malen langs is gekomen en vertelde dat als er niet aan de sluitingstijd werd voldaan, een zaak in de Curacacaostraat gesloten zou worden. Dat kan de heer Ammerlaan geloven of niet, aldus Rudy Ellis. In geval het twaalf uur is, aldus Ellis en dus sluitingstijd, dan wordt het toegejuicht, wanneer de eigenaar de deuren van zijn zaak sluit, om aan te geven, dat er in deze zaak niet meer bediend wordt. Ellis ziet echter niet in welk belang gediend wordt, wanneer op dat moment ook de aanwezige mensen gedwongen worden de zaak te verlaten, hoewel eigenlijk twaalf uur sluitingstijd is. Tot slot van zijn verklaring wenst de heer Ellis zijn waardering uit te drukken voor het werk van de politie in het algemeen waarbij hij hoopt, dat ook waardering opgebracht kan worden voor degenen die het belang van de bevolking van Bonaire voor ogen hebben.

Kop in modder

WILLEMSTAD — Ged Frank Rozendal (DP) nam gisteravond PSD-raadslid Eric Kleinmoedig eens flink te grazen. Hij herinnerde er iedereen er aan dat Kleinmoedig aanvankelijk had laten weten helemaal niet over de Koninkrijkstop te praten, omdat zijn partij er niet aan mee wilde doen en er niets van wilde horen. Toch heeft Kleinmoedig lang zijn mondje open gedaan tijdens de raadsvergadering over de top. Dan snapt Rozendal niet dat juist hij verweten moet worden door Kleinmoedig een struisvogel-politiek te volgen. "Ik heb mijn mondje open gedaan en in Den Haag de mening van Curaçao durven verkondigen", zei Rozendal met stemverheffing. "Wat Kleinmoedig doet, is je reinste struisvogel-politiek. Maar hij stopt zijn kop niet in het zand, nee, in de modder. Daar kan hij alleen nog maar praten met krabben en wormen".

Uitgeleende hymne teruggevraagd

Driekleur Bonaire: blauw, geel en wit

KRALENDIJK — Sedert een tweetal dagen bezit het eilandgebied een eigen officiele vlag, die weliswaar nog volgens de internationale normen beoordeeld zal moeten worden, maar die niet al te veel zal afwijken van het ingediende ontwerp. Het ontwerp is vermoedelijk niet van een van de 1056 inzenders, maar van de commissie vlagontwerp zelf, want ook de kleuren en het symbool zijn vrij nauwkeurig overgenomen van het eerste ontwerp dat openbaar gemaakt werd.

De vlag is overwegend blauw, met een witte en een gele baan. In de witte baan is een kompas aangebracht met een ster met zes punten. De banen lopen enigszins schuin. Het is overigens opvallend, dat de zes beste vlagontwerpen die alle beloond worden met een geldsbedrag van 250 gulden erg weinig te maken hebben met het gekozen ontwerp. Mogelijk zal nog nader toegelicht worden door de commissie Vlag en volkslied, waarom de voorkeur is gegeven aan het gekozen ontwerp.

Ook zal het Bestuurscollege buiten de officiele ingebruikname van de vlag op 15 december van dit jaar het officiele gebruik van het volkslied van Bonaire willen inluiden. Dit echter stuit wel op enige moeilijkheden, omdat het Bonaireaanse volkslied in 1964 in gebruik is afgestaan aan de Antillen als Antilliaans nationaal volkslied. Daarvoor is indertijd een wedstrijd uitgeschreven om bij het volkslied ook woorden te schrijven, terwijl het eilandgebied Bonaire reeds lang woorden had. Statenlid Ellis heeft bij de minister president Martina reeds aangekaart, dat het eilandgebied graag weer het eigen Bonaireaanse volkslied zou terughebben, maar dat zal ongetwijfeld op problemen stuiten daar met algemene stemmen in 1964 werd goedgekeurd, dat het Bonaireaanse volkslied als nationaal volkslied zou dienen. Indien er een overeenkomst tussen de Centrale Overheid en het BC van Bonaire tot stand komt, dan zal op Statuutdag 15 december 1981 Bonaire niet alleen een eigen officiele eilandsvlag, maar tevens een eigen - bijzonder mooi - volkslied hebben.

Contractanten-werkgroep uit Simabo voortgekomen

KRALENDIJK — Kortgeleden werd als onderdeel van de vakbond de Contractanten werkgroep opgericht (CWS) die een vraagbaak wil zijn, opvang, hulp en begeleiding wil bieden aan de contractant die een functie bij het onderwijs heeft. Het ligt ook in de bedoeling van de CWS om nadere informatie te verstrekken aan mensen op Bonaire, in Nederland of Suriname door te adverteren in dag- en vakbladen. Daarnaast wordt overwogen een informatieboekje uit te geven voor degenen, die naar Bonaire komen. De CWS staat wel een bepaalde samenwerking voor met de schoolbesturen, omdat er voor deze instanties veel werk uit handen wordt gehaald. Daarnaast zal er contact gelegd worden met de resp. vakbonden voor leerkrachten in Nederland en Suriname. De CWS wil naast de berichtgeving in onze krant van vorige week ook nog opmerken, dat de oprichting van de CWS voortkomt uit de vakbond Simabo, terwijl een van de leden van de CWS wel degelijk heeft mogen kiezen uit een drie- of vijfjarig contract, en verlengingen volgens de CWS niet met één, doch met twee jaar kunnen geschieden.

Seismisch onderzoek in buurt van Bonaire

WILLEMSTAD – Op 21 oktober 1981 versterkte de regering van de Nederlandse Antillen aan de Western Geophysical Company of America, een te Houston gevestigde onderneming, een vergunning voor het verrichten van een "speculative seismic survey" in het diepzeegebied nabij Bonaire. Bedoeld seismisch onderzoek beslaat een gebied van ruim 600 lijn-kilometers.

De vergunning bepaalt dat Western Geophysical voor eigen rekening en risico het onderzoek uitvoert en vervolgens alle gegevens ter beschikking stelt van de Nederlands-Antilliaanse regering en het Bestuurscollege van het eilandgebied Bonaire. Aan Western Geophysical komt het recht toe de gegevens van het onderzoek te verkopen aan belangstellende oliemaatschappijen. Deze maatschappijen ontlenen hieraan evenwel geen enkel recht tot olie-exploratie of winning in het betreffend zeegebied.

Western Geophysical is gehouden de namen van de kopers te rapporteren aan de Antilliaanse regering tegen het eind van iedere kalendermaand. Doel van deze vergunning aan Western – de vierde van dit soort die in de Nederlandse Antillen plaatsvindt – is het interesseren van oliemaatschappijen in exploratie van het diepzee-gebied nabij Bonaire. De eerste, soortgelijke, vergunning aan Western dateert van juli 1978 en betrof het continentaal plat gebied nabij Aruba. Het seismisch onderzoek is deze week aangevangen. Het zal naar schatting twee weken duren.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door het schip "Western Wind", dat uitgerust is met onderwater luchtkanonnen welke geen schade kunnen aanrichten aan de levende organismen van de zee. Het schip sleept achter zich aan een kostbare kabel voorzien van moderne elektronische apparatuur. Deze kabel is meer dan twee kilometer lang. In verband hiermee wordt het scheepvaartverkeer (in het bijzonder vissersboten en pleziervaartuigen) verzocht zich niet in de nabijheid van de Western Wind te begeven en in geen geval de kabel te kruisen.

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur.

Radio-museum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

POSTSLUITING (maandag t/m vrijdag) aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: woensdagavond Hotel Bonaire om 19.30 uur. Lions: 2e vrijdag van de maand Hotel Bonaire. Round Table: elke tweede maandag Hotel Bonaire om 20.00 uur.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk: dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 uur en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol: dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk Rincon: dagelijks ook zondag 19.30 uur.

Beroeps-commissie R.K. onderwijs wil vergaderen

KRALENDIJK — Volgens mededeling van de voorzitter van de vakbond Simabo Norwin Willem hebben de leden van de commissie van beroep voor leerkrachten die werkzaam zijn bij de scholen die onder het RK Schoolbestuur vallen een vergadering verzocht om de laatste ontwikkelingen te bespreken. Volgens de voorzitter van de Simabo waren de door de leerkrachten aangezochte leden niet geheel op de hoogte van de beweegreden die leidde tot het aantrekken van een andere voorzitter, dan volgens art 45 van de landsverordening bedoeld was. Naar de Amigoe werd meegedeeld, werd de vergadering aangevraagd door mr Georg Soliano en de heer D. Nicolaas samen met de plaatsvervangende leden de heer A Swartjes en de heer E. Cicilia.

Geitendieven aangehouden

WILLEMSTAD — De recherche heeft twee mannen aangehouden op verdenking van de diefstal van twee gedode en bevroren geiten. Deze hadden ze gestolen van hun werkgever. Zij werken namelijk bij een zaak in bevroren vleeswaren.

Het weer

WILLEMSTAD – Weersverwachting geldig tot morgenmiddag 12.00 uur. Licht tot half bewolkt en geen weerslag van betekenis. Overwegend zwakke wind uit richtingen oost en noordoost.

Overzicht: Momenteel zijn er geen storingen in het Caribisch gebied die van invloed zijn op het weer op de Benedenwindse eilanden. Voor de komende 24 uur wordt er weinig verandering in het huidige weerbeeld verwacht.

KLACHT TEGEN PROF ZOUTENDIJK GEDEPONEERD

Wegens racistische uitlatingen

LCAW wil vervolging VVD-Eerste Kamerlid

WILLEMSTAD/UTRECHT — De Landelijke Commissie van Antilliaanse Welzijnsstichtingen (LCAW) in Nederland heeft de hoofd-officier van Justitie in Utrecht gevraagd om strafrechtelijke vervolging van het VVD-Eerste Kamerlid prof dr G.Zoutendijk. Deze heeft kort geleden op een bijeenkomst van het Oud-Strijders Legioen (OSL) uitspraken gedaan die als grievend worden ervaren door de Antilliaanse gemeenschap in Nederland.

In het Nederlands opinieweekblad Vrij Nederland van het afgelopen weekeinde wordt verslag gedaan van enkele als racistisch te boek staande opmerkingen van prof Zoutendijk op 31 oktober op een OSL-bijeenkomst. Prof Zoutendijk is voorzitter van de Eerste Kamerfractie van de liberale partij VVD. VN bestempelt als "genuanceerde rassenleer" ondermeer de uitspraak opgetekend uit prof Zoutendijks mond: "Zij, de zwarten, overtreffen ons vermoedelijk in meerderheid in geheugen en in verbale begaafdheid, maar zij doen voor ons onder in analytisch vermogen, in aanleg voor wiskunde, techniek enzovoorts, en in organisatievermogen". Deze zelfde Zoutendijk is verder lid van het Raad van Bestuur van het verzekeringsconcern Delta Lloyd en commissaris in veel bedrijven.

Bij de aanvang van de OSL-bijeenkomst werd flink gedemonstreerd door het Anti-Fascistisch Front en de Communistische Partij in Nederland, omdat zij vooraf al vreesden dat "racistische ideeen onder de nette dekmantel van het driedelig pak" zouden worden verkondigd.

BOEKDRUKKUNST

Naar aanleiding van de uitspraken gedaan op de OSL-bijeenkomst nam VN contact op met prof Zoutendijk, die in een poging tot nuancering van zijn verklaringen zegt: "Ik doe een gemiddelde uitspraak. Er zijn uitzonderingen. Ik doe geen uitspraak of hun mindere analytisch vermogen voortspruit uit erffelijke of milieu-factoren. Dat weet ik niet. Het is mijn vakgebied niet. Het is gewoon een constatering. Kijk naar de schoolprestaties. Je ziet het ook in de Verenigde Staten en ik heb mijn eigen ervaring opgedaan op Curaçao, al moet ik zeggen dat die ervaring van twintig jaar geleden dateert. Die duidelijke verschillen zijn er. En als ik zeg: zij overtreffen ons in geheugen en verbale begaafdheid...zo verwonderlijk is dat niet. Want zij hebben het schrift niet gekend, althans veel later ontdekt dan wij. En wij zijn natuurlijk sinds we de boekdrukkunst uitvonden lui geworden, het geheugen was minder nodig".

Voor al deze stellingen baseert hij zih grotendeels op boeken van anderen en op "dat kleine stukke eigen ervaring op Curaçao". Daar voegt hij aan toe. "U mag van een politicus ook niet meer verwachten. Het is voor mij ook maar een hobby naast mijn gewone werk. Politiek op zich is al een hobby, dus u begrijpt......"

ONE MAN, ONE VOTE

Prof Zoutendijk heeft trouwens minstens twee reizen gemaakt naar Zuid-Afrika op kosten en uitnodiging van het apartheids-bewind van dat land. Daar heeft hij redevoeringen gehouden voor ondermeer de Nederlands-Zuidafrikaanse Vereniging. Die toespraak is naderhand gepubliceerd in het blad van de VVD, Liberaal Réveil. Daarin belichtte hij ondermeer waarom in een land als Zuid-Afrika niet volgens het systeem van one man, one vote-verkiezingen moeten plaats vinden. Drie punten noemt daarvoor op:

—de deelnemers aan de democratie moeten tot dezelfde orde behoren en niet onder te verdelen zijn in rassen en religies die principieel anders zijn;

—er is in Zuid-Afrika geen consensus over op lange termijn na te streven doeleinden, bijvoorbeeld als stelstel van vrij ondernemingsgewijze productie;

—er zijn te grote verschillen in kennis- en informatie-niveau". Daarom pleit hij voor een "gekwalificeerd stemrecht". De Zuid-Afrikaan, vooral de gekleurde, moet volgens dit VVD-Kamerlid eerst een soort examentje afleggen over de zaak die aan de orde komt tijdens de verkiezingen, voordat hij toegelaten mag worden tot de stembus. "Het is niet zo moeilijk om een examentje te bedenken waaraan iedereen met een redelijke belangstelling, een redelijke opleiding kan voldoen", besluit hij zijn verklaringen aan het Nederlandse weekblad.

WRANG

Dit artikel is voor de LCAW aanleiding geweest om in de pen te klimmen. Verleden week vrijdag is een schrijven uitgegaan naar de Utrechtse hoofd-officier van Justitie mr H.W.J.Droesen om van de bezorgdheid over dit soort uitlatingen melding te maken. "Met verbijstering" werd kennis genomen van een aantal rascistische uitspraken van prof Zoutendijk in Vrij Nederland.

"Het oprichtingsbestuur en ook veel Antillianen in Nederland die haar bezorgd hebben benaderd in verband met dit artikel, voelen zich diep gegriefd door de uitlatingen", stelt de brief. "Dr G.Zoutendijk baseert zijn uitlatingen over zwarte mensen mede op ervaringen op Curaçao. Het is wrang en beangstigend te moeten constateren dat dr G.Zoutendijk Nederlandse staatsburgers op Curaçao op een dergelijke beledingende manier betitelt. Vooral van iemand die in de Eerste Kamer zit, verwacht men niet dat hij doelbewust zulke uitspraken doet. Aangezien de uitlating is gedaan voor een groot gehoor, is de kans aanwezig dat dergelijke discriminerende uitlatingen bij een breed publiek worden verspreid en ingang vinden".

BELEDIGING

Op grond van die constateringen wordt er bij de officier van Justitie op aangedrongen om een grondig onderzoek te laten instellen in deze zaak en tot vervolging over te gaan op grond van een reeks artikelen uit het Wetboek van Strafrecht. Volgens VN kan prof Zoutendijk de kans op grond van enkele van die wetsartikelen een gevangenisstraf krijgen van ten hoogste een jaar of een geldboete tot maximaal 10.000 gulden wegens belediging van mensen wegens hun ras of aanzetten tot discriminatie.

De LCAW heeft naar aanleiding van deze uitlatingen ook een klacht gedeponeerd bij de officier van Justitie in Den Haag, laat beleidsmedewerker drs Juan Sleky tot slot weten namens het oprichtingsbestuur.

WILLEMSTAD – Pieter Carel Gorsira is tijdens de bijeenkomst van de Rotary club Curacao vorige week op voordracht van de club geinstalleerd als Paul Harris-Fellow. De heer Gorsira, Rotarian sedert 1940 en vanaf 1978 erelid van de Rotary-club Curacao ontving deze hoogste onderscheiding, die de Rotary International kent op grond van zijn vele verdiensten aan de Curacaose gemeenschap, aldus een ontvangen communiqué.

Het Paul Harris fellowship symboliseert de financiele en persoonlijke bijdragen, welke Rotarians leveren aan de Rotary foundation, een internationaal fonds dat een groot aantal programmas mogelijk maakt, alle gericht op de bevordering van vrede, gebaseerd op onderling begrip van de volkeren op deze wereld. Eén der belangrijkste en meest effectieve programmas der foundation is het verlenen van studie-beurzen aan veelbelovende studenten, die op andere wijze weinig mogelijkheid hebben tot verdere bekwaming in eigen land. Deze studenten worden in het land hunner studie-keuze wederom opgevangen door de Internationale Rotary organisaties.

Op de foto het moment waarop de Rotary-voorzitter Nico Cornelisse, de heer Gorsira de eretekenen van het Fellowship overhandigt.

Morgan-rapport: wetgeving aanpassen

Eilanden moeten leningen elders kunnen aangaan

WILLEMSTAD — De wetgeving moet zodanig gewijzigd worden dat het mogelijk wordt voor de eilandsbesturen om leningen in het buitenland aan te gaan. Dat stellen Victor en Ann Morgan van de Economists Advisory Group uit Engeland in een rapport dat is opgemaakt voor het bestuurscollege om de financieel-economische gevolgen van de onafhankelijkheid voor Curacao in kaart te brengen.

In dat rapport worden enkele aanbevelingen gedaan aan het BC op diverse gebieden om te helpen het nationaal inkomen te verhogen, meer arbeidsplaatsen te creeren en het eiland zó economisch sterker te maken om welke staatkundige toekomst in te kunnen gaan.

Een rigoreuze controle op de uitgaven in de overheidssector is een absolute voorwaarde. Er is gebleken dat er veel gevallen van doublures zijn van functies die worden vervuld door de centrale regering en het eilandgebied en zelfs: bij de eilandsdiensten onderling. Voorts wordt ervoor gewaarschuwd dat de subsidies op volkswoningen de pan zullen uitvliegen bij een voortgaand beleid zoals dat op dit moment gevoerd wordt en de verliezen op de water- en stroomproductie zal ook tot verwarrende situaties leiden.

Omdat de overheden zo zeer afhankelijk zijn van inkomsten- en winstbelasting wordt ervoor gepleit om de eilanden meer zeggenschap te geven over indirecte belastingen. Het hele belastingssysteem is volgens het Morgan-rapport hard aan verandering toe. Aangeraden wordt om geimporteerde luxe-goederen zwaarder te belasten. Dat kan er tevens toe leiden dat er meer uitgegeven zal worden aan producten die op de een of andere manier lokaal gefabriceerd worden, waarmee behoud van arbeidsplaatsen wordt verkregen. Tevens helpt het de betalingsbalanspositie en vermijdt andere negatieve effecten. Zwaardere belasting zou er voorts geheven moeten worden op auto's en benzine bijvoorbeeld, ook al omdat dat geen negatief effect zal sorteren op het toerisme. Daarentegen zou in overweging genomen kunnen worden om die goederen, die bezoekers kopen, belastingvrij te maken.

Een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen de lopende uitgaven van de overheden en de kapitaaldienst. De kapitaalsbegroting moet een periode van ongeveer vijf jaar bestrijken ter financiering van projecten die de ontwikkeling van het eiland dienen. De overheid moet bij een goede interne huishouding in staat zijn zelf bij te dragen aan de kapitaalsuitgaven. Daarvoor kunnen ook leningen van buiten worden aangegaan zoals de private sector ook doet. Hiervoor moeten de wetten dan worden aangepast. Eerste vereiste is hoe dan ook dat het BC in staat is een surplus over te houden op de eigen uitgaven- en inkomstenposten.

Omdat de lokale besparingen niet voldoende zijn om te voldoen aan de investeringsnoodzaak, worden grote bedragen van elders geleend door particulieren en instellingen. Verder wordt een groot deel van deze besparingen door de lokale banken tegen kort lopende termijn uitgezet bij de overheid en in de privé-sector. Hoewel er beperkingen zijn in kleinschalige gemeenschappen, zijn er nog wel mogelijkheden op Curacao voor een beter gebruik van de aanwezige potenties, vindt het echtpaar Morgan. De oprichting van een ontwikkelingsbank is al een stap in de goede richting, maar verder ook wordt gedacht aan mogelijkheden voor private ondernemingen om deel te nemen in overheids-NV's die potentiele winstkansen hebben.

Het bestedingspatroon op het eiland moet ook omgebogen worden naar producten waar lokale arbeid aan te pas is gekomen, aangezien dat verreweg de voorkeur geniet boven import-artikelen. Dat versterkt de betalingsbalanspositie en schept op den duur ook meer arbeidsplaatsen. Dat zal ondermeer kunnen uitmonden in minder uitgaven aan auto's en whiskey, maar meer aan huizenbouw, personeelsdiensten en Amstel-bier. Daarvoor is het wel noodzakelijk dat er ook een ander systeem van financiering van huizenbouw (hypotheekregelingen) komt.

Op het gebied van toerisme moeten alle betrokkenen de koppen bij elkaar steken om een geintegreerd toeristisch plan op te stellen. Daarvoor kan maar het best deskundigheid van buiten worden aangetrokken, zoals ook is gebeurd met de Irish Export Board. Voorwaarde voor een gezonde ontwikkeling in de toekomst is ook om een betere statistiek bij te houden, hetgeen met de voortschrijdende computertecnieken mogelijk moet zijn.

In eilandsverordening vastlegging inspraak

WILLEMSTAD — Een ontwerp-eilandsverordening is in de maak waarbij inspraakprocedures worden geregeld om aan groepen en individuen de mogelijkheid te bieden om beleidsbeslissingen van het BC zodanig te beinvloeden dat die beslissingen zoveel mogelijk in overeenstemming zijn met de wensen van de bevolking. Dat belooft het BC in de algemene beschouwingen van de begroting 1982.

"Het voorlichtingsbeleid blijft als uitgangspunt aanhouden het optimaal overbruggen van de afstand tussen bestuurders en bestuurden door een zodanige voorlichting te verstrekken dat het beleid zichtbaar en begrijpelijk wordt", aldus meldt het BC, onder het hoofdstuk Public Relations in de Algemene Beschouwingen van de eilandsbegroting 1982. Daarin wordt echter met geen woord gerept over de wijze waarop dat doel wordt nagestreefd, terwijl evenmin iets wordt gezegd van de eilandelijke dienst Public Relations, waarop de gedeputeerde Rozendal nog niet zo lang geleden kritiek leverde.

Voor wat de voorlichting betreft stelt het BC verder dat het accent zal vallen op het ontwikkelingsbeleid teneinde mogelijke participatie van de bevolking in dat beleid op gang te brengen. Een mogelijkheid om mede-verantwoordelijkheidsgevoel te creeeren is volgens het BC een gereglementeerde inspraak.

Uitgangspunten bij dit proces moet zijn volgens het BC dat een democratisch gekozen bestuur in zijn aktiviteiten volgbaar en controleerbaar dient te zijn. De "response" moet gegeven kunnen worden op een tijdstip dat die nog van invloed kan zijn op de besluitvorming. Verder heeft het eilandsbestuur tot taak de beleidsdoelstellingen zo doeltreffend en efficient mogelijk uit te voeren via een verantwoorde inzet van de beperkte middelen. De voorlichting van het BC zal dan ook het hoe en waarom van de gehele besluitvorming moeten uitleggen. Dat houdt in het leesbaar maken van de eilandelijke dienstverlening. "Maar ook een snelle en gedegen informatie aan de persmedia, als onmiskenbare schakel in het verkeer tussen bestuur en bestuurde", voegt het BC daar uitdrukkelijk aan toe, maar onthoudt zich van voorstellen tot het realiseren daarvan.

De voorlichting zal wel zo moeten geschieden dat de burger zich een eigen mening kan vormen, meent het BC, omdat dan informatie naar twee kanten kan ontstaan zodat ook het BC te weten komt wat er onder de bevolking leeft.

In de loop van het volgend jaar kan de Eilandsraad de ontwerp-eilandsverordening verwachten waarin inspraakprocedures worden geregeld.

Het is niet de bedoeling daarvan de eigen bevoegdheid van het BC aan anderen over te dragen terwijl ervoor gewaakt moet worden dat inspraakprocedures niet leiden tot vertragingen of stagnatie in het beleidsproces.

Rob Braumuller voor enquete-commissie:

Enige slachtoffer van Queen of Saba-affaire

WILLEMSTAD — Statenvoorzitter Pedro Bislip laat uitzoeken waar het idee vandaan is gekomen dat vanuit het parlement zou zijn gesteld dat drs Rob Braumuller op non-actief moet blijven, zolang de parlementaire enquête over de Centrale Bank duurt. Dit zou door minister drs Marco de Castro van Financien zijn gezegd aan de secretaris van deze instelling, die al enkele maanden geleden, hangende het onderzoek, geschorst is.

Woensdag heeft het laatste verhoor plaats gehad van drs Braumuller. Naar aanleiding van een terloopse opmerking van het Statenlid Leo Chance van de DP-Bovenwinden ontstond enige verwarring. Chance wierp een balletje op en zei dat hij een stuk papier bij drs Braumuller had zien liggen waarop stond geschreven "10.000, min. Fin"., doelend mogelijkerwijs op een bedrag van tien mille bestemd voor minister De Castro van Financien. Drs Braumuller ontkende ten stelligste het bestaan van zo'n papier en Staten-voorzitter Bislip bevestigde dat. Volgens Statenkringen zou Chance naderhand hebben verklaard die opmerking alleen te hebben willen maken om Braumuller uit de tent te lokken. Deze laatste heeft zich hierover zeer kwaad gemaakt.

Braumuller beklaagde zich er tijdens de bijeenkomst over dat hij en zijn familie het slachtoffer zijn geworden van de hele Queen of Saba-affaire en dat het kabinet-Martina in zijn totaliteit buiten schot is gebleven. Hij zei ook dat volgens minister De Castro er vanuit de Staten op is aangedrongen geen maatregelen te nemen ten aanzien van zijn persoon totdat het parlementaire onderzoek geheel is afgerond. Niemand in de Staten kon bevestigen dat ooit zo'n verzoek is gericht aan de bewindsman. Commissie-voorzitter Bislip zal dit nader onderzoeken, beloofde hij.

Ook werd nog eens verhoord de voormalige president-commissaris van de Bank, Don Mansur. Die beriep zich bij nieuwe vragen op een juridische advies op grond waarvan hij een geheimhoudingsplicht heeft na te komen. Daar kwam verder ook niets nieuws meer in voor. Gisteren en ook vanmorgen is de commissie verder gegaan met de correctie van de verslagen.

De NVP heeft laten weten een brief te sturen aan Statenvoorzitter Pedro Bislip om de kwestie van de Queen of Saba zo spoedig mogelijk te behandelen in een openbare parlementsvergadering. Zoals de Amigoe eerder al schreef, kunnen daar tal van politieke complicaties uit voortvloeien.

PALERMO — In Palermo op Sicilie zijn binnen 12 uur drie mannen vermoord. Volgens de politie zijn het waarschijnlijk slachtoffers van een machtsstrijd die al enige weken gaande is in de onderwereld van dit centrum van de Maffia.

Gedeputeerde Frank Rozendal:

"Voorlopig nog wel sprake van Antilliaans verband"

WILLEMSTAD — "Wij zitten nog wel enkele jaren tezamen in het Antilliaanse verband", aldus gedeputeerde Frank Rozendal van Staatkundige Structuur verkondigd als zijn indruk van de Haagse besprekingen, de Koninkrijkstop, gisteren in de Eilandsraad.

Volgens ged Rozendal kan geen andere conclusie getrokken worden uit hetgeen door MEP-leider en woordvoerder van Aruba, Betico Croes, naar voren is gebracht in zijn toespraak voor Eerste en Tweede Kamer en voor de Koninkrijksregering. Er worden totaal geen data genoemd van de diverse fasen die moeten ingaan voordat Aruba zijn onafhankelijkheid ingaat.

Dat maakte ook dat Curaçao en de anderen niet onverhoopt tot extreme standpunten moet komen, hoewel dat het onder die omstandigheden het gemakkelijkst is, zei de heer Rozendal. Hij maande aan tot voorzichtigheid omdat er nog van alles mogelijk is. Het is vrij eenvoudig om een duidelijke positie in te nemen in de huidige situatie, maar bij een wat meer voorzichtige houding, die mogelijkerwijs ook wat ingewikkelder is, kan wel eens meer bereikt worden. Die positie hoeft nog niet minder goed te zijn. En als dat dan een conservatieve of zelfs archaische houding wordt genoemd, dan wil dat nog niet zeggen dat hij voor eens en altijd heeft afgedaan.

Volgens de heer Rozendal voelt de bevolking van Curaçao ook aan dat op een smal koord gebalanceerd wordt en dat er dan geen bokkesprongen veroorloofd zijn. "Laten we daarom alle opties openhouden en ons niet vastpinnen op één bepaalde optie", zei de gedeputeerde gisteren. "Dan snijden we namelijk alle andere mogelijkheden de pas af".

De vergadering bracht verder niets nieuws, hoewel hij duurde van zes uur 's avonds tot middernacht. Nog altijd is de vergadering in de tweede ronde van beantwoording op agendapunt drie, verslag van de Koninkrijkstop door de raadsleden Rozendal en Wilson (Papa) Godett. Dit had anders kunnen zijn als was vastgehouden aan hetgeen gezaghebber en voorzitter mr Ornelio Martina bij het begin van de vergadering had bepaald. Hij stelde toen vast dat agendapunt drie een verslag zou zijn van de twee raadsleden, waarover de andere leden slechts vraagpunten konden lanceren. Het is naderhand toch een punt geworden waarbij een eerste en tweede spreekronde is toegepast. Als derde agendapunt geldt echter de toekomstige staatkundige structuur op aanvraag van de NVP-fractie en daar zal opnieuw over exact dezelfde materie gesproken kunnen worden. De gezaghebber had juist bepaald dat daar pas de werkelijke discussies op gang zouden kunnen komen. Kennelijk heeft hij zijn vervanger daarover slecht ingelicht, want zonder blikken of blozen gaf hij gedurende de vergadering een heel andere uitleg van het verloop van de vergadering.

De oppositie vond maar dat Curaçao een slecht figuur had geslagen in Nederland en dat iedereen maar over Curaçao heen had kunnen lopen. Ze verzwegen wijselijk dat zij er niets aangedaan hebben om dat te voorkomen door te weigeren iemand af te vaardigen. Herhaald werd dat er niets nieuws uit de top gerold is en dat er nog geen klaarheid is gekomen in de staatkundige problematiek. Bovendien zou de positie van Curaçao ten opzichte van de kleinere eilanden verzwakt zijn, omdat nergens meer de meerderheid in inwonertal uit blijkt. Een vergelijking werd getrokken door NVP-leider Gilbert de Paula tussen Curaçao en Saba, waartussen een pariteit zou zijn bewerkstelligd. "Met alle respect voor Saba en de Sabanen", zei de heer De Paula", maar waar is het gewicht van Curaçao gebleven", vroeg hij zich af. Zijn fractie-genoot Maria Liberia-Peters vond dat steeds achter Nederland of Aruba aangehold is, waardoor Curaçao altijd een stap achter was. Dat moet volgens haar nu omgedraaid worden. In de loop van de volgende week wordt de vergadering voortgezet, nog altijd bij het tweede agendapunt.

Kleine CIA

WILLEMSTAD — "Het was dezelfde Eric Kleinmoedig die een jaar geleden heel gewichtig deed in deze zaal toen van MAN-zijde iets geinsinueerd werd in de richting van de PSD. Er werd een dik boek bijgehaald van een of andere professor waarmee moest worden aangetoond dat het zeer kwalijk is in de politiek om dingen te suggereren van je tegenstander".

Toch hanteert Kleinmoedig volgens Rozendal diezelfde taktiek zelf wel. Gisteren zou hij van alles hebben gesuggereerd in Rozendal's richting. Gesuggereerd werd ondermeer dat Rozendal bekend moet zijn geweest met de position-paper van het Land zoals die werd gepresenteerd in Den Haag, hetgeen Rozendal pertinent ontkent. "Kleinmoedig denkt dat hij CIA kan spelen, een zeer kleine CIA weliswaar. Maar ook CIA verifieert een en ander voordat er uitspraken worden gedaan. Kleinmoedig denkt dat hij vanuit zijn kantoordeur uit alles kan overzien wat er iets verderop in de Raad van Ministers gebeurt", zei Rozendal.

"Er zijn er", zo vervolgde hij, "die graag en continu liegen. Iedereen die mij wat beter kent, weet dat ik niet zoveel lieg".

Twaalf Lago-werknemers naar VS overgeplaatst

SEROE COLORADO — LAGO besloot onlangs zijn afdeling Business planning and supply op Aruba op te heffen en in plaats daarvan werd opgericht de Lago planning and supply organization, in Coral Gables, in de Amerikaanse staat Florida. In verband met deze nieuwe opzet werd een 12-tal Lago-employee's en hun gezinnen van Aruba naar Coral Gables overgeplaatst.

De belangrijkste functies van de Planning and supply organization zijn: het verschaffen van gecoordineerde commerciele en bevoorradings-service tussen Lago en zijn clienten, het maken van economische studies met betrekking tot de raffinaderij en zijn bevoorradingsorganisaties en het opstellen van bevoorradings- en operationele plannen.

De verplaatsing van deze afdeling van Aruba naar Coral Gables bracht met zich mee dat uit de staat Florida verschillende personen naar Aruba kwamen voor het geven van inlichtingen over onderwijs voor de kinderen van de Lago-employee's, huisvesting en het orientatie-proces in de nieuwe omgeving. Voorts werden de kinderen van de employee's sedert begin van het huidige schooljaar geplaatst op de Seroe Colorado school om reeds voor vertrek vertrouwd te raken met het Amerikaans onderwijssysteem, terwijl zij eveneens extra lessen in de Engelse taal kregen.

De 12-Lago werknemers die met hun gezinnen inmiddels naar Coral Gables vertrokken, zijn: John Bell, John Holzer, Loreto Kock, Coby Geerman, Ken Booi, Omar Booi, Ernand de l'Isle, Glenn Geerman, Dan Harcharik, Rudy Jessurun, Subbarad Kikeri en Toni Nemecek.

Verbeteringen afgedwongen met aktie

Ultimatum van docenten Peter Stuyvesant College

WILLEMSTAD — De docenten van het Peter Stuyvesant College hebben een ultimatum gezonden aan het BC dat binnen twee weken aan zes eisen moet voldoen om te voorkomen dat er aktie wordt gevoerd door het lerarenkorps van het PSC.

De afgelopen maandag vergaderden de docenten van het Stuyvesant College en stelden vast dat zes jaren correspondentie van de school met verschillende BC's geen oplossing heeft gebracht voor de belangrijke problemen van de school terwijl slechts kleine verbeteringen hebben plaatsgehad.

Toezeggingen van het huidig BC in september gedaan zijn hetzij helemaal niet uitgevoerd hetzij zodanig uitgevoerd dat ze bij aflevering niet goed blijken te functioneren en de werkzaamheden 200 procent meer tijd in beslag hebben genomen.

De toegezegde veranderingen in de organisatie, zowel administratief als wat het toezicht op de werkzaamheden betreft zijn op nog geen enkele wijze in werking getreden waardoor nog steeds een te groot aantal wettelijk vereiste lesuren bij gymnastiek en handvaardigheid niet gegeven kunnen worden, aldus de PSC-docenten. Door het niet uitvoeren van toegezegde verbeteringen aan de ramen moeten examenklaskandidaten onder zeer ongunstige omstandigheden werken vanwege de slechte ventilatie. Het vak dramatische expressie heeft nog geen adequate lokaliteit en er is geen vooruitzicht op verbetering van die situatie.

De gang van zaken tot nu toe geeft het docentenkorps van het Stuyvesant College zeer sceptisch gemaakt ten aanzien van de aanvang en het verloop van de aan te vangen grote herstelwerkzaamheden en het BC heeft nog steeds niet gereageerd op het verzoek om een definitieve datum voor de aanvang van de werkzaamheden aan de gymzaal en de kleedkamers. Omdat daartoe gelden zijn opgebracht op de begroting van het volgend jaar, eisen de docenten dat met die werkzaamheden op 15 januari 1982 wordt begonnen.

Deze situatie is voor de PSC-docenten niet langer aanvaardbaar en schriftelijk is een ultimatum gezonden aan het BC. Indien binnen twee weken na ontvangst van het ultimatum niet wordt voldaan aan de eisen zullen de leraren tot aktie overgaan. Binnen twee weken moeten er leerlingenbanken in de voortuin zijn of tenminste iets wat die naam mag hebben. Ramen moeten zijn aangebracht in de nieuwbouw evenals de leuningen van de balustrade van de nieuwbouw, terwijl ook de electriciteitsleidingen moeten worden aangebracht, de kostenramingen moeten dan zijn vervaardigd voor diverse werkzaamheden terwijl tenslotte door het BC geantwoord moet worden op de brieven van de PSC-leraren.

Daarnaast moeten tegen die tijd ook de werkzaamheden bij het tekenlokaal en het handvaardigheidslokaal zijn afgerond tot volle tevredenheid van het lerarenkorps van het PSC.

Met het ultimatum willen de docenten het BC duidelijk maken dat in het belang van het functioneren van de school en het onderwijs, zij de onhoudbare situatie die op dit moment bestaat, conform haar toezegging, op de gewenste wijze moet veranderen. Verder moet het voor het BC duidelijk zijn dat de problemen ernstig genoeg worden beschouwd door de PSC-docenten dat zij bereid zijn akties te ondernemen om tot een oplossing te komen.

Gedeputeerde van Onderwijs Winston Lourens was vanmorgen niet bereikbaar voor nader commentaar.

Tele-Enfasis over speelgoed

WILLEMSTAD — Het spelen is voor kinderen even belangrijk als eten en slapen voor hun gezonde ontwikkeling. Door te spelen leert een kind zichzelf en de wereld om hem heen kennen. Hij doet daarmee tevens ervaring op die belangrijk is voor de rest van zijn leven. Het tv-programma van de Schooladviesdienst Tele-Enfasis, dat om de twee weken wordt uitgezonden, behandelt in haar programma van zaterdag om kwart voor acht via TeleCuracao het onderwerp "verantwoord speelgoed voor kinderen in de leeftijdsgroep van 0 tot 6 jaar.

New Age redactrice eerste verkeersdode op St Maarten

PHILIPSBURG/ ORANJESTAD — In het ziekenhuis op Sint Maarten overleed gistermiddag omstreeks een uur mejuffrouw Romelia Dollison (41). Zij had verleden zaterdag bij een inhaalpoging op de A.J.C. Brouwersweg in Philipsburg een frontale botsing met een tegenligger. Aanvankelijk was haar toestand niet zo ernstig, doch later bleek dat zij een bekkenfractuur had opgelopen en verergende haar toestand.

Zij bezweek gistermiddag aan de bekomen verwondingen. Zij is de eerste verkeersdode van dit jaar op Sint Maarten. Mejuffrouw Dollison genoot grote bekendheid op Sint Maarten. Zij was redactrice en stelde het weekblad The New Age iedere week samen.

Echtgenote mishandeld en van vrijheid beroofd

WILLEMSTAD — De 48-jarige CB is door de politie aangehouden op verdenking van vrijheidsberoving en mishandeling, waarvan zijn 26-jarige echtgenote het slachtoffer is geworden. B is ingesloten.

Rond drie uur donderdagmiddag kwam de melding binnen dat er in de mondi bij Ma Luisa te Banda Ariba een dame zou zijn achtergelaten. De politie patrouille vond inderdaad een dame, wier handen waren geboeid.

Zij legde aan de politie een verklaring af, waarin zij onder meer vertelde, dat zij door haar man daar was achtergelaten, die haar in de mondi had geslagen met een gummiknuppel en haar verder met een schroevendraaier had gestoken. Zij vertoonde een lichte verwonding aan haar borst. Ook had haar man gedreigd haar met een vuurwapen te zullen doodschieten. Zij had hem gesmeekt dit niet te doen. Hij liet haar daarna in de mondi achter met de mededeling dat hij terug zou komen om haar hoe dan ook af te maken.

De politie-patrouille bracht de dame naar de recherche. Niet lang daarna werd CB te Scharloo opgepikt. In zijn auto trof de politie een ploertendoder aan evenals een gummiknuppel en een schroevedraaier.

Nederlander in Peru gearresteerd

LIMA — De 32-jarige Nederlander Frans Willem Tijleman uit Amsterdam is donderdag door de Peruaanse politie op het vliegveld van Lima gearresteerd toen hij met twee en een halve kilo grondstof voor cocaine met een Frans lijnvliegtuig naar Parijs wilde ver trekken. Volgens de Peruaanse autoriteiten had de grondstof een waarde van 14.000 dollar.

AGENDA ARUBA

LOSSE NUMMERS OP Aruba, dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, Hotel La Fama, Popular, Boulevard Soda Fountain en Spark and Clean.

NOORD: Panaderia Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, De Wit Stores in Aruba, Caribbean- en Sheratonhotel, Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

Kantooruren: 08.00 - 12.00/ 14.00 - 17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen), spoedgevallen na kantooruren: 21639, 22316, 22950.

Telex: 027 - 774.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.

Centrale: 24 uur per dag, 22116 of 21604.

POLITIE: 100

BRANDCENTRALE: 115.

BIOSCOPEN

ORANJESTAD
Boulevard Theater: 20.30 The Promise (14 jr); 24.00 Conduct Unbecoming (18 jr).
Drive-in: 20.00 The Long Riders (16 jr); 24.00 The Internecine Project (14 jr).

MALASHI
Drive Inn: 20.30 en 24.00 The Long riders (18 jr).

SAN NICOLAS
Principal: 20.30 Ordinary People (18 jr); 24.00 Bel ami (18 jr).

WIT GELE KRUIS
Oranjestad, tel.: 25168; Noord, tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera, tel.: 47020; San Nicolas, tel.: 45906; Tijdens kantooruren: Dakota, Patiastraat 27, tel.: 24444.

NACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta Cruz, Paradera, ...
San Nicolas en Savaneta: ... Cheung, Machurastraat 24, tel.: 26738.

BOTICA'S: Oranjestad: Aruba, tel.: 21081; San Nicolas: San Lucas, tel.: 45119.

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur inlichtingen via verkeerstoren.

ZATERDAG
DIVERSEN
FUNDASHON DIABETICO ARUBANO
10.00-11.00 uur te La Salle College, Oranjestad (sector C. ...).

TELEARUBA: 17.00 Flintstones, frolics; 17.30 Incredible Hulk (Deep shock); 18.15 Cartoons; 18.30 News in English; 18.45 Telenovela; ... Prohibido; 19.30 Cocktail ...; 20.00 Telenoticias; ... 24.00 Sluiting.

Wongoo ... volley-bal finale

SANTA CRUZ — ... de sporthal ... Santa Cruz werd ... van de volleybalstrijd ... de finale voor ... Wongoo ... de finale ... Galeria Modern ... 15-8 en 15-...

... HUIZE VAN ... Wever, ... uniformen in gebruik genomen. De doop geschiedde door Mayra Wever in ... van sponsor ... (Top Agencies), ... Janice Wever en alle ... van het team. De afgelopen jaar in de ... gewonnen trofeeën werden aan de sponsor van het team geschonken.

Acht maanden na einde MTS-staking

Commissie Evaluatie taak leerkrachten nog niet rond

ORANJESTAD — Acht maanden na de beëindiging van de staking van de MTS-leraren, laat de uitvoering van punt vier het protocol Simar/BC nog op zich wachten. Door het bestaande verschil van mening, heeft de evaluatie-commissie zijn werkzaamheden dan ook niet kunnen aanvangen op 1 november. Aldus blijkt uit een artikel in Skol & Komunidat van de vakbond van leerkrachten Simar.

In punt vier staat dat er een evaluatie-commissie moet komen, bestaande uit 2 vertegenwoordigers van het Bestuurscollege, 2 van de Simar en 3 van het departement van Onderwijs aangevuld met 1 à 3 evaluatiedeskundigen op onderwijskundig en financieel-economisch gebied. Het blad schrijft dat de commissie als opdracht krijgt, een onderzoek te verrichten naar de taak van de leraar, teneinde het BC te kunnen adviseren hoeveel wekelijkse lesuren overeenkomen met een 40-urige werkweek. De twee partijen zijn overeengekomen dat de evaluatiedeskundigen door tussenkomst van het Kabinet voor Antilliaanse zaken (Kabna) in Nederland gezocht zouden kunnen worden. De Simar heeft verschillende personen voorgedragen en is de onderwijsbonden in Nederland zeer erkentelijk voor hun medewerking in deze. De heer Harms, directeur van het departement van Onderwijs op Aruba, heeft in de grote vakantie inlichtingen ingewonnen over de personen (6 in totaal).

In september kwamen de twee partijen voor de zoveelste keer bijeen onder voorzitterschap van de heer Harms en men werd het eens over 3 personen. Wij waren van mening - aldus Simar - dat deze drie personen voldoen aan de eisen die gesteld mogen worden aan evaluatiedeskundigen. De vertegenwoordigers van het BC deelden deze mening niet helemaal en zij stonden erop dat er ook een deskundige op economisch en financieel gebied in de commissie moest komen.

Het BC is altijd voorstander geweest van het uitkomen van de heer Broer als evaluatiedeskundige. Hij heeft inderdaad meegewerkt aan het tot stand komen van de salarisschalen van leerkrachten en moest toen verklaard hebben dat de volledige betrekking voor alle leerkrachten op 32 uur gesteld moet worden. Simar heeft zich steeds hiertegen gekant, gezien de aard van het onderzoek dat de commissie moet verrichten. Bovendien was de heer Broer de enige persoon over wie de heer Harms geen inlichtingen kon verkrijgen, waardoor hij voor de Simar al sowieso niet in aanmerking kwam. Door dit verschil van mening is nog steeds geen akkoord bereikt over de aan te trekken deskundigen.

De nieuwe general-manager van Americana Aruba, Bernard Keiner op de foto samen met de scheidende general-manager Koen Witteveen, en de nieuwe general-manager van Americana Caribbean Luigi Fedele.

Beslissing bij MEP-raad

Aanwijzing niet rond voor commissie van 7

ORANJESTAD — De raadscommissie Onafhankelijkheid Aruba is gistermiddag ruim drie uur bijeen geweest zonder overeenstemming te bereiken over het aanwijzen van het Arubaanse lid voor de gemengde commissie van zeven. De voorzitter van de raadscommissie Betico Croes bevestigde dit na afloop aan de pers. Er werd uitvoerig gesproken over wat voor persoon en wie dit zou moeten zijn. Hierbij vielen namen van de raadsvoorzitter Betico Croes, oud-minister Van der Kuyp en Hendrik Croes, adviseurs mr Mito Croes, mr T. Monzon, mr. Neppy Henriquez, Don Mansur, drs. Humphrey van Trigt, Tico Croes van de accountantsdienst, Michael Kuiperi en anderen.

Betico Croes wees erop dat de te benoemen persoon zich voor honderd procent zal moeten kunnen inzetten en het hier zeker een dagtaak betreft. Voorts moet die persoon de nodige ervaring in dit werk hebben en contact met de raadscommissie en anderen houden.

Hij gaf toe dat in eerste instantie de MEP-partijraad het gewenst dat hij lid zou worden, doch daarbij kwamen ook vele andere werkzaamheden erg moeilijk zou worden. Daarna had de partijraad de naam van ex-minister mr. Hendrik Croes genoemd. Betico Croes was van mening dat mr. Hendrik Croes geen actief politicus is. Hij heeft nooit op een lijst gestaan en nooit op één podium om verkiezingstoespraken te houden. "Omdat hij mijn broer is en ex-minister wil niet zeggen dat hij daarom actief politicus is; dan zijn Jackie Voges, Miguel Pourier en Pedro Bislheuvel dat ook, aldus de MEP-leider. De heer Betico Croes zal na de vergadering van gisteren dit weekend verslag uitbrengen aan zijn partijraad om te zien wat er gaat gebeuren.

Indien daarna geen overeenstemming wordt bereikt met de overige fractieleiders dan zal de meerderheid in de eilandsraad moeten beslissen. Tijdens de gistermiddag gehouden vergadering kwam duidelijk naar voren dat alle partijen tegen actieve politici als kandidaat zijn. Van de oppositie-zijde werd erop gewezen dat er twaalf adviseurs mee... daaronder ... niet ... kandidaten zijn die in aanmerking kunnen komen. De raadsvoorzitter wees erop dat hier ook een gedacht werd doch dat het merendeel wegens andere bezigheden zich hiervoor niet beschikbaar wilde stellen.

De oppositie benadrukte dat het te benoemen lid iemand moet zijn die op nuchtere basis kan nagaan wat de gevolgen zijn van dit alles en het volk voorlegt. Dat moet dan zeker geen politicus zijn die uiteindelijk moeilijk afstand kan nemen.

De heer Betico Croes verzocht de oppositie dat indien geen overeenstemming wordt bereikt dit geen aanleiding zou zijn om het eenheidsfront te verbreken of geen medewerking te verlenen en te gaan polariseren. In oppositie-kringen wordt afgewacht met welk voorstel de heer Croes dit weekend van de MEP-partijraad zal komen.

Diefstal opgelost

ORANJESTAD — In verband met de diefstal van een polsstaaluit ... van ... heeft ... de recherche de 22-jarige monteur B.J. aan, die in eerste instantie het feit ontkende. Later gaf hij toe de diefstal gepleegd te hebben, maar de tas aan de 21-jarige E.J. gegeven te hebben. In de tas zaten een paspoort, rijbewijs, ... gouden ... met het onderzoek ...

Inbraak met vernielingen

ORANJESTAD — Een dame deed aangifte van vernieling in een bouwkeet die in de Nayostraat stond, waar een aannemersbedrijf een huis aan het bouwen is. De onbekenden hebben een houten deur van de bouwkeet geforceerd en scheurden een hoeveelheid zakken cement open. Ze drongen ook het in aanbouwzijnde huis binnen en vernielden in de kamers de electriciteitsinstallatie en in de keuken de waterinstallatie. Verder werd alles overhoop gehaald. De recherche stelt een onderzoek in.

Films deze week

Boulevard Theater: 13-17 november: The Promise. Stephen Collins en Kathleen Quinlan spelen twee geliefden die na een auto-ongeluk waarbij zij er het slechtst afkomt (haar gezicht wordt nl. afschrikwekkend verminkt), van elkaar vervreemden. De titel van deze film slaat op de belofte die het meisje moet maken, wil zij er door middel van plastische chirurgie weer normaal uit komen te zien; 18, 19 november: Brubaker. Gemaakt naar een waar verhaal. Een jonge nieuw aangestelde gevangenisdirecteur trekt zich het lot aan van de slecht behandelde gevangenen en besluit op hoog niveau aan de bel te trekken en tevens op eigen houtje hervormingen in te voeren. Een en ander wordt hem door de officials niet in dank afgenomen. Hij wordt nl. ontslagen. De hoofdrol wordt gespeeld door Robert Redford.

13, 14 november midnight: Conduct Unbecoming. Actiefilm met Michael York.

15 november matinee: For Your Eyes Only. Roger Moore als 007. De 12e film in de succesvolle James Bond-serie.

Drive-In Theater: 13, 14, 15 november: The Long Riders. Regie: Walter Hill bekend van The Warriors. Western die hoge ogen probeert te gooien met een verhaal over een bende broers waaronder Jesse en Frank James die destijds het wilde Westen onveilig maakten. Alle broers in deze bende worden gespeeld door filmsterren welke in het werkelijke leven ook broers zijn.

16, 17 november: Countdown at Kusini. Regie: Ossie Davis. Een soldaat uit het ... legioen krijgt de opdracht een revolutionaire Afrikaan te vermoorden. Er werd gefilmd in Nigeria.

18, 19 november: Lord Shango. Actiefilm met Lawrence Cook en Marlene Clark.

13, 14 november midnight: The Long Riders, zie boven.

15 november matinee: The Wackiest Wagontrain in the West. Kinderfilm.

Principal Theater: 13, 14, 15 november: Ordinary people. Regie: Robert Redford. Verhaal over een gewoon Amerikaans gezinnetje, waarvan de zoon het na de dood van zijn oudere broer te kwaad krijgt vanwege het volkomen negeren van zijn problemen door de moeder. De basis van het gezinnetje, komt na dat hij uiteindelijk bij een psychiater zich kan uitspreken, volkomen op losse schroeven te staan. Spelers: Mary Tyler Moore, Donald Sutherland en Timothy Hutton.

16, 17 november: Werewolf's Shadow. Horrorfilm, met Leon Klinovski.

18, 19 november: King of The Gypsies. Regie: Frank Pierson. Een jongeman die voorbestemd is om z'n vader op te volgen om Zigeunerkoning te worden, komt daartegen in opstand en loopt weg van huis. Een romantische film waarin de kijker allerlei vreemde zaken wordt voorgeschoteld welke een zigeuner allemaal zou doen, waarbij de slechte zeker niet vergeten zijn.

13, 14 november midnight: Bel Ami. Zweedse porno met Harry Reems en Christa Linder.

15 november matinee: Bambi. Een Walt Disney-productie.

Rialto Theater: 13, 14, 15 november: The Evil. Horrorfilm met Richard Crenna en Joanna Pettet.

16, 17 november: Communion. Zuidamerikaanse film met Linda Miller en Clinte.

18, 19 november: The Promise, zie boven.

13, 14 november midnight: The Internecine Project. Actiefilm met James Coburn en Lee Grant.

15 november matinee: The Apple Dumpling Gang. Kinderfilm.

Personalia

OP 65-JARIGE leeftijd overleed in Oranjestad na een langdurig ziekbed mevrouw Marie Marugg-Croes. Zij was de echtgenote van de heer Oscar Marugg, lid van de Raad van Advies van de Nederlandse Antillen. Mevrouw Marugg was in al die jaren actief lid van het dames-comité van de Aruba Lions. De begrafenis is vrijdagmiddag op de katholieke begraafplaats te Oranjestad.

UPA: bereid tot praten

Ged. Oduber ziet lichtpuntje in havenstaking

ORANJESTAD — Na het urendurende gesprek van gistermorgen van het Bestuurscollege met het bestuur van de UPA en het gesprek dat het BC gistermiddag met de AHACO had, ziet het er naar uit dat een oplossing voor de reeds negen dagen durende havenstaking voor de deur staat.

UPA-voorzitter Rincones verklaarde gistermiddag bij het verlaten van het Bestuurskantoor, waar hij en zijn bestuur voortientallen havenarbeiders werden toegesprokren, dat het de goede weg opgaat. Hij noemde het ... klonk de UPA-voorzitter dat de UPA altijd bereid is geweest om mee te werken ... oplossing. Op de vraag of hij een lichtpuntje zag ... voorzichtig ... een zaklantaarn, ... batterijen of lampje.

Havengedeputeerde Nelson Oduber verteide de pers dat de bespreking met het UPA-bestuur in een rustige sfeer plaats had. Het gebeel stond onder leiding van gezaghebber Frans Figaroa. Het BC uitte zijn bezorgdheid over de reeds negen dagen durende staking. De UPA werd verzocht het BC te vertellen wat nu wel de problemen zijn, waarbij duidelijk naar voren kwam dat de UPA de AHACO niet wil erkennen omdat zoals deze zeggen ... ook ... zou ... zijn waarin gesproken wordt dat ... 154 mensen in vaste dienst worden genomen, waarbij de UPA de dertig ... dat het aantal op 199 komt.

De UPA is bang dat de ... op de AHACO ... niet ... aan huis ... Gevraagd ... erop ... de AHACO ... dat ... de UPA ... ook ... het aantal werknemers 199 blijft. De UPA ...

ged. Oduber duidelijk zien bereid te zijn om te praten.

Het BC wees erin dit verband op dat het hier een geschil tussen de Ahaco en de UPA betreft waarbij uiteindelijk de overheid indirect betrokken is. "Ik zie een lichtpunt, aldus ged. Nelson Oduber, als een vakbond werkaanvalle ... wijst dat de ... richting. Tijdens ... gesprek met de Ahaco, heeft het BC gistermiddag een voorstel gedaan dat de Ahaco gisteravond zou bestuderen en vanmorgen het BC zijn reactie daarop zou geven. Ged. Oduber ... ook de mening ... zo maar niet een, twee drie een oplossing wordt gevonden, maar dat men op de goede weg is.

Ahaco garandeert werk voor 199 UPA leden

ORANJESTAD — ... de UPA/UPA-vergadering in de Bolivarstraat ... Rincones ... de AHACO ... 154 arbeiders ... AHACO ... het AHACO-telegram ... rapport ... 200 komt ... AHACO ... de UPA ... lay-off ... de pensioengerechtige leeftijd is bereikt.

Simar over topoverleg:

Sinds 1977 alleen maar tijd verkwist

ORANJESTAD — De vakbond van leerkrachten, Simar, concludeert ten aanzien van het onlangs in Den Haag gehouden topoverleg, dat tot nu toe niets is gebleken van de harde garanties van Arubaanse zijde en van klaarheid van de centrale regering.

Simar beschouwt dit als een nieuwe poging van Nederland om tijd te rekken en voorts als bewijs van onbekwaamheid van onze politici. Voor Simar betekent dit het opzij leggen van al het werk van de Koninkrijkswerkgroep (KWG). De KWG is met andere woorden gezegd een mislukking gebleken en naar de mening van de Simar is dit te wijten aan het feit dat in de KWG politici zaten, hetgeen niet de bedoeling was. Mogelijkheden voor een nieuwe structuur alsmede de consequenties van alle mogelijke alternatieven moeten — aldus Simar — op objectieve wijze bestudeerd worden, namelijk door deskundigen en niet door politici.

Nu komt weer een commissie die iets moet gaan doen, dat eigenlijk al klaar had moeten zijn, en opnieuw wil men hierbij politici betrekken. Sedert 1977 heeft men tijd verkwist, enorm veel geld uitgegeven, geen behoorlijk bestuur gevoerd en tot nu toe zijn wij een stap vooruit gegaan. Intussen wordt de polarisatie tussen Aruba en Curaçao met de dag groter, waardoor wij ons verder van elkaar bevinden.

Hoe wij het ook draaien, bepaalde dingen moeten toch gezamenlijk geregeld worden en de polarisatie maakt dit met de dag moeilijker. Tot slot zegt Simar dat politici steeds maar beweren dat de vakbonden het investeringsklimaat verpesten met hun stakingen. Maar wij vragen ons af hoe lang nog onze politici door kunnen gaan voordat zij hun geloofwaardigheid verliezen en zij ons investeringsklimaat verpesten.

Verscheidenheid verkeers-zaken

ORANJESTAD — In de vergaderzaal van het Bestuurskantoor had vanmiddag de installatie plaats van de commissie voor de herziening van de Wegenverkeersverordening. Deze commissie staat onder voorzitterschap van gedeputeerde Remie Zandam en heeft verder als leden: officier van Justitie Hoogland, ... commissaris van politie ... Kramers, Arubus-directeur Maarse en een vertegenwoordiger van de afdeling Juridische Zaken en een vertegenwoordiger van DOW. De commissie ... bevindt ... vergadering ... de commissie ... werden. Aan ... van de commissie ... uitgebracht ... zullen worden.

Diverse onderwerpen zijn:

—Het wettelijk vastleggen van waarschuwingen, zoals de ... en zebrapaden;
—Het uitbreiden van de mogelijkheid voor het instellen van aanvullende verkeersmaatregelen voor een beperkte tijd door middel van onderborden bij verkeersborden en -tekens;
—Het aanpassen van het verkeersborden-stelsel aan de internationale eisen;
—Wijziging van de geldigheidsduur van de rijbewijzen;
—Het instellen van een verbod op vervoer van personen op een rijwiel, anders dan op een daartoe bestemde manier (met voetsteunen) achter de bestuurder;
—Het uitbreiden van de politiebevoegdheid tot het opleggen van een rijverbod;
—Het invoeren van de mogelijkheid tot onmiddellijke rijbewijs-intrekking, bij voorbeeld in geval van zeer ernstige verkeersdelicten;
—Het instellen van de zogenaamde NP-plaatjes;
—Het instellen van verkeersfaciliteiten voor invaliden;
—De invoering van een wettelijke regeling voor het in gebruik nemen van parkeermeters;
—Het moderniseren van de wettelijke regeling met betrekking tot de technische en andere eisen ten aanzien van het vervoer van personen ...;
—Het ...;
—Het wenen van ...;
—Praktische maatregelen voor het ...;
—Het weren van mobiele cars, ... van parkeerplaatsen ...;
—Het weren van containers en trailers binnen de bebouwde kom.

Leerkrachtenbond solidair met UPA

ORANJESTAD — Na de Sepa, heeft gisteren ook de vakbond van leerkrachten, Simar, zijn solidariteit betuigd met de UPA-havenwerkers. Simar hoopt dat spoedig een bevredigende oplossing zal komen voor de problemen van de UPA-landen.

Simar noemt het probleem in de haven opnieuw een bewijs van gebrek aan participatie die vakbonden krijgen in zaken die de werknemer aangaan. Duidelijk is gebleken dat er gebrek is aan goede informatie door de overheid. In plaats dat getracht wordt het probleem plastselijk op te lossen, konden wij horen — aldus Simar — hoe de gedeputeerde dreigt met Nederland, die opnieuw de rol moet spelen van Zwarte Piet, die de kinderen bang moet maken. De gedeputeerde probeert zicht te verschuilen achter Nederland, in plaats van zijn gemaakte fouten te erkennen.

Volgens Simar is dit hele probleem een voorbeeld van gebrek aan deugdelijk bestuur, omdat onze bestuurders te druk bezig zijn met problemen op staatkundig terrein en geen behoorlijke aandacht schenken aan de alledaagse zaken. Het heeft volgens Simar geen zin om te praten over nieuwe structuren zolang vele zaken in eigen huis te veel te wensen overlaten. Zolang dit het geval is, kan geen enkele nieuwe structuur, hoe mooi ook, functioneren. Simar hoopt dat de mogelijkheden waarin de UPA-leden zich bevinden, zullen leiden tot meer erkenning van het recht van de werknemer op werkelijke participatie.

Rechter Mr Koeyers in vonnis:

Best iets te doen aan relatie hospitaal/Jones

WILLEMSTAD — De rechter [illegible]

[illegible]

Dit blijkt uit de overwegingen [illegible]

pitaal [illegible] te mogen gaan tot ontbinding van het contract werd door de rechter afgewezen. De Stichting St. Elisabeth Hospitaal had als gronden voor het willen ontbinden van het contract aangevoerd, dat Jones tegen een directielid op emotionele wijze had geschreeuwd dat hij de directie in een memorandum [illegible] van kwade trouw, dat hij op een bepaalde dag zonder opgaaf van redenen van zijn werk was weggebleven, dat hij zich als voorzitter van een examencommissie tegenover een kandidaat negatief zou hebben uitgelaten over de directie en dat hij personeelsleden van het hospitaal gezegd zou hebben, dat [illegible] van [illegible] De rechter acht dit [illegible] Even[illegible] Jones en de directie [illegible]

de rechter onvermijdbaar en scheppen volgens hem alleen maar moeilijkheden, zeker voor Jones zelf, die twee vaak tegenstrijdige belangen moet dienen.

Het feit, dat hij zich tegenover een kandidaat negatief zou hebben uitgelaten over de directie en het feit, dat hij personeel verteld zou hebben, dat er geen geld was om de salarissen uit te betalen, zijn, zo meent de rechter, ongetwijfeld rechtstreeks terug te voeren tot dit moeten dienen van tegenstrijdige belangen. De andere punten, die Jones worden verweten, kunnen volgens de rechter voorkomen, kunnen worden als de directie wat tactischer zou hebben opgetreden. Immers, zo stelt Mr Koeyers, "een stafmedewerker pleegt men niet op gelijke voet te behandelen als een gewone werknemer". [illegible]

Voorzichtige verdachte vastgehouden

[illegible]

Leugenaar [illegible] nodig bij

Belastingen Verscheidene [illegible] zaken

[illegible]

Zakenvaria

DE RAAD VAN commissarissen van de Aruba International beach club nv heeft besloten een plaatselijk bestuur aan te wijzen voor het beheer van de Aruba beach club. Zowel de belangen van de investeerders als die van de bijna 3000 leden van de Aruba Beach Club zullen worden behartigd door deze management company. Deze werd opgericht door de heren Frank Conway en Humphrey Hardeveld, die tot voor de oprichting in dienst waren van de Aruba beach club. Voorts heeft men twee plaatselijke stafleden van Aruba beach club bevorderd. De heer Theo Kolfin werd club manager en de heer Sylvano do Nascimento food & beverage director van de Aruba beach club. Bij de foto, vlnr. de heren Do Nascimento Hardeveld, Conway en Kolfin.

Waarschuwing tegen roken

LONDEN — Een 50-jarige die per dag 20 sigaretten rookt, loopt een vier maal zo hoog risico van een hartkwaal dan een leeftijdgenoot die niet rookt. Dat staat in een [illegible] van het Britse ministerie [illegible] wordt gezegd [illegible] grootste risicofactor voor hartkwalen. Vrouwen die roken lopen nog extra [illegible] boven de 35 jaar [illegible] gebruiken.

Stinapa-kalender uit

WILLEMSTAD — De nieuwe Stinapa kleur kalender is weer op de markt. Het gaat hierbij om dertien afbeeldingen uit het Antilliaanse natuurschoon. Donateurs krijgen een reductie; de mogelijkheid bestaat ook om de kalenders als een presentje voor de feestdagen naar Nederland te laten versturen. Als voorgaande jaren was deze kalender snel uitverkocht. Het Stinapa secretariaat is gevestigd bij het Carmabi, Piscaderabaai, (POB 2090). Stinapa kan nog steeds nieuwe donateurs gebruiken voor zijn werk. Het minimale steuningsbedrag is voor 1982 verhoogd. Men kan het geld overmaken naar de Stinapa bankrekeningen bij Maduro op Curaçao, ABN op Curaçao en Aruba, of door het geld over te maken naar Stinapa (zie adres boven) of op giro-nummer 520891.

BRUSSEL — Koning Boudewijn van België heeft [illegible] [illegible] Het [illegible] Vlaamse liberaal Herman Vanderpoorten die in verscheidene Belgische regeringen is opgetreden als minister. Van 1965 [illegible] minister van Binnenlandse Zaken, van 1974 tot 1977 was hij minister van Justitie en in 1980 was hij vice-premier en minister van Justitie. Vanderpoorten [illegible]

Man met dolk verwond

ORANJESTAD — De [illegible] venarbeider D.W. (45), wonende te Dakota, deed aangifte van mishandeling met een wapen tegen de man S.K. W. verklaarde dat hij in een bar in de Koni[illegible]straat in gesprek was met een groep mannen, toen K. binnenkwam en zich in het gesprek wilde mengen. W. wees K. erop zich buiten het gesprek te houden. Hierdoor werd K. vermoedelijk boos en zwaaide een dolk in de richting van W., waardoor W. gewond raakte. Hij liep snijwonden [illegible] den en werd naar de polikliniek gebracht. Bij aankomst van de recherche was K. al verdwenen.

MESTER BINI UN INVESTIGASHON PA SA E KOUSA EKSAKTO

Hungadó a keda seriamente herida

CuVoBo ta lamenta e aksidente den sala di SDK

WILLEMSTAD — E bond di vòlibòl lokal CuVoBo, ta lamenta profundamente e aksidente di djarason anochi den sala di deporte di Sentro Deportivo Korsou na Brievengat, kaminda ku un parti dje instalashon di lus a basha bou heridando e hungadó Rubia Maduro di Hurricane Franky's Camera seriamente na su enkel. Esaki durante di un gran partido di vòlibòl valido p'e play-off final di kategoria femenino superior kontra di Xaverianen/Comwest. Milagrosamente i prinsipalmente pa motibu di un reakshon rapido dje sinku hungadónan i e dos entrenadornan ku tabata sinta riba e banki di reserva enkuestion un aksidente aun mas piho a ser evita. Desafortunadamente e hungadó Rubia Maduro a sufri un leshon serio na su enkel kua a tenele 4 ora riba mesa di operashon.

Por lo pronto CuVoBo a suspende tur aktividat di vòlibòl tantu weganan di "play-off", kampeonato hubenil i entrenamentu di selekshon den sala di SDK. Esaki te dia ku tin un garantia ku niun di su miembronan i publiko en general no ta kore niun klase di peliger mas den e sala enkuestion. E komunikado di CuVoBo firma p'e presidente, señor Geoffrey Goede, ta sigi bisa ku e federashon ta apresia e sistema di koperashon ku nan a risibi tantu di e kuerpo di EHBO, komo esnan di SDK durante dje momentonan di angustia ku nan a pasa aden. Ta inesplikabel i inakseptabel ku por a laga kologa henter un sistema di iluminashon di 12 m largu 7 m haltu riba kabes di sentenares di mucha di skol, atletanan hubenil i senior, dirigentenan i e publiko grandi ku ta bishita e diferente akontesimentunan den e sala menshona, na poko hak ku ni den kas bo no ta huza pa kologa nada na dje.

Direktiva di CuVoBo ta enfatisa e echo pa laga hiba un investigashon profundo pa sa ta ken of miho bisa kua instansia ta responsabel p'e suseso aki ku a pone bida di hende na peliger pa mas ku dos aña kaba. Direktiva di CuVoBo lo sigui e proseso di investigashon ku hopi atenshon, ya ku kasi nan por komparele ku un krimen.

INTERNASHONAL

CuVoBo no a logra di kansela e interkambio internashonal ku Venezuela, ku ya ta na Korsou ku un selekshon femenino den plan di praktika fuerte relashona ku e weganan Bolivariano. Esaki a buta ku e bond a hanyele obliga na programa algun enkuentro riba e kanchanan di CSC-Damacor i St Thomas College na Otrabanda.

Awenochi pa mitar di ocho, riba kancha di CSC na Damacor e selekshon femenino di Venezuela lo enfrenta Green Socks/Good Year, kampeon di vòlibol lokal 1980. Pa mayan anochi riba e kancha di St Thomas College e ekipo di Xaverianen - ku ta den un bataya formal p'e titulo di kampeon - lo enfrenta e selekshon Venezolano. E sobra weganan lo ser anunsia despues.

REUNION

Mayan djasabra pa 10'or di mainta na SDK lo tin un reunion di urgensia ku tur e ekiponan ku ta den e play-off. Direktiva ta konta tambe ku asistensia di Komishon Vòlibòl Hubenil. Komishon Tekniko i tambe e Komishon di Arbitro pa stipula e siguiente pasonan ku mester ser tuma.

ORANJESTAD — De winnaars van de zeer succesvolle viswedstrijd, van het Aruba Concorde-hotel, met de gewonnen trofeeen na het bekendworden van de uitslag. Midden op de foto het team bestaande uit Ruben Schwengle, Lorenzo Erasmus, Riri Kock en Janchi Croes, die trofeeen ontvingen voor de meeste vis en grootste hoeveelheid kilo's aan vis.

Fecha pa apertura kampeonato di sòftbòl a ser kambia

WILLEMSTAD — E kampeonato di sòftbòl lokal bou di auspisio di CSB (Curacaose Softball Bond) no ta kuminsa mas djadumingu proksimo manera anteriormente a ser planea, sino djadumingu 22 di november. E apertura na tal okashon lo tuma luga pa 3'or di atardi den stadion di Sentro Deportivo Korsou na Brievengat.

Enbes di apertura di e kampeonato a keda programa pa djadumingu proksimo un reunion tekniko ekstraordinario. Durante dje reunion enkuestion, ku ta tuma luga kuminsando 2'or di merdia den sala di reunion di SDK, e direktiva aktual di CSB lo trata tur e puntonan relashona ku e kampeonato konhuntamente ku representante dje ekiponan ku lo mira akshon den e kampeonato enkuestion.

UMPIRE

Pa djaluna proksimo tin pendiente tambe un reunion ku tur umpire, relashona ku e kampeonato di sòftbòl lokal. E reunion ta programa pa mitar di ocho anochi den sala di SDK. Ta bon pa tur esnan ku tin di haber ku sòftbòl lokal tuma bon nota dje fechanan i ora ariba menshona.

Animo loopt verder uit in badmintoncompetitie

WILLEMSTAD — Afgelopen dinsdag is het Flying Shuttle II gelukt om de eerste plaats in te nemen in de tweede klasse van de badminton-competitie. Het team bestaande uit Raymond Lauffer, Pevney Lourens, Tin Sen Wu, Bianca Sjak Shie en Leticia Arrindel, behaalde een 6-0 overwinning op Cadushi VI. Door deze prestatie kwamen ze in totaal op zes punten terecht. Ook Cadushi V heeft zes punten behaald, maar heeft een minder goed partij-gemiddelde en heeft ook al vier wedstrijden gespeeld, terwijl Flying Shuttle II pas drie wedstrijden achter de rug heeft. Het zal in de kop van de tweede klasse nog een spannende strijd geven tussen Animo II, Cadushi V en Flying Shuttle II, alvorens aan de rustpauze begonnen kan worden.

EERSTE KLASSE

Ook in de eerste klasse werd een mooie prestatie geleverd door Flying Shuttle. Het lukte Flying Shuttle I namelijk om met 4-2 te winnen van Asiento III, en hierdoor de tweede plaats in te nemen. Ze worden echter op de voet gevolgd door Cadushi IV. Bovenaan in deze klasse staat nog steeds Animo I, dat nog geen enkele wedstrijd heeft verloren, en nu al drie punten is uitgelopen. Volgende week worden in deze klasse de laatste wedstrijden gespeeld vóór de rustpauze en al zou Animo I een steekje laten vallen tegen Cadushi IV, ze gaan in ieder geval als leider de rustpauze in.

In de hoofd-klasse werden deze week geen wedstrijden gespeeld.

De volledige uitslagen zijn:

EERSTE KLASSE
Animo I-Tampanja II 5-1; Cadushi IV-SOVO 4-2; Flying Shuttle I-Asiento III 4-2.

TWEEDE KLASSE
Cadushi V-Zeemacht II 3-3; Flying Shuttle II-Cadushi VI 6-0; Cadushi VII-Animo III 1-5.

De stand in de drie verschillende klassen is als volgt:

HOOFDKLASSE

Asiento I	3	3	0	0	6	15- 3
Cadushi I	3	3	0	0	6	15- 3
Tampanja I	2	1	0	1	2	6- 6
Zeemacht I	2	1	0	1	2	6- 6
Cadushi II	3	1	0	2	2	8-10
Asiento II	2	0	0	2	0	1-11
Cadushi III	3	0	0	3	0	3-15

EERSTE KLASSE

Animo I	4	4	0	0	8	19- 5
Fl.Shuttle I	4	2	1	1	5	15- 9
Cadushi IV	4	2	1	1	5	14-10
Asiento III	4	2	0	1	4	14-10
SOVO	4	0	1	3	1	5-19
Tampanja II	4	0	1	3	1	5-19

TWEEDE KLASSE

Fl.Shuttle II	3	3	0	0	6	17- 1
Cadushi V	4	2	2	0	6	17- 7
Animo II	3	2	1	0	5	15- 3
Cadushi VII	4	1	1	2	3	9-15
Animo III	3	1	0	2	2	5-13
Zeemacht II	3	0	1	2	1	6-12
Cadushi VI	4	0	1	3	1	3-21

Porsche terug in Formule I-racewereld

LONDEN — Na twintig jaar keert Porsche terug in de Formule I-racewereld. In opdracht van de Britse renstal McLaren ontwikkelt Porsche komend seizoen een turbomotor, die vanaf 1983 in de Formule I-wagens van deze stal gebruikt gaat worden. Porsche heeft deze week een exclusief contract getekend met McLaren. In 1962 kende de Westduitse autofabriek zijn laatste optreden in de Formule I-wereldtitelstrijd. De Amerikaan Dan Gurney eindigde dat seizoen in een Porsche als derde in het wereldkampioenschap.

Het nieuws van de terugkeer van Porsche in het Formule I-circus werd gisteren in Londen bekend gemaakt. Het gebeurde tijdens een persconferentie van McLaren, waarin ex-wereldkampioen Niki Lauda als nieuwe rijder van het Britse team werd voorgesteld. Lauda maakt in de ploeg van de McLaren-stal zijn rentree in de Formule I-racerij. De Oostenrijker had zijn carriere in 1979 beeindigd, maar kon, volgens zeggen, de aantrekkingskracht van het Formule-racen niet weerstaan.

Na vier jaar heeft het raceteam van Ferrari de samenwerking met de Franse bandenfabriek Michelin stopgezet. Zeer verrassend heeft de Italiaanse stal, die een wereldtitel (Scheckter) en veertien grote prijzen met die banden behaalde, nu gekozen voor het Amerikaanse Good Year-merk. Het contract van Ferrari met deze bandenfirma beslaat drie jaar.

Connors herstelt zich in tennistoernooi van Londen

LONDEN — Jimmy Connors heeft zich redelijk hersteld van de onverwachte nederlaag, die hij in Stockholm leed tegen Sandy Mayer. De Amerikaan plaatste zich gisteren voor de kwartfinales van het 175.000 dollartoernooi van Londen door een overwinning met 6-3, 6-0 op Tony Giammalva. De 23-jarige stevig gebouwde Giammalva hield de strijd slechts vijf games vol en werd vervolgens volkomen overgespeeld. Hij maakte geen game meer.

Sandy Mayer bereikte eveneens de kwartfinales. Hij won met 6-3, 6-0 van de Brit Jonathan Smith. In de kwartfinales treedt hij aan tegen de als derde geplaatste Roscoe Tanner. Jimmy Connors staat geboekt voor de finale van zondag tegen John McEnroe.

MC ENROE

John McEnroe, de nummer één, maakte al even korte metten. Hij versloeg de niet geplaatste Tsjech Stanislaw Birner met 6-2, 6-2.

Na de partij vertelde John McEnroe dat de organisatoren van Wimbledon hebben gedreigd zich uit het Grand Prix circuit te zullen terugtrekken, als de boetes, die McEnroe vorig jaar op Wimbledon opliep, niet worden bevestigd.

Wimbledon legde McEnroe een totaal bedrag aan boetes op van 10.000 dollar voor diverse misdragingen. Men weigerde hem lid te maken van de All England Club. Een onderscheiding, die de Wimbledonkampioen normaal gesproken automatisch toevalt.

De boetes werden later door de Pro Council van de heren teruggebracht tot 5.000 dollar en het beroep, dat McEnroe aantekende, wordt eind deze maand behandeld. "Wimbledon heeft gedreigd uit de Grand Prix te stappen als de council me niet beboet", aldus McEnroe. Er waren geen Wimbledon-officials aanwezig voor commentaar.

Salas jeugd tennistoernooi ten einde

WILLEMSTAD — Afgelopen zondag werd het door Salas Sport Shop gesponsord dubbeltennistoernooi beeindigd. Naarmate het toernooi vorderde werden uiteraard de krachtsverschillen kleiner. Er viel dan ook te genieten van spannende en vaak van goed gehalte zijnde partijen. De uitslagen waren als volgt:

MEISJES C:
1. Annemiek Zijdeveld-Anouk Goderie; 2. Caroline van Lanschot-Jacobine Diepenhorst. Deze meisjes speelden een halve competitie in een poule van vier.

MEISJES B: Halve finales:
Heliane Gerth-Barbara Veldhuizen/Eegje Bijland-Joyce Holla 7-5, 6-3; Ditte Wage-Peggy Kooper/Veronique Leander-Solange Simon 6-3, 6-3.
Finale:
Ditte Wage-Peggy Kooper/Heliane Gerth-Barbara Veldhuizen 6-3, 6-2.

MEISJES A: Halve finales:
Ingrid Gonesh-Helene de Vos/Nanneke de Vos-Trilby Sheeser 6-0, 6-4; Jeanine Phelipa-Monique Russel/Abigail Paula-Ratna Agard 7-6, 6-3.
Finale:
Jeanine Phelipa-Monique Russel/Ingrid Gonesh-Helene de Vos 3-6, 6-2, 6-2.

JONGENS C: Halve finales:
Shadford Paula-Andrew v.d. Berg/Richard Chapman-Marcel v.d. Berg 7-5. 6-4; Remco Teitler-Peter Kroonenberg/Wesley Martis-Brian Leander 6-4, 6-1.
Finale:
Shadford Paula-Andrew v.d. Berg/Remco Teitler-Peter Kroonenberg 5-7, 6-3, 6-4.

JONGENS B: Halve finales:
Michel Ooms-Patrick Brandt/Philip Chapman-Michael Sheeser 6-1, 6-0; Daniel Chirino-Albert Best/Robert Martis-Aldo Ribeiro 3-6, 6-2, 6-1.

Finale:
Michel Ooms-Patrick Brandt/Daniel Chirino-Albert Best 6-2, 6-1.

JONGENS A: Halve finales:
Zabdiel Wieske-Michael Phelipa/Rene v.d. Loos-Marcel Verspuy 2-6, 7-6, 6-4; Tino Minguel-William v. Ramshorst/Steven Coffie-Dick v.d. Net 6-4, 3-6, 6-3.
Finale:
Tino Minguel-William v. Ramshorst/Zabdiel Wieske-Michael Phelipa 6-2, 6-4.

Dankzij de beschikbaar gestelde banen door CSC, RCC en Asiento, was het mogelijk om in twee weekeinden een toernooi voor ongeveer 50 dubbels af te werken. Tot slot werden door de heer Oscar Salas Jr. namens de sponsor de prijzen uitgereikt.

Di ocho torneo di sòftbòl "Entre Nos"

WILLEMSTAD — Djadumingu ultimo "Entre Nos" a kontinua ku su aktividadnan ku e ultimo partido di e torneo regular di sòftbòl huntu ku dos partido amistoso i un wega di tur strea, riba tereno di SUVEK na Van Engelen.

Den e partido valido pa e torneo, Quick'60 a gana di VLC ku skor di 13-8. Pitcher ganadó pa Quick'60 tabata Baromeo i mihor bateado tabata e propio Baromeo i Eustacia kendenan a konekta di 1-1. Pa VLC a perde Rog i miho bateado tabata Wijman kende a bai di 3-2. Den e prome partido amistoso, Family a derota ALM Jets 9-4. Paulina a gana pa Family mientras ku Toppenberg a bai di 4-2. Pa ALM Jets a perde M. de Room i Clarissa a konekta 3-2.

Den e di dos partido amistoso, Huizer Stars a supera Puro Basilon ku skor di 11-9. Pa Huizer Stars a gana Dunken, mientras ku R. Leonora a konekta di 3-2. J. Pieters a perde pa Puro Basilon i Rafaela a bai di 4-4.

Den e wega di tur strea, e selekshon di "Entre" a bati "Nos" ku anotashon di 12-8. Richi Morales a gana pa "Entre" mientras ku Richard Moesker a bai di 4-4 inkluyendo dos homerun. Pa "Nos" a perde Errol Balborda, mientras ku Petronilla a bai di 3-3. Richinel Gomez a konekta un homerun pa "Nos".

PLAY—OFF

E play-off semifinal di e torneo ta kuminsa djadumingu proksimo di e siguiente manera: pa 10'or di mainta number uno, Sigi Gosa ta enfrenta number tres ku ta Quick 60. Pa 12'or ta enfrenta otro number dos, Forti i number kuater Vikings. Pa 2'or Sigi Gosa i Quick'60 ta enfrenta otro den nan di dos partido i pa 4'or Forti i Vikings tambe lo mira akshon pa di dos bia. Si ta nesesario, e mesun ekiponan lo enfrenta otro dia 22 pa disidi e dos ekiponan ku lo bai final dia 29 proksimo.

Tambe e organisadónan di e torneo a disidi ku lo hunga un buelta di perdedó ku lo bai entre e kuater ekiponan ku a sali mas abou den e torneo, ku ta Sito, Shell Shop, Kroonvlag i VLC. E dos ekiponan ku gana lo enfrenta otro den un final di perdedó. Tambe e dos ekiponan ku kai for di e "play-off" semifinal lo hunga un partido pa disidi e di tres i kuater puesto. E partido aki probablemente lo tuma lugar dia 29. Tur e partidonan ta tuma luga riba tereno di SUVEK na Van Engelen.

AVB-jeugdselectie

ORANJESTAD — De Arubaanse voetbal bond (AVB) heeft 17 voetballers geselecteerd voor de Arubaanse jeugdselectie die uit weekeinde op Curaçao twee keer zal uitkomen tegen de Curaçaose jeugdselectie. Dit zijn eliminatiewedstrijden om het recht te verkrijgen de Antilliaanse jeugdselectie samen te stellen voor de Concacaf-wedstrijden 1982 in Guatemala.

De geselecteerde spelers zijn: Richard Dirksz, Lionel Bikker, Humphrey Wiersma en Luis Sanchez (Dakota), Lorenzo Werleman, Rudolfo Briesen en Juan Rasmijn (Sportboys), Mateo Werleman (Ind. Caravel), Arnoldus Brugman en Anthony Croes (Estrella), Rafael Martis (Riverplate), Ludwig Hart (SCA), Errel Tromp, Richard Tromp en Marlon Hidalgo (Bubali), Raymond Tromp en Michael Marquez (RCA).

De Arubaanse delegatie bestaat verder uit: Oslin Toppenberg (trainer), Theo Cremers (technisch-adviseur), Celso Conquet (masseur), Charles Marchena (delegatieleider) en Francisco Dijkhof (scheidsrechter). De eerste wedstrijd wordt op zaterdagavond en de tweede wedstrijd zondagmiddag gespeeld.

Heren Vos-Hirschberg winnen Ewald Berend bridgetoernooi

WILLEMSTAD — Afgelopen dinsdag werd de laatste avond gespeeld van het Ewald Berend bridge-toernooi waarin de heren Vos-Hirschberg met een ruime voorsprong de zege hebben behaald. De uitslag van de koppels die boven de 50% hebben gescoord is als volgt: 1.heren Brown-Beerman 58,71%; 2.mevrouw Gomes-Casseres-heer Serphos 57,81%; 3.echtpaar Maas 54,24%; 4.dames Valkenberg-Van Krimpen 54,02%; 5/6.heren Moenir-Alam-Prinsen 53,78%; 5/6.echtpaar Roger 53,79%; 7.heren Kuypers-Sewrajsing 53,57%; 8.heren Meyer-Van Beek 53,35%; 9.dames Geenen-Bergsma 51,56%; 10.heren Koper-Voorbraak 50,23%.

Volgende week start het Kersttoernooi voor vier weken.

Rechter: te snel oordeel

Aruba Video Center wil Rock Angela aanhouden

ORANJESTAD — Om half negen vanmorgen heeft de rechter in eerste aanleg een tussenvoorstel gedaan aan de partijen die bij het basebalgeschil betrokken zijn; namelijk Richmond, ABBA en Coca Cola Rangers. De rechter wees erop dat het ABBA-bestuur zonder uitstel zijn statuten dient aan te passen vooral ook wat beroepsspelers betreft. Hiervoor dient het Abba-bestuur binnen zeer korte — (met vier weken) — oproep-termijn — een algemene ledenvergadering bijeen te roepen om statuten en huishoudelijk reglement aan te passen.

Voorts deed de rechter het voorstel dat Richmond en Aruba video center (AVC) een wedstrijd overspelen, waarbij AVC zonder Rock Angela zal moeten spelen. De winnaar van deze wedstrijd speelt de finale tegen Coca Cola Rangers, waarbij één wedstrijd wordt gespeeld. De winnaar van deze ontmoeting is dan kampioen. Indien AVC de ontmoeting tegen Richmond wint en daarna tegen Coca Cola Rangers moet spelen dan mag ook in deze wedstrijd Rock Angela niet uitkomen. De rechter gaf partijen het advies dat ieder een "wijze man" aanwijst en dat deze het voorstel van de rechter gaan bespreken. De rechter kondigde aan dat hij hedenmorgen tien uur behandeling van deze zaak zal voortzetten en dan gaarne wil weten wat de partijen ten aanzien van zijn voorstel beslist hebben.

Bij de voortzetting van het kortgeding over het voorstel van de rechter om 1 wedstrijd te spelen zonder Rock Angela, verklaarde Richmond bereid te zijn dit te doen, maar bracht als tegenvoorstel dat 3 wedstrijden in plaats van 1 wedstrijd moeten worden gespeeld. De raadsman van Coca Cola Rangers kon zich met dit tegenvoorstel van Richmond verenigen, terwijl de raadsman van de ABBA eerst het standpunt van alle betrokken partijen wilde afwachten alvorens zijn standpunt bekend te maken. Aruba video center, dat zich bij de voortzetting van de zaak via zijn advocaat, Hubert Lopez, als tussenpartij bij het schikkingsvoorstel van de rechter had gevoegd, verklaarde bij monde van de heer Lopez dat zij niet bereid was zonder Rock Angela te spelen. Dit standpunt van Aruba video center leek de rechter een wat te snel oordeel, waarbij hij opmerkte dat AVC in de minderheid stond tegenover de andere betrokken partijen. De rechter had er begrip voor dat bij zakelijke transacties keiharde voorwaarden gesteld worden, maar dat dit bij de sport moet gebeuren begreep hij niet zo best. De rechter stemde uiteindelijk in met het verzoek van Aruba video center om tot aanstaande maandag de gelegenheid te krijgen de zaak met de leden te bespreken alvorens een definitief standpunt te bepalen. Dit kort geding wordt nu op maandagmiddag 3 uur voortgezet.

Honduras vrijwel in finaleronde WK-voetbal in Spanje

TEGUCIGALPA — Het voetbalelftal van Honduras is gisteravond, door met 2-1 van Canada te winnen, erg dicht bij een plaats in de eindronde van het toernooi om het wereldkampioenschap 1982. Een gelijkspel in de volgende wedstrijd uit het finale-toernooi van de Noord- en Middenamerikaanse zone tegen El Salvador is voldoende voor plaatsing. De doelpunten in de wedstrijd Honduras-Canada werden in de eerste helft gemaakt. Carlos Cabellero (13) en Roberto Figueroa (40) scoorden voor Honduras, Ian Bridge (21) maakte het Canadese doelpunt.

De stand (twee landen plaatsen zich voor Spanje) is:

Honduras	3	3	0	0	6	8-1
Mexico	3	1	1	1	3	5-2
Canada	3	1	1	1	3	3-3
Salvador	3	1	1	1	3	1-1
Haiti	3	3	0	2	1	2-6
Cuba	3	0	1	2	1	0-6

De volgende wedstrijden zijn: 15/11: Haiti-Cuba en Mexico-Canada; 16/11: Honduras-El Salvador.

Tweekamp schaken om de wereldtitel

MERANO — De vijftiende partij van de tweekamp schaken om de wereldtitel tussen Karpov en Kortsjnoi is gisteravond afgebroken. Kortsjnoi, die de witte stukken voerde, gaf zijn 41ste zet onder couvert af. De partij wordt vandaag verder gespeeld.

Komentario

Sala di gimnastik

YA PA SIGUR dos aña kaba Amigoe na varios okashon a bin ta buta enfasis riba mantenshon, konstrukshon drechi i un kontrol kontinuo i efikas riba aparatonan i tur lokual tin den e poko salanan di gimnastik ku tin aki na Korsou.

Varios raport i estudio a ser hasi pa varios instansia relashona ku uso i entre otro mantenshon di salanan di gimnastik aki na Korsou. Sinembargo masha poko, pa no bisa nada, a ser hasi te ku dia di awe n'e diferente salanan enkuestion ku tin riba nos isla ku ta den un situashon deplorabel.

Pa tal motibu e aksidente di djarason anochi ultimo kaminda ku un hungadó di vòlibòl lokal a keda herida seriamente na su pia, despues di ku un parti dje instalashon di lus a basha abou, ta sumamente lamentabel. I esaki den un kompleho deportivo ku tin apenas dos aña di eksistensia, pa no papia mes di esnan ku tin mas ku dies aña sin risibi niun klase di mantenshon of kontrol.

E aksidente lamentabel ariba menshona — ku aun por tabata mas pihó — mester sirbi komo eksperensia i un advertensia "mas" pa tur e instansianan ku tin di haber ku salanan di deporte aki na Korsou. Algun siman pasa un situashon kasi identiko a sosode den e sala di gimnastik na Zwijssen College, sinembargo sin niun konsekuensia di lamenta. Hopi tabata esnan ku a bisa ku nos ta eksagera den nos publikashonan enkuanto uso i mantenshon di salanan di deporte aki na Korsou. Pa tal motibu nos ta hopi ansioso pa sa kiko ta nan reakshon awor despues di e suseso di djarason ultimo den un sala relativamente nobo.

E aksidente aki por tabata muchu mas piho si tuma na konsiderashon ku na komienso dje aña eskolar aki diferente skol basiko a kuminsa hasi uso dje sala enkuestion. Pongamos awor ku e instalashon a kai riba un grupo di mucha ku sigur lo no a reakshona mes rapido ku e damanan djarason anochi?

Relashona ku uso dje sala enkuestion pa muchanan di skol e organisashon di maestronan di edukashon fisiko ta bolbe hasi un advertensia — kompletamente na su luga — enkuanto mantenshon i tur lokual ta ensera salanan di gimnastik na Korsou.

Nos punto di bista ta, ku mester bini un investigashon profundo dje aksidente kua a sosode djarason ultimo, pa determina eksaktamente kiko tabata e motibu di kon e instalashon enkuestion no por a wanta e ala dje bala, ku tabata resultado di un smash ehekuta pa un dama, pa no papia mes di unu ehekuta pa un kabayero. Nos a yega di hiba varios kombersashon enkuanto e instalashon di lus menshona ku tantu personanan di SDK mes komo dirigentenan di deporte lokal. Den niun kancha kubri ku nos a yega di drenta i praktika deporte den dje nos no a yega di mira un instalashon semehante. Si a dado kaso e konstrukshon no por tabata di otro manera anto alomenos e por tabata di un forma mas sigur.

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

2 CAS DI tabla den bon condicion, tereno propio situá den Donkerstraat 42 i Javastraat 27 na Corsow. Information yama Aruba tel.: 23994 despues di 2 pm.

FORD MUSTANG Hatchback '79, silver, power-br., power-st., airco, radio-cass. AM/FM, i.z.g.st., fin. mogelijk. Inl.: Redaweg 60, tel.: 83260.

1974 VOLKSWAGEN 1300, automatic, fl. 1.700,-, televisie-roltafel fl. 58,-, tel.: 37544.

UN SET di comedor, stoel lomba haltu y mesa di glas ovaal na Kaya Malvern 24, Kustbatterij, tel.: trabow 611355.

SPLINTERNIEUW WOONHUIS te Jongbloed, 4 grote slaapkamers, 2 badkamers, eetkamer, zitkamer, keuken, washok, overdekte porch, 210 m2 bebouwd terrein, 880 m2 eigendomsterrein, prijs fl. 190.000,-. Te bevragen tel.: 79546.

WEGENS OVERCOMPLEET: 1 Mazda Van bj. '74 Afl. 850,-, 1 Fiat 128 bj. '73 Afl. 1.600,-, 1 freezer cft. 15.8 Afl. 850,- 4 mnd. oud, tel.: 83031.

ANTIEKE EN ouderwetse meubels+pronkstukken, Kraayenhofstr. 20C.

WEGENS VERTREK: 1981 Volkswagen 1300 Sedan, oud 5 maanden, tel.: 24267 na 6 u.

SUNFISH FL. 950,-, Hoover vacuum-cleaner fl. 150,-, loudspeakers (2x15 W) fl. 75,-, 12V car battery (Jap.) fl. 100,-, Renault 12 (defect) best offer, phone: 77761 after 6 pm.

MOTORFIETS YAMAHA 250cc RD, km.-stand ± 14.000, i.z.g.st., fl. 1.450,-, filmcamera+projector; merk Reveu fl. 325,-, 2 damestassen (nieuw) à fl. 50,- cash, tel.: 674544.

1 SCHEMERLAMP, 1 aquarium compleet, 1 2-persoonsmatras, tel.: 79904.

BRAND-NEW AMPEG bass-guitar, tel.: 78205.

COLOUR TV 19inch, Panasonic fl. 800,-, vacuum-cleaner Philips fl. 300,-, Plymouth Duster 1974 fl. 3.500,-, phone: 35593 after E pm.

VIER NIEUWE originele Jeepbanden met velgen fl. 350,-. Adres: Cassandraweg 15, tel.: 79193.

BRUIN CORDUROY zitkamer, wit eetkamerset, 2 opklapbed, 3-delig wandmeubel, tel.: 44373.

TWEEPERSOONSBED, KAPTAFEL, eetkamerset voor 8 personen, lampen e.a., Versaillesweg 4 (achter Joodse begraafplaats).

IETWAT HOOGGELEGEN stuk eigendomsgrond (865 m2) met daarop: drie paagebouwde, ruime gemeubileerde, reeds verhuurde, goedrenderende appartementen. Ruimte aanwezig voor evt. uitbreiding. Goede woonbuurt. Centraal gelegen, fl. 180.000,- k.k. Alles inbegrepen, tel.: 44068.

SIMCA '77 1307, redelijke prijs, radio+tape, 2 carborators, tel.: 672519.

TEENERBUREAU FL. 95,-, Wenge eetkamer: 6 stoelen, rietbekleding, grote uitschuifbare tafel, zwart/wit tv met tafel fl. 125,-, rieten stoel fl. 40,-, keukenkrukken à fl. 12,50, stalen opbergrek fl. 25,-, 2 luxaflex fl. 30,-, Westinghouse wringer wasmachine defect fl. 25,-, restanten serviesgoed fl. 25,-; beauty-case "Samsonite" fl. 20,-, elec. coffee-maker fl. 30,-, elec. handmixer fl. 15,-, kleine barbecue fl. 10,-, projectiescherm fl. 20,- etc., Hermesweg 12, tel.: 79169.

1 CHALLENGER 1970 fl. 1.000,-, pauwen, konijnen, dwergras kippen (o.a. galiña Chines), 2 magwheel 15" Chev. Western cu tire y tube, 1 motor V-8 di Studebaker, Ajaxweg 14, Jongbloed.

GARAGE SALE: planten, Cur. antiek, klein buro, diversen, Parallelweg 44.

HONDA QUINTET, 7 maanden oud, kleur blauw, airco, cassette stereo, sliding roof, Trompetbloemweg 28, tel.: na 18.00: 37369.

ZITKAMERSET, CHROOM, ribfluweel, i.z.g.s., Matakoweg 14 (zijweg Mon Reposweg).

WEGENS VERTREK: VW Kever 1980 fl. 5.500,-, Honda motor 750cc, 1978, fl. 2.900,-, Kaya Amador Nita 16.

YAMAHA 50 RD, bj. '80 (Sp. Ed.), snel & i.z.g.st., cyl. F Sl snel, El. Orgel, vele mogelijkh., 13-delige ritme-box, tel.: 82330.

STOOF DI gas fl. 250,-, tel.: 53382.

WEGENS VERTREK: naaimachine fl. 250,-, vloerkleed 1.70-2.40 cm fl. 125,-, tuner ampl.+draaitafel+boxen (B en O) fl. 400,-, 3 trafo's 127-220 Volt, oud-Hollandse hanglamp fl. 75,-, tel.: 44336.

AUTO BUICK Century '77, V-6 with airco, power-brake, power-steering, low mileage, excellent condition, price fl. 7.500,-. Information: 37694.

AIRCO 9.000 BTU, in prima staat, fl. 350,-, tel.: 674544.

VISSERSBOOTJE MET b.boord moter 7.5 pk (Mercury), NC 611, ligplaats Caracasbaai, geschikt voor slepen (mulabuni), zeilbootje met trailer, uitstekend geschikt voor kinderen om te leren; airco 14.000 BTU (1 jr. oud), ("Cabaña") grote tuinparasol; 3 ventilators; 3-zitsbank; salontafel met marmeren blad, salontafel met Wenge-blad; lampen; schoolbank voor kinderkamer; kast voor schelpenverzameling, Hermesweg 9, tel.: 78352.

RENAULT R4 TL, bouwjaar 1978, prijs fl. 3.850,-, tel.: 84596.

FIBERGLASS BOOT, 12 voet fl. 800,-, Mercury outboard 9.8 hp fl. 900,-, tel.: 83533.

WINDGLIDER, BUREAUTJE, kinderkast, klapstoelen met rieten zittingen, tafelfan, Brakkeput Abao 88, tel.: 671440.

4 LUXE FLATS, gem.+airco, Kaminda Aluminium 17, event. per stuk, van 6-10: voor afspraak tel.: 36173.

PHANTOM ZEILBOOT met roof carrier, tel.: 82792.

PACK-SET BESTAANDE uit 3 stoelen en sofa fl. 150,-, grote sofa fl. 200,-, blender fl. 75,-, tel.: 70041, Rooi Catootje 118.

FIETS MERK Grifter, 3 versnellingen, lamp, km.-teller, z.g.a.n., Salsbachweg 4, tel.: 81947.

SUNFISH 1980 MET trailer, compleet, met veel extra's zoals twee zeilen, korte mast etc., NAfl. 1.875,-, Van Engelenweg 9.

VW '74, fl. 1.700,-, Schonegevelstr. 16.

WESTINGHOUSE KOELKAST, prijs fl. 425,-, Asbestweg 45, tel.: 83274.

3 BIJZETTAFELS, 1 wandmeubel, 1 bankstel+tafel. Inlichtingen: vanaf maandag a.s. tel.: 37666.

IJSKAST FRIGIDAIRE nofrost, 17 cuft., geel, fl. 990,-, tafelfans, witte wastafel, glazenkast, baby-box, babybed, babybadstandaard, kinderstoel, reiswiegje, luxaflex, dekens, tv-stoelen, vloerkleden, (beige+bruin), citruspers, icecrusher, paraplu-wandelwagentje, autostoeltje/wandelwagentje, barkrukken. Alles goedkoop! Anasaweg 30, tel.: 614064.

IJSKAST KELVINATOR, i.g.s., prijs fl. 150,-, Mampurituweg 13, tel.: 672435.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

±250 ST. KRUISPANNEN. Aanbiedingen tel.: 81933.

GOEDE GEBRUIKTE airco (8-10.000 BTU).). Aanb.: V.d. Heyde, tel.: 79694.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

A.S. ECHTPAAR zoekt woonruimte, tel.: 79180.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

WANTED LIVE-IN maid for young, childless couple in Julianadorp. Good pay, large room. Must speak English. Call evenings: 79055.

HUISHOUDELIJKE HULP voor 2 à 3 ochtenden, tel.: 672947. omg. Abrahamsz.

DIVERSEN CURACAO

SINT- EN Pietpakken, voorheen bij Holiday Beach kapsalon, nu tel.: 79707.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

1 SET DI sala, tel.: 24171.

PATIO-SET, rond tapijt, bijzettafel, kinderkast, 2 Corduroy-stoelen, tel.: 26682.

MOTORCYCLES SUZUKI, chopper. Bubali 112, tel.: 21257.

CUNUCUHUIS MET 1500 m2 erfpachtgrond en 6000 m2 huurgrond, tel.: 24275 9 am-5 pm.

ORGEL MERK Solina, fl. 1.250,-, z.g.a.n., Seru Pita 4, tel.: 26526.

PORCH-SALE zondag 15 november 10-12 en 3-6 uur: Seroe Blanco 80 o.a. ijskast, wasmachine, piano, weefgetouw, kasten, meubels, speelgoed, huishoudelijke artikelen.

HONDA ACCORD, 3-doors, radio AM/FM, good condition, power-steering, power-brakes, deluxe int. automatic transmission, 1980, white. Call info.: 21745-office (22965-22951), mileage: 31.000 km.

USED WATERPUMP for deep or shallow wells fl. 135,-, phone: 45454.

4-PITS GASFORNUIS, tweepersoonsbed met matras, beiden nieuw en ongebruikt, tel.: 27810 na 5 pm.

MOVIE CAMARA, grote wandrek, éénpersoonsbed, laken, doeken, tapijten, pannen, div. art., tel.: 22944.

UN SET di sala cu mesa, valor Nfl. 500,-. Adres: Paradera 138.

TE KOOP GEVRAAGD ARUBA

2 SECONDHAND flatbed trucks, tel.: 24040 ext. 222.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

HOUSE FOR rent, Otaheitistr. 31, tel.: 45859.

HOUSE: 3 BEDROOMS, 2 bathrooms, lovely garden, close to town and beaches. Available Dec. 1st. Call: 26998/25675.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

TANDARTS ZOEKT huur- of oppashuis voor langere termijn per febr. '82, tel.: 22061.

CO-ASSISTENT+ECHTGENOTE zoeken oppashuis vanaf 1 december, bel.: 21875 of hospitaal, vragen naar V.d. Linde.

ONGEM. ZIT-, slaapkamer, liefst met kookgelegenheid, tel.: 22961 na 6 pm.

KLEIN GEM. appartement, huur max. fl. 200,- p/maand, omgeving O'stad, tel.: 29085 kantooruren.

PERSONEEL AANGEBODEN ARUBA

NET MEISJE biedt zich aan voor huish. werk, ma., wo., vr., niet Engels sprekend, tel.: 27495.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

UN HENDE pa trabao di kas, tres bes pa siman, parti mainta, Sabanilla Abao 32.

...larity ...erence in ...nada

...ORGES (SNA) — ...to host a conference ...ional solidarity on ...and 24.
...ada government ...over the week-end ...han 100 delegations ...d for the conference. ...nce will be the cul... a month of activi... started this week. ...nce will also coincide ...art of the first re... movement in the ...ght years ago. The ...ent further stated ...tions will come from ...y part of the world.

...— Egyptian and ...otiators resumed ...s to agree on a form ... for Palestinians in ...territories, but no ...akthrough was en... either side.

WORLD IN A NUTSHELL

WASHINGTON — President Reagan declined to accept an offer of resignation from Budget Director David Stockman, who had been quoted as saying the Administration's tax cut were a Trojan horse designed to help the rich.

WARSAW — Polish government and union leaders agreed to discuss political and social problems next week against a background of figures showing a 15 per cent drop in industrial production.

N'DJAMENA — Chad President Goukouni accused Sudanese forces of taking part in an attack on government troops along his country's eastern border in Lagos, a spokesman said. Advance troops of a Pan-American peacekeeping force could be in Chad by next week.

CAPE TOWN — Leading businessmen called on Prime Minister Botha to relax South Africa's race laws and allow private companies to operate more effectively.

WASHINGTON — Secretary of State Haig refused to rule out the possibility that the US might become involved in efforts to overthrow Nicaragua's leftist government.

NEW YORK — Several major American banks cut interest rates to their lowest level this year. Commerce Secretary Malcolm Baldrige predicted a drop to 15 per cent by next month.

PARIS — A gunman tried to kill the acting American Ambassador to France and in Washington US Secretary of State Alexander Haig suggested Libya was responsible. The diplomat, Christian Chapman, 60, dived behind his car as the gunman fired six shots at him.

PARIS — Indian Prime Minister Indira Gandhi and French President Francois Mitterrand discussed broadening their two countries' relations, with India hoping to buy French Mirage aircraft.

CAIRO — Egyptian and Israeli Ministers ended two days of talks on Palestinian autonomy by reaffirming their commitment to the Camp David accords but without any tangible signs of progress.

MADRID — Spain's State Secretary for Information, Mr Ignacio Aguirre, made it clear yesterday that Spain did not intend to produce nuclear weapons and was not prepared to spend the vast funds required on such a project. Referring to a statement by Defence Minister Alberto Oliart in a Dutch television interview that Spain had the nuclear capability, Mr Aguirre stressed that Spain kept strictly to the rules and supervision of the International Atomic Energy Agency. He said that, although Spain was not a signatory of the nonproliferation treaty, it might change its views on this point on becoming a member of the Atlantic Alliance.

BRUSSELS — King Baudoin of Belgium today asked Mr Herman Vanderpoorten, a member of the Flemish Liberal Party to consult political leaders to try to find the basis for a new coalition government. The decision, announced by the palace, followed three days of discussions between the King and party leaders after last Sunday's inconclusive general elections. Political sources said the choice of a liberal appeared to have been made in acknowledgement of the right-wing parties' strong showing in the poll. The Flemish wing of the party gained six seats and the French-speaking wing eight.

NEW YORK — Prices were higher at the close of the New York Stock Exchange Thursday in heavy trading. The Dow Jones industrial average, which rose 3.14 points Wednesday, was ahead 3.42 points to 860.538 shortly before the NYSE closed. Advances led declines by a 9-to-5 margin among the 1,942 issues crossing the New York Stock Exchange tape at 4 PM EST. NYSE turnover amounted to about 56.100,000 shares, up from the 41,929,000 traded Wednesday. Prices were higher in moderate trading of American Stock exchange issues.

...rsen Centrale Bank

...AR	1.77	1.79	1.81
...LAR	[illegible]	1.505	1.525
[illegible]	3.335	3.39	3.45
	73.24	73.96	74.76
	[illegible]	41.63	42.43
...CS	[illegible]	101.98	102.78
...NCS	[illegible]	31.90	32.60
...MARK	[illegible]	80.91	81.71
	[illegible]	100.07	100.97
	[illegible]	1.49	1.55

Technical aid on energy from Australia to Guyana

GEORGETOWN (SNA) — The Guyana government is to be given technical assistance on energy from the government of Australia.

A report from Georgetown said that the Guyana minister of energy and natural resources Mr Jack who is currently in Australia attending the meeting of the International Bauxite Association is to discuss the matter with the Australian government. Shortly after returning home from the Commonwealth heads of government conference in Melbourne Australia last months president Forbes Burnham had announced that he had discussed energy matters with Prime Minister Malcolm Fraser, who had promised assistance to Guyana. Mr Jack is due back in the country during next week.

Guyana invited to play tennis in India in 1982

GEORGETOWN (SNA) — The Guyana Table Tennis Association has been invited to send a team to play in India in February next year in the Commonwealth championships.

More than 40 countries will be represented at the games, the announcement said.

The Guyana Table Tennis Association has been also invited to send a team to ... Trinidad and Tobago d... ber.

OAS should be committed to development region

BRIDGETOWN (SNA) — The director of the Organisation of American States (OAS) office in Barbados Miss Sarah Milner has said that the hemispheric organisation was committed to the development of the Caribbean.

Addressing a seminar on export promotion Miss Milner said the OAS recognised that trade was vital to the development of the Caribbean and it was committed to its promotion.

According to Miss Milner evidence of the OAS commitment was provided in the training courses it organises, study courses provided and its participation at regional meetings. Miss Milner assured the seminar that the OAS will do everything possible to strengthen regional relations.

Opposition members St Lucia charged with breaching preace

CASTRIES (SNA) — Two opposition members in the St Lucia parliament have been charged with "breaches of the peace".

Mr Michael Pilgrim a former junior minister has been accused of making statements on October 6 which were calculated to cause of breach of the peace and to encourage persons to commit ... He was alleged to have told his party supported on October 6 to march on the parliament and committ the alleged acts of ... Former ... minister Mr George Odlum has been accused of publishing a newspaper without entering into a bond as required by the law. Mr Pilgrim is scheduled to appear ...

In Guyana border documentation centre

GEORGETOWN (SNA) — ... Guyana borders with special ... The University of Guyana is ... to the dispute with ...

N.V. AUTOBUS BEDRIJF CURACAO

Ku honda pena ta partisipa fallesimento di nos kolaborador

ALFRED MANUEL BONIFACIO

Akto di entierq lo tuma luga, diadomingo 15 di november 1981, pa 4'or di atardi, saliendo di Casa Mortuoria di El Tributo, Parera, pa Santana di Janwe.

Cu tristeza y dolor nos ta participa morto di:

Sra. Vda. Claudia Garmers-Eleonora

Na nomber di su yuinan:
Sibyl Garmers
Leendert Garmers-Leito
Hubert Garmers-Isenia
Edward Garmers-Kroon
Donald Garmers-Leito
Richard Garmers

Tambe na nomber di su nietunan; su subrino Elias Barbara y demes familia.

Acto di entierro ta tuma lugar Diasabra atardi 4'or saliendo for di Hospital St. Elisabeth pa Kathedral di Pietermaai y santana catolico na Berg Altena.

...nglish Companion

Walt Disney's DONALD DUCK

By Mort Walker

MET SPOED GEVRAAGD
Truck chauffeur met Rijbewijs "C".
Gelieve persoonlijk te solliciteren op Maandag 16 November a.s. tussen 8 en 11 uur 's morgens, bij
C. WINKEL & ZN. N.V.,
Penstraat 126.

IBM
World Trade Corporation
Neth. Antilles
zoekt
EEN ADMINISTRATIEVE KRACHT
voor de Afdeling Boekhouding.

Minimum vereisten zijn:

Middelbare opleiding.
Praktijkdiploma Boekhouden.
Bij voorkeur enige jaren administratieve ervaring.

Sollicitaties uitsluitend schriftelijk te richten aan:

IBM WORLD TRADE CORPORATION
P.O. Box 612
Curacao, N.A.

SECURITY GROUP
ANTILLIAN SECURITY GUARDS - ELECTRONIC SECURITY SYSTEMS - ELECTRICAL ENGINEERING
Electronic and Security Systems
heeft plaats voor een
HOOFDTECHNICUS
Min. opleiding: MTS-Electro.
Sollicitaties: Salinja 144 - Telefoon 54887.

ABN Bank
Onze kaskantoren zullen allemaal worden verbouwd.
Dit niet alleen voor Uw comfort, maar tevens ter verhoging van de efficiency.
Gaarne vragen wij Uw begrip voor het tijdelijk ongemak.

"BEKENDMAKING"

Ondergetekende, de landsbemiddelaar, maakt hierbij op grond van artikel 1, tweede lid, van het "Arbeidsvredebesluit III" (P.B. 1978 no. 243) bekend, dat door het bestuur van de Boneco aan haar het verzoek is gedaan tot het houden van een referendum onder het personeel van Casa Radiante N.V./Ronitar N.V./Radius N.V., teneinde vast te stellen welke vakvereniging door de meerderheid van die werknemers wordt aangewezen om hen bij de behartiging van hun arbeidsaangelegenheden te vertegenwoordigen.

De aandacht wordt voorts gevestigd op de mogelijkheid voor vakverenigingen van werknemers om binnen veertien (14) dagen na deze bekendmaking aan de Landsbemiddelaar de wens kenbaar te maken tot deelname aan een onder bovenbedoelde werknemers te houden referendum.

Willemstad, 11 november 1981.
De Landsbemiddelaar,
Mr. E.I. Karel.

Paranda
HOW, WHEN & WHERE TO WINE, DINE, DANCE AND BE ENTERTAINED IN CURACAO

Enjoy the exciting atmosphere of the HILTON where there's always SOMETHING going on !

GEORGE WILLEMS
Our local and fabulous singer will entertain you in the Willemstad Supper Club & Tambu Lounge. Dance music by Norman Moron and his combo.

Thurs: **Shipwreck Barbecue Party & Folkloric show at the Pisca Fort... 7:30 p.m.**
Sat: **Showtime in Willemstad Supper Club & Tambu Room 10:00 p.m. to midnight.**
Sun: **International Buffet & Showtime in Willemstad Club 10:00 p.m. (no Rijsttafel).**

PISCA BAR is open & alive from 11 p.m. to 1 a.m. **CASINO** wheels & deals every nite from 9. **GOURMET DINING** and **INDONESIAN RIJSTTAFEL**, plus show nitely at 10:00 p.m. except Thursday in the **WILLEMSTAD SUPPER CLUB.**

HILTON INTERNATIONAL
CURACAO
HOTEL AND CASINO
For reservation phone 25000

Fabulous Frommer Frolics

FRIDAY AT EIGHT.... CALYPSO NIGHT with the "Jump Up" music of the KLM STEELBAND.

SATURDAY AT EIGHT.... Caribbean Night with Cuminda Criollo and featuring the colorful group "Nos Antilla".

SUNDAY AT EIGHT.... Mexican Night with A la Carte dinner and Mexican music by Mariachi Fortuna.

SUNSET HAPPY HOUR.... Your favorite cocktail prepared by our expert mixologists. Live music. All drinks half price. Daily (incl. Saturday) from 6 - 7 pm.

WINE & CHEESE DANCING PARTY.... Lots of wine, cheese and dancing. Show with **LOCAL BROTHERHOOD OF MAN.** (Check at the frondesk for date and hour).

BEER & B.B.Q. RIBS.... With music from "Grupo Ambiente". (Check at frontdesk for date & hour).

Hotel Arthur Frommer

LA CAVE DE NEPTUNE PROUDLY PRESENTS

UNA REVISTA MUSICAL VIBRANTE
"FANTASTICO LATINO"

Showtime: Weekdays 11 pm. Friday & Saturday 2 shows: 10:30 pm & 12:30 am. Cover charge fls. 7,- & min. consumption fls. 11,- p.p. Live music by Plaza Combo for your dancing pleasure.

The Penthouse Dining Room & Lounge. For a dinner or a drink atop of Willemstad. Sensational view. LOUNGE daily from 5p.m. to 12:30a.m.

BBQ Fiesta on friday around the pool from 7:30p.m. to 10:00p.m. with dance music.

Italian Buffet: every Tuesday from 7:30p.m. - 10:00p.m.

KINI KINI BAR: Happy Hour daily from 6 - 8 p.m. Entertainment by Tropical Combo and Magic fingers, Jackie at the piano from Monday to Friday.

Curaçao Plaza
Hotel & Casino

SCHEDULE GASSTATIONS
FOR THIS WEEKEND

Winkel - Frederik - Maduro - Libier - Isa - Scheidelaar - Vanddis N.V. - de Haseth - Nieuw - Perry - Schotborgh -

Salinja - Biesheuvel - Cas Chiquito - Plantersrust - Mundo Nobo - Marie Pompoen - Parera - Sto. Domingoweg - Grand Central - Cas Cora

ROYAL TREATMENT AT THE "PRINCESS"

HAPPY HOUR: from 6 - 8 p.m. daily in the Troepiaal Lounge, pay for one drink and get the second one on the house.

WEDNESDAYS: from 8 - 12 p.m. our new happening "The Love Boat Party" in the Lampi Room.

FRIDAYS: from 8 - 10 p.m. The Tropical Nite; local food buffet served on the terrace with music of "Hermanos Duques" and the Latin American discotec.

SATURDAYS: 8 - 10 p.m. B.B.Q. Nite; a succulent B.B.Q. is served with presentation of the folkloric show of "Dushi Corsow" and dancing music.

SUNDAYS: from 12 - 3 p.m. Sunday Matinee; relax in a tropical atmosphere with live steelband music and a light Lunch Buffet.

Princess Beach
HOTEL & CASINO - TEL. 614944
Where the price is welcome and the welcome is priceless.

TAKE HOME SOME TODAY !
super TA MIHO
ICE CREAM – MILK – JUICE

PHARMACY SCHEDULE FOR THIS WEEKEND

OTRABANDA: Nov. 13 - **Botica Curaçao**, tel.: 25837/23575. Nov. 14 - **Botica Coromoto**, tel.: 23241/23822. Nov. 15 - **Botica Central**, tel.: 23281/23286.

PUNDA: Nov. 13 - **Botica Wilhelmina**, tel.: 612380/613078. Nov. 14 - **Botica Juliana**, tel.: 54500. Nov. 15 - **Botica Bettina**, tel.: 35488/37715.

RYSTTAFEL RESTAURANT INDONESIA
Nasi Rames, Nasi Goreng Rijsttafel at Lunch, Rijsttafel evenings. Open from 12 p.m. to 3 p.m. and from 6 p.m. to 11 p.m. Reservations tel. 612915. Closed on Sundays. Airconditioned.

ANTONIO serves dinner every nite from 6 to 2 ayem. Take out too! A La Parrilla Lomitu, Flank Steak, Porkchop.
DE FLES
Schottegatweg West 367.

CHATEAU SUISSE
FOR DELIGHTFUL DINING...
Escargot - Shrimp - Quiche - Onion Soup - Lamb - Fondue - Schnitzel - Steak - Snapper - Salads. Fantastic desserts and great coffee. Try Us... you'll like Us! Reservations, please. Open from 5 p.m.
PENSTRAAT 5 - TEL.: 55418.

HARMONIA
• VEGETARIAN RESTAURANT
open from 12:00 - 2 plus 6:00 - 10:00 pm
• HEALTH FOOD STORE
open from 9:00 - 12:30 plus 3:00 - 6:00 pm.
ORIONWEG 12 - Behind ABN Bank Salinja
OPEN FROM MONDAY THRU SATURDAY

ADVENTURE LOVE AND FUN!
This weekend on our latest selection of video tapes.
polytronica
Schottegatweg Oost 36

WEST-END
"CITY OF THE ZOMBIES", Fri. & Sat. 7 & 9pm. Sun. 10:30am & 8:30pm.
"FIST & GUTS", Friday & Saturday midnight
"FINGER OF IRON", Sunday 6:30pm

GOLDEN DRIVE-INN
"THE BIG RED ONE" Friday & Saturday midnight
"NO HAY CAMA QUE AQUANTE" Friday, Saturday & Sunday 9pm
"DE SHERIFF ZIET ZE VLIEGEN" Sunday 7pm

CINELANDIA
"DRACULA PRINCE OF DARKNESS" Friday & Saturday 7 & 9pm. Sun. 9
"NAKED CAME THE STRANGER" part 1 Friday & Saturday midnight
"NACHA THE GREAT" Sunday 7pm

THEATER "DE TEMPEL"
"LAST SAVAGE", Friday, Saturday, Sunday & Monday 7 & 9pm
"MISSION GALACTICA", Sunday 5pm.
Children matinee: "The amazing dobbermans, Saturday 2:30pm

VRIJDAG 13 NOVEMBER 1981

NAPA

"HET MENSELIJK ASPECT MAG NOOIT VERLOREN GAAN"

te

Dr. Asjes, directeur St Elisabeth hospitaal:

"Wie regels aanbrengt, schopt tegen schenen"

door Bernadette Baroud

EEN GEZICHT neemt een gepijnigde uitdrukking aan, wanneer hij wordt geconfronteerd met een onvervlijk lompe uitspraak van een co-assistent tegenover de familie van een stervende patient. Het is één van de momenten, waarop hij de indruk maakt een veelgeplaagd man te zijn, en dat is hij wellicht ook: I.R.A.Asjes, algemeen directeur van het St. Elisabeth Hospitaal. Om de haverklap is het ziekenhuis in de publiciteit, meestal in negatieve zin: tariefsverhogingen, waaraan geen eind lijkt te komen; arbeidsconflicten, die tot voor de groene rechterstafel worden uitgevochten; acties van het personeel, dat de leiding van het hospitaal ervan beticht autocratisch en autoritair op te treden..... Voorwaar geen sinecure om 'manager' te zijn van deze heksenketel. Afgezien wellicht van zijn salaris zal Asjes dan ook maar door weinigen worden beneden. Echter, begrip voor het feit, dat zijn taak een zware is, mag zich niet uitstrekken tot de vergoelijking van ernstige fouten, zo hij die zou maken. Daarvoor zijn met het ziekenhuis te grote belangen gemoeid – met aan kop het welzijn van de hele gemeenschap. Door welke principes laat Asjes zich leiden, wanneer hij beslissingen neemt? Wat zijn de beweegredenen van deze man over wiens hoofd zoveel kritiek wordt uitgestort? Wat is zijn idee van een goed hospitaal? In een twee uur durend gesprek werd geprobeerd de antwoorden te achterhalen op deze en andere vragen.

De kamer heeft iets weg van een toneel-décor: een grote, ijle ruimte in lichte houtkleuren; tegen één van de wanden een antieke, hoge kast die niet past in het interieur, wat verderop een schilderijtje van een kunukuhuisje; tegen een andere wand een rek met tijdschriften, keurig naast elkaar; een vergadertafel, stoelen in gelid; geen asbak te bekennen........

Zou Asjes zich zelf thuisvoelen in deze enigszins onwezenlijke ruimte? Heb net besloten dat meteen te vragen, als hij opstaat om cola te gaan halen. Als hij terugkomt, is de vraag me weer ontschoten. De eerste vraag wordt, tegen mijn gewoonte in, keurig ordelijk de bovenste van mijn vragenlijst: Wat zijn volgens Asjes de nijpendste problemen van dit ziekenhuis? Hij lijkt wat overrompeld, zucht en mompelt iets van "niet gemakkelijk". Daarna beginthij aarzelend aan de beantwoording: "Het grootste probleem is wellicht te zorgen, dat het ziekenhuis blijft beantwoorden aan wat van deze instelling door de gemeenschap wordt verwacht". Zich nader verklarend zegt hij: "Zeker in vergelijking met de regio, is het peil van onze gezondheidszorg hoog. Er wordt veel van ons verwacht, en dat is natuurlijk terecht. Maar het valt niet mee om die positie steeds waar te blijven maken". Zeker niet, zo blijkt uit wat hij verder zegt, onder omstandigheden, die in de loop der tijd sterk gewijzigd zijn.

HOGERE EISEN

Ten eerste verwacht de gemeenschap nu veel meer dan vroeger. "Men heeft meer informatie tot zijn beschikking", meent Asjes, "Een patient is mondiger. Vaak is hij ook op de hoogte met andere systemen van gezondheidszorg. Vooral de laatste jaren gaan mensen voor behandeling vaak naar landen in Latijns-Amerika. Ze vergelijken, daar en hier, waarbij de voorkeur blijkbaar dikwijls uitgaat naar het Latijnse systeem..... De mensen worden ook steeds veeleisender. Als vroeger iemand ziek was, dan was hij allang blij als hij voor behandeling terecht kon in het ziekenhuis. Tegenwoordig moet een kamer aardig zijn ingericht en willen de patienten de nodige privacy hebben...,.." Op zich heeft Asjes tegen die eisen geen bezwaren: "Zij hébben recht op service. En ook voor de genezing blijkt een aangename atmosfeer bevorderlijk te zijn. Alleen..... soms stelt men eisen alsof men verblijft in een first class hotel". "De kamerprijzen zijn ernaar!" Asjes lacht en zegt: "Die opmerking was te voorzien". De kostenontwikkeling noemt hij echter "een hoofdstuk apart".

GEESTELIJKEN WEG

Terwijl enerzijds de mensen steeds hogere eisen stellen aan het hospitaal, is het anderzijds steeds moeilijker geworden het ziekenhuis te leiden: "Vroeger werd het werk in het hospitaal grotendeels verricht door geestelijken. Die waren er per definitie op gericht om dienstbaar aan hun medemens te zijn. En het leiden van dit personeel was tamelijk gemakkelijk. In een modern ziekenhuis liggen de zaken anders. Ons takenpakket is veel groter dan vroeger, we hebben veel meer personeel. Alleen zijn dat heden ten dage geen geestelijken meer. Veel mensen, die hier werken, hebben geen opleiding gehad, waarin het begrip 'roeping' werd uitgediept of waar ze leerden om met zieke mensen om te gaan. Neem bijvoorbeeld het personeel van de keuken of de huishoudelijke dienst. Soms komen deze mensen in aanraking met de patienten en dan blijkt dikwijls, dat ze absoluut niet weten hoe zich te gedragen. Een zieke mens vereist nu eenmaal een zorgvuldiger benadering dan een gezonde mens....."

KOSTENTOENAME

Een groter personeelsbestand is één van de oorzaken, die debet zijn aan de derde factor, die het voor het ziekenhuis niet eenvoudig maakt om te blijven voldoen aan de verwachtingen: de sterke kostentoename. "Een andere oorzaak hiervan is de enorme stijging in energiekosten. Wij betalen maandelijks 130.000 gulden aan electriciteit. Bij een tariefsverhoging van pakweg tien procent, betalen we meteen duizenden guldens meer".

LATIJNS SYSTEEM

Centraal in de ziekenhuisproblematiek, staat echter zonder twijfel de benadering van de patient. Dat veel mensen niet bijster gelukkig zijn met de manier waarop ze in het ziekenhuis worden behandeld, lijkt op te maken uit het grote aantal mensen, dat naar landen als Colombia en Puerto Rico gaat voor medische behandeling. Trouwens, Asjes zelf heeft aangestipt, dat veel mensen de voorkeur geven aan wat hij noemt 'het Latijnse systeem'. Blijft de vraag waarom. Dokter Asjes: "De gezondheidszorg op de Antillen is voor een groot deel gebaseerd op het Europese systeem. Dat is een zakelijke systeem met een zakelijke relatie tussen een arts en zijn patient. In een land als Nederland is de hele gemeenschap trouwens zakelijk. Onze gemeenschap is anders. Onze mensen willen écht contact met hun arts, niet alleen maar een puur zakelijk contact. Met die behoefte kunnen ze dikwijls beter terecht in het Latijnse systeem".

WARM VOORSTANDER

Asjes zelf verklaart zich een warm voorstander van het systeem, waarin het contact tussen arts en patient niet slechts koelzakelijk is: "Toen ik pas terug was op de Antillen, had ik een praktijk op Banda Bou. De patienten informeerden naar de gezondheid van mezelf, mijn vrouw, de kinderen. Pas daarna kwamen ze ertoe hun klachten te vertellen. Ze moesten eerst het gevoel van een vertrouwensbasis hebben. In het begin vond ik dat misschien een beetje vreemd. Maar ik heb gemerkt, dat het je leert als arts beter en vlotter te werken. Het is een erg mooi en waardevol systeem. Dezelfde intensiteit, die de mensen van je eisen, krijg je ook van hen terug. Ik vind het een systeem, dat je moet stimuleren, temeer daar het ook bijdraagt toto de genezing".

VOORAL AANDACHT

Een paar kanttekeningen plaatst dokter Asjes echter wel bij de zo bejubelde behandeling in landen als Colombia: "Kijk, een Colombiaan krijgt in zijn eigen land echt niet de service, die een buitenlander krijgt. Het voeren van een medische praktijk is in die contreien enigszins commercieel. Antillianen konden relatief veel betalen voor een behandeling en werden daarom in de watten gelegd. Men ging er zich op inrichten. Men was er bovendien al spoedig achter, dat de Antillianen bij de buitenlandse artsen vooral aandacht zochten..... Een ander punt is, dat er ginds sneller gewerkt kan worden. Er zijn in die landen een heleboel klinieken, ziekenhuizen en laboratoria. Een onderzoek, foto's, de uitslag, het kan allemaal in één dag gebeuren. Hier is dat onmogelijk. Tenslotte is het daar natuurlijk goedkoper dan hier, maar daarbij mag je niet vergeten, dat bijvoorbeeld een verpleegster daar ook een stuk minder verdient....."

ONGEINTERESSEERDHEID

De eenvoudigste oplossing lijkt om de patientên in het eigen hospitaal die aandacht te geven, die ze nu in het buitenland zoeken. Maar in de praktijk kan dat nog heel wat voeten in de aarde hebben. In het lokale hospitaal worden patienten soms niet ééns koel-zakelijk benaderd. Legio zijn de verhalen over verpleegsters én artsen, wier houding tegenover een patient zo bot en onverschillig is, dat zelfs een buitenstaander er misselijk van wordt. Veel van die verhalen zijn waar. Ook Asjes geeft dat toe: "Een groot deel van de klachten, die we krijgen, heeft inderdaad betrekking op ongeinteresseerdheid en onpersoonlijkheid van de kant van verpleegsters en artsen. Ook voor mij is dit een zeer serieus punt. Het belang van sociale vaardigheden zou veel meer geaccentueerd moeten worden. In de verpleegstersopleiding komt het nog wel aan de orde, maar in de artsenstudie wordt er helemaal geen aandacht aan besteed. Ik denk, dat dat heel fout is. Ook bij hun kun je het niet alleen overlaten aan innerlijke beschaving". Wat doet de leiding van het hospitaal om een betere mentaliteit aan te kweken?" Op onze eigen cursus besteden we veel aandacht aan sociale vaardigheden, ook op de bijscholing..... Anno 1981 hoeft iemand niet uitsluitend voor zijn roeping in een ziekenhuis te werken. Maar het menselijk aspect mag nooit verloren gaan".

Zou het kunnen, dat de voortdurende problemen in en rond het hospitaal zo'n demoraliserend effect hebben op het personeel, dat het zich daardoor wellicht niet naar behoren gedraagt? Asjes kijkt wat zuinig: "Ik ga in die veronderstelling in zoverre mee, dat ik denk dat in een ziekenhuis rust moet heersen, omdat anders ook geen rust naar de patient kan worden uitgedragen....."

ONRUST ONDER PERSONEEL

De onrust onder het ziekenhuispersoneel blijkt een wat 'ticklish' onderwerp. Asjes wordt voorzichtiger, formuleert moeizamer: "Door allerlei ontwikkelingen is de laatste jaren de ontevredenheid onder het personeel toegenomen. Dat valt niet te loochen. Wat precies de reden van die ontevredenheid is.......? (zucht)..... Wat zo gevaarlijk is, is dat er misschien expres onrust wordt gestookt onder het personeel....." Hij wil zich daar verder niet over uitlaten, maar vraagt zich wel hardop af "waarom er vanaf zo ongeveer 1977 opeens zo'n onrust heerst". "Om de slechte financien? Die waren vroeger ook slecht! Het is nu hooguit allemaal wat scherper geworden. Het ziekenhuis heeft met de tariefsverhogingen de aandacht gevestigd op haar weinig riante financiele situatie. Vroeger werden de tarieven zo laag mogelijk gehouden, uit politieke motieven. Nu gaan de tarieven wel twee keer per jaar om omhoog. Maar dat is nog geen reden waarom het personeel ontevreden met zijn werksituatie zou zijn. De salarissen zijn over het algemeen goed, de arbeidsvoorwaarden alleszins redelijk......'

"...... maar de leiding is, zo wordt gezegd, vervloekt autoritair".

Asjes lijkt amper geschokt. 'Wie dat zegt van de leiding, moet zijn standpunt ook kunnen motiveren........" En vervolgens motiveert de directeur het zijne: "Wij hebben meegemaakt, dat in dit ziekenhuis heel veel werd geregeld op een persoonlijke basis. Mensen, die bijvoorbeeld werk kwamen zoeken, werden nu eens aangenomen door Personeelszaken, dan weer door de directie. Veel gebeurde, vergeef me het woord, op een soort ritselbasis. Wij hebben gezegd: 'er is een enorme druk de output te vergroten; dan zijn er instructies en richtlijnen nodig'. Daarbij ráák je natuurlijk bepaalde groepen en individuen, die de oude gang van zaken liever zagen voortgezet.

Op het moment, dat je regels aanbrengt, schop je tegen schenen". Een waarheid als een koe, maar nog geen antwoord op de vraag of in het ziekenhuis de leiding inderdaad uitsluitend van één kant komt. "Wij streven ernaar zoveel mogelijk te doen in overleg met de staf en vervolgens, via de chefs, het personeel zo goed mogelijk te informeren. Het is de bedoeling, dat alles goed wordt doorgepraat, maar in een zo grote organisatie vergeet je altijd wel iemand....... En die is dan boos".

Wat milder voegt hij daaraan toe: "Je kunt je personeel natuurlijk nooit genoeg informatie geven. Ik geloof niet, dat we de juiste dosis informatie nu al gevonden hebben".

INSPRAAK

De vakbond van het ziekenhuispersoneel, CBV, heeft in het verleden herhaaldelijk gevraagd om financiele inspraak in het hospitaalbeleid. En dat is andere koek dan richtlijnen van de directie te krijgen uitgelegd. "Inspraak is een gezond idee", vindt dokter Asjes, "maar op een gegeven moment moet je ook weten waar de verantwoordelijkheid ligt. Pak nu de inspraak in het financieel beleid. Jij kunt wel dingen bepalen voor mij, maar als je dan weigert om voor die beslissingen verantwoordelijk te zijn, ben ik met jouw inspraak niet erg gelukkig. Als wij samen beslissingen nemen, dragen wij ook samen de verantwoordelijkheid. Ik heb nooit de indruk gehad, dat bij de bond de wens naar die verantwoordelijkheid leeft".

"Het is natuurlijk ook de vraag of het hoe dan ook mogelijk is, dat het financieel beleid door twee verschillende lichamen wordt bepaald........ Wél moet er een goede overlegsituatie bestaan. De vakbond heeft het recht om op de hoogte te zijn en wij waarderen interesse van de bond in het beleid".

"De vraag is alleen in hoeverre je kunt spreken van werkelijk overleg, wanneer de beslissingsbevoegdheid in handen blijft van degene met de wettelijke verantwoordelijkheid.............", voegt Asjes daar eerlijk aan toe. "Ik weet niet in hoeverre de behoefte aan echt overleg leeft bij de CBV, ook het bestuur weet dat niet. Aan de loze kreet van 'inspraak' heb je natuurlijk niets. De wens tot inspraak moet een doelgerichte zijn. In het algemeen is dat, vind ik, bij vakbonden niet erg duidelijk".

Volgens Asjes krijgt de bond ook op financieel gebied zoveel mogelijk informatie van de directie. "Zo wordt bijvoorbeeld de begroting met hen doorgepraat" Wanneer hij al goed is gekeurd? "Ja, maar desondanks.......Hij kan dan weliswaar niet meer veranderd worden, maar suggesties van de bond kunnen worden verwerkt in de volgende begroting".

CONTROLE MEDICI

In een ziekenhuis, ergens in de VS, wordt een uniek systeem van controle op medici toegepast. Eén keer per maand komen alle specialisten van het hospitaal bijeen. Op die bijeenkomst wordt hun medisch handelen in de voorbije maand onder de loupe genomen. Ondermeer worden daarbij de doden nagegaan: de conclusies van de patholoog-anatoom worden vergeleken met die van de specialist, wiens patient de dode was... Ik dis het verhaal, in lekenterm uiteraard, op aan dokter Asjes. Hoe staat hij tegenover een dergelijk systeem? En welke vorm van controle vindt hier in het ziekenhuis plaats?

"O, ook hier hebben we de mogelijkheid tot controle. Daarbij gaat het echter om repressieve controle. Naar aanleiding van een klacht, kunnen we besluiten tot een onderzoek".

"Een preventieve controle, zoals in feite bij dat systeem in de VS, kennen we hier niet. Jammer, want juist preventieve controle is enorm belangrijk. Elk ziekenhuis, dat zichzelf respecteert, zou die vorm van controle moeten stimuleren..." Stimuleert Asjes zelf het in zijn ziekenhuis?

"Kijk, zo'n vorm van controle stelt bepaalde eisen aan je medische staf. De bedoeling is, dat de medische verantwoordelijk, althans voor een deel, collectief gedragen wordt. Om zover te komen moeten de specialisten onderling en naar de leiding toe een open opstelling hebben". Zo'n opstelling schijnt er nog niet helemaal te zijn: "Pak necrologie-besprekingen, die zijn van het grootste belang. Maar ze vereisen wel, dat een arts bereid is niet alleen om anderen te evalueren, maar ook om zichzelf te evalueren en dat te laten doen door collega-medici. En daarmee hebben we hier op dit eiland grote moeite. We zijn een beetje ziek aan individualisme. Terwijl juist werken in een team heel erg belangrijk is........ O ja, een arts wil best wel deel uitmaken van een team, maar alleen als hij daarin de centrale figuur is. Een team van artsen, daar zijn ze stukken huiveriger voor". Die houding van 'ieder voor zich' zal moeten veranderen. Dat vindt althans dokter Asjes. 'Een andere houding zal ook de service positief beinvloeden". Hij wijst in verband hiermee nogmaals op het verschil met het Latijnse systeem: Daar zijn de artsen toch een stuk collegialer. Er wordt gemakkelijker doorverwezen naar een collega, die beter op de hoogte is van een bepaalde kwaal. Dat maakt de patienten ook tevredener".

De artsen in het ziekenhuis een andere houding ópleggen acht Asjes echter zinloos: "Als je dat als leiding in gaat brengen en de mentaliteit is er niet, dan wordt je van van alles beticht.

Je kúnt het ook niet opdringen,

(Vervolg op pagina 5)

Dokter I. Asjes:" Artsen zijn moeilijk te organiseren. Ze zijn allemaal opgeleid als individualisten".

"Wie zegt dat de leiding van het ziekenhuis autocratisch en autoritair is, moet dat standpunt ook kunnen motiveren".

KAR'KAR!

161 - In Anchi Gajero, Hanensteeg, werden hanengevechten gehouden. Nu niet meer; bij de wet verboden. Ssst, verder niet over praten.

162 - "Vaak verneem je, dat een politieagent even naar het buitenland geweest is. Waarom, dat is wel duidelijk; om zich te laten pantseren".

163 - Jargon van zoutgaarders. Een spits heuveltje gegaard zout is een bolo di batrei; een langgerekt heuveltje een lomba di kabai.

164 - De brandvis kan lelijk en pijnlijk steken en een gezwel veroorzaken, maar de vis zelf is eetbaar.

165 - Een genezer van faam was Shon Kolá Royer van Alida. Nu nog bekend. Hij kwam aan huis als je een ezel stuurde om hem te halen en te brengen.

166 - Papiamentu-kenners, wat is precies: pretu súnu blanku; punjo ku makorno; pushi makúba; ron pesárawe.

167 - "Dat Dain tot op zo'n hoge leeftijd volkomen heldere ogen heeft, is te danken aan zijn gewoonte ze iedere dag te spoelen met een aftreksel van lamunchischilletjes.

168 - Bij Rincon ligt de Duivelsberg, Seru di Djabel. Die naam is afkomstig van de pastoor, "want daar hadden tambúfeesten plaats".

169 - Enthousiast praat de oude Shon Ti over de natuur: "Alles groeit, ook rotsen en bergen, als het maar regent; dacht u soms van niet?"

170 - "De kat gooide eens de sleutel van God in de zee. De hond dook hem onmiddellijk weer op en bracht hem terug. Daarom is een kat altijd vijandig van een hond".

171 - Op Rooi Catootje, zo vertelt de oude vitó, had iedere arbeider zijn eigen sein. Moest iemand bij de baas komen, dan blies men op de karkó zoveel stoten.

172 - Piká di kòpi ku skotter, zonde van kop en schotel, is wel een zeer fijn gevoelde aanduiding van een uiterst delicate misstap: incest.

173 - Je hoort wat je wilt horen. Een triangel zegt "zeer duidelijk": Katibu di ken mi ta, katibu di ken mi ta, wiens slaaf ben ik.

174 - "Mijn peettante heeft mij zestig jaren geleden geleerd: "Kind, als je nog één plak over hebt, koop er een kaarsje voor, steek dat aan en vraag God, je levensweg te verlichten".

175 - Mies Bibi en Mosa van Rochi Abòw kochten kilibries op. "Om ze naar Holland te sturen"; wat natuurlijk geen sterveling geloofde.

176 - Snuif bestond uit fijngemalen tabaksnerven gemengd met essence van rozen; naar Frans recept gemaakt door familie Nahr van Sint Jago.

177 - Je manier van rum drinken is volgens de kenners: een glaasje ineens door het keelgat en dan een glas water na om de brand te blussen.

178 - Geen wonder dat de oude Dede blind geworden is; hij werkte alleen overdag in de zoutpannen, 20 cent per dag.

179 - Op Bonaire kwam een dwaallicht eens naar de kust en streek vlak langs de benen van een visser. Die schrok danig en holde naar huis.

180 - Onder het hoedenvlechten, 's avonds met veel samen, moest ieder op de beurt een verhaaltje vertellen. "Dat was onze televisie".

PAUL BRENNEKER

Michel Hidalgo, coach voetbalteam Frankrijk:

"Uitschakeling voor Spanje zou een echec voor ons zijn"

MICHEL HIDALGO is al zes jaar bondscoach van het Franse nationale elftal. Op zijn schouders rust de taak Frankrijk op 18 november in het Parc des Princes in Parijs via een overwinning tegen het Nederlands elftal alsnog de eindronden van het wereldkampioenschap voetbal in 1982 binnen te loodsen. Geen geringe opgave gezien het feit dat Frankrijk onder de leiding van Hidalgo in de laatste acht wedstrijden zeven nederlagen heeft geleden. De kritiek op het wispelturige beleid van Hidalgo, dat vooral gekenmerkt wordt door de vele wisselingen die er binnen het Franse elftal hebben plaats gevonden, is in de Franse pers derhalve niet gering geweest.

Hoe zit uw voorbereiding eruit voor de wedstrijd op 18 november tegen Nederland?

Er was op 3 november een bijeenkomst met 25 spelers in Lyon, waarbij we de zaken nog eens op een rij zetten. Het gaat om alle internationals die in het recente verleden hebben gespeeld en eventueel ook tegen Nederland zullen spelen. We bleven tot de vierde november bij elkaar, waarbij het accent vooral op het mentale vlak lag. Er moest bijgepraat worden. Dat eist het belang van de wedstrijd. Daarna gaan we uit elkaar en komen veertien november opnieuw bijeen tot de wedstrijd.

De bespreking om de zaak mentaal te sterken duidt er al op dat Frankrijk het spoor bijster is geraakt. Want hoe is het mogelijk dat Frankrijk na de 0-7 overwinning tegen Cyprus en de 2-0 zege tegen Ierland binnen een jaar zijn riante positie in groep 2 heeft verspeeld?

Zulke zaken gebeuren in de sport. Daar kun je lang over praten, maar het brengt de oplossing geen stap dichterbij. De agenda die we hebben afgewerkt was echter zwaar. We hebben veel verloren, maar het ging voornamelijk om uitwedstrijden in Duitsland, Spanje, Dublin, Rotterdam en Brussel. Thuis hebben we in een vriendschappelijk duel van Brazilie verloren. Ook niet bepaald met zwakste land in het internationale voetbal.

Vreest u het Westeuropese voetbal?

De praktijk is dat wij kwestbaar zijn tegen dergelijke tegenstanders. Iedereen kent de kracht van het Duitse en Engelse voetbal. Vooral fysiek. Maar ook Nederland heeft natuurlijk niet voor niets twee keer een finale in een wereldkampioenschap voetbal bereikt. Wij hebben een voetbal dat minder op de fysiek, maar meer op de techniek is afgestemd. De fout met het Franse elftal is geweest dat er een gebrek aan realisme is opgetreden. We hebben het beeld gecreeerd van een elftal dat zichzelf een heleboel mogelijkheden heeft verschaft, maar als je geen goals maakt kom je toch in problemen.

Het Franse voetbal beschikt over een aantal uitstekende technische voetballers. Maar één persoonlijkheid die het elftal bij tegenslag kan leiden ontbreekt. Platini was die rol toebedeeld, maar hij heeft op dit punt gefaald. Waarom?

Platini is geblesseerd geraakt. Hij heeft zelfs een aantal blessures gehad, waardoor hij er op beslissende momenten niet bij kon zijn. Maar spelers die een elftal kunnen dragen zijn overal schaars. Nederland heeft ze gehad met Cruijff, Neeskens en Haan. Maar Nederland heeft ook zulke spelers niet meer. Want waarom worden anders de "oudjes" weer teruggehaald? Dat valt namelijk terug te voeren tot hetzelfde probleem.

U heeft in zes jaar bijna 70 spelers in het nationale elftal versleten. Is dat niet erg veel?

Misschien. Ik ben niet zo verliefd op statistieken. Maar als het er zeventig zijn geweest is het wel veel natuurlijk. Zolang de ideale formatie niet gevonden is heb je echter de plicht als bondscoach te blijven experimenteren. Dat dit soms kritiek oplevert is inherent aan de baan van bondscoach. Maar daar trek ik me weinig van aan. We leven nu eenmaal in een wereld van wetenschappers en professoren, waarbij iedereen het gevoel heeft dat hij de wijsheid in pacht heeft.

Het Franse nationale elftal faalt op beslissende momenten.

Iets wat eveneens voor het clubvoetbal geldt. In Argentinie, bij het WK in 1978, overleefde Frankrijk de eerste ronde niet, bij het Europees kampioenschap vorig jaar in Italie was Frankrijk helemaal afwezig. Daardoor is het beeld ontstaan dat Frankrijk niet geschikt is om alles of niets-voetbal te spelen. Is dat beeld juist?

We hebben Bulgarije in Parijs een keer met 4-1 verslagen in een alles of niets wedstrijd. Dus wat dat betreft acht ik ons niet in het nadeel voor de wedstrijd tegen Nederland. Ik schat de kansen van ons en Nederland op 18 november in Parijs op fifty-fifty. Maar met een klein voordeel voor ons, omdat we voor ons eigen publiek en op eigen terrein spelen. Frankrijk moet winnen, terwijl Nederland zich via een gelijkspel via een beslissingswedstrijd tegen Ierland alsnog voor Spanje kan plaatsen. Maar dat zal van weinig invloed zijn, omdat iedereen bij ons terdege beseft wat er op het spel staat.

Het elftal dat met 3-2 tegen Ierland verloor was op vijf plaatsen gewijzigd ten opzichte van het team dat daarvoor met 2-0 van Belgie had verloren. Wordt het Franse elftal tegen Nederland opnieuw zo rigoureus gewijzigd?

Er is een aantal spelers, zoals Tigana en Giresse, langdurig geblesseerd geweest. Tegen Nederland spelen die problemen, zoals het er nu tenminste uitziet, niet. De vorm van de dag is bepalend voor de voetballers die voor de wedstrijd tegen Nederland in aanmerking komen. Het probleem is dat wij voor verscheidene posities meerdere goede voetballers hebben. Dus blijft het altijd een gok wie er op een bepaalde situatie in een bepaalde wedstrijd te prefereren is.

Toch wordt in de Franse pers veelvuldig gesuggereerd dat de spelers van St Etienne, in dat verband wordt al gesproken over "La bande de St Etienne", veel invloed op het selectiebeleid zouden hebben. U kunt spelers als Larios, Janvion, Lopez en Platini maar moeilijk laten vallen.

Ik weet niets van die onzinverhalen. St Etienne heeft jarenlang het beste voetbal van Frankrijk gespeeld. Ook internationaal gezien. Dan is het logisch dat er een aantal spelers van zo'n elftal wordt geselecteerd. In Nederland was dat toch ook nooit anders toen Ajax zijn grote jaren doormaakte. Hoeveel Ajacieden speelden er toen tenslotte niet in het Nederlands elftal?

Heeft een nederlaag tegen Nederland consequenties voor uw positie als bondscoach?

Dat weet ik niet, maar daar trek ik me ook erg weinig van aan. Het gaat niet om de persoon Hidalgo maar om het wel en wee van het Franse voetbal. Voor Frankrijk zou uitschakeling voor het wereldkampioenschap voetbal in Spanje een echec zijn. Maar het is een geruststellende gedachte dat we de kansen nog steeds in eigen hand hebben.

Heeft de hoge zege van Nederland tegen Belgie u niet verbaasd?

Op zich wel natuurlijk. Maar gelukkig kreeg in de meeste commentaren de nuchterheid alweer snel de overhand. Want wat stond er nog op het spel? Belgie had zich al gesplaatst voor Spanje. Dat gaf in Rotterdam natuurlijk een heel andere wedstrijd, dan wanneer Belgie de punten nog wel nodig zou hebben gehad.

Bridge

Verzorgd door:
H. Dorsman

Hogeschoolbridge

IEDER JAAR, zo ongeveer half september, vindt op Puerto Rico, het dichtst bijzijnde stukje Amerika, een regionaal toernooi plaats van de American Contract Bridge League. Deze toernooien beginnen op donderdag en eindigen op zondag en de deelname is meestal zo'n 250 paren.

Uiteraard zitten daar veel Amerikaanse grootmeesters zoals Jordan, Anderson, Weichsel, Sontag en Wei. Het was niemand minder dan Alan Sontag die me een staaltje bridge-techniek voorschotelde in een Swiss teamwedstrijd, dat ik niet gauw zal vergeten. Hier komt de hand.

	Sch. 3 Ha. Q J Ru. 7 5 3 2 Kl. K Q 10 9 8 4	
Sch. K Q J 10 8 5 2 Ha. 8 7 3 Ru. J 9 Kl. 5		4 K 10 9 4 A Q 8 6 7 6 3 2
	Sch. A 9 7 6 Ha. A 6 5 2 Ru. K 10 4 Kl. A J	

Zuid, Alan Weichsel opende met 1 Klaveren van hun zg. Power Precision systeem (16 plus punten). Op de West hand bood ik gelijk 4 Schoppen om het bieden zo moeilijk mogelijk te maken. Noord bood 5 Klaveren dat, na rondpassen door Alen moest worden gespeeld, door zijn 1 kl. opening.

Ik kwam uit met Schoppen Heer, wat achteraf juist een slechte uitkomst bleek te zijn. Iedere andere uitkomst zou het contract doen sneuvelen. Alan neemt met schoppen aas, speelt nog een schoppen die door Noord met klaveren heer wordt genomen. Maarrr.... wat moet Oost weggooien? Harten weggooien geeft de dreiging dat Zuids vierde haren hoog wordt, en Ruiten weggooien is zoals op de tafel zichtbaar is tevens het afgeven van een ruitenslag.

Oost wierp daarom een kleine troef onder de troef heer van Noord. Nu kwam de Hartensnit via de Heer naar Zuids Aas, weer een kleine schoppen ingetroefd met klaveren vrouw, en weer zat Oost voor het blok. Konsekwent werd een kleine klaveren ondergetroefd, maar niets mocht meer baten, want vanuit Noord werd een kleine ruiten naar Zuids Heer gespeeld. Het direct nemen met Ruiten Aas heeft ook geen zin. Er ontstond deze situatie:

	Sch. – Ha. Q Ru. 7 5 3 Kl. 10 9 8 4	
Sch. Q J 5 2 Ha. 8 7 Ru. J Kl. 5		– 10 9 4 A Q 8 7 6
	Sch. 9 Ha. 6 5 2 Ru. 10 4 Kl. A J	

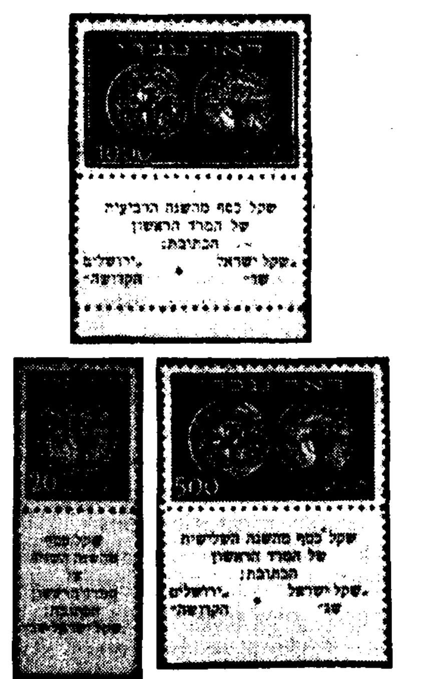
Zuid speelde nu zijn laatste schoppen en troefde deze in met de 10 van klaveren. Wat Oost nu weggooit, hij geeft in één van zijn kleuren altijd een slag af. Bij harten troeft Zuid zijn harten vrij, bij ruiten wordt Noords derde Ruiten hoog en bij het afgooien van klaveren gaat Zuid Noords derde ruiten aftroeven in de hand.

Il schreef het al..... op de Zuidplaats zat..... Alan Sontag.

Filatelie

GEDURENDE 25 jaren, van 1948 tot in 1973, heeft de postadministratie van Israel het volgehouden de viering van Onafhankelijkheidsdag op te luisteren met een postzegel-emissie. Ergens jammer, dat aan deze traditie een einde is gekomen, want veruit het grootste deel van deze zegels en series is van een hoog gehalte. Misschien is u het in deze niet met mij eens. Dat is uw goed recht; over smaak valt nu eenmaal niet te twisten. Vast staat echter wel, dat Israel reeds in 1948 inzag van welk belang een postzegeluitgifte is of kan zijn. Om nog maar eens een oude gemeenplaats van stal te halen: een postzegel is een onbezoldigd goodwill-ambassadeur voor het land van uitgifte! Wanneer een postadministratie zich dan houdt aan de ongeschreven wetten op filateliegebied, dan vloeien de verzamelaarsgelden vanzelf in de altijd hongerige staatskas. In de filatelie is elke verzamelaar vrij in de keuze van het land of de landen, van het thema of de thema's die hij of zij gaat verzamelen. Aan die vrijheid zijn echter grenzen en die grenzen zijn gelegen in de beperktheid van het voor dit hobby beschikbare geld en tevens dienen de binnen de collectie vallende zegels in voldoende mate in het wereldaanbod voor te komen.

Gaat een land te dure emissie's uitgeven, dan slinkt automatisch het aantal verzamelaars. Hetzelfde effekt krijgt u te zien, wanneer een postadministratie zich verliest in allerlei trucs om de verzamelaars bij tij en ontij geld uit de zak te kloppen. Over het algemeen heeft Israel zich aan deze nergens zwart op wit vastgelegde wetten gehouden. Hier en daar zit er wel een fikse adder onder het gras - denk aan de beruchte keerdrukken! - maar het waren uitzonderingen en een grote verzamelaarsschare bleef Israel trouw. Over 1980 ontving de staatskas ruim $ 20.000.000,— van de verkoop van postzegels. Ongeveer de helft van deze som werd aangedragen door de verzamelaars.

Terug naar 16 mei 1948, de dag, waarop Israel officieel de onafhankelijkheid verwierf. Op diezelfde dag kwam de eerste postzegelemissie uit. Negen zegels met oude munten als afbeelding. Op de eerste emissie ontbreekt een landsnaam, simpel omdat deze landsnaam tevoren niet vaststond. Men had de keuze uit: Judea, Israel en Eretz Yisrael. De ontwerper O. Wallish en zijn begeleiders hakten de knoop door met op de zegels te plaatsen "Doar Ivri", wat "Hebreeuwse Post" betekent. De eerste oplage van deze zegels werd te Tel Aviv vervaardigd in een drukkerij, die eertijds had toebehoord aan een Duitser. Deze voorzag in zijn levensonderhoud door het rukken van nazi-propaganda ten behoeve van de Arabische inwoners van het toenmalige Palestina.

Een moeilijkheid voor vele verzamelaars van Israel is de Hereeuwse tekst op de zegels en op de tabs of aanhangsels. Daarvoor is echter wel een oplossing. De Benco-Israel-catalogus geeft achter in de prijslijst een vertaling van de tab-teksten. De munten, afgebeeld op de eerste emissie van Israel, dateren alle uit het Makkabeeentijdperk en waren in omloop tijdens de eerste en tweede opstand.

M. ARVIS.

PEON

Entrega nr 55

Pa Omalio Merién

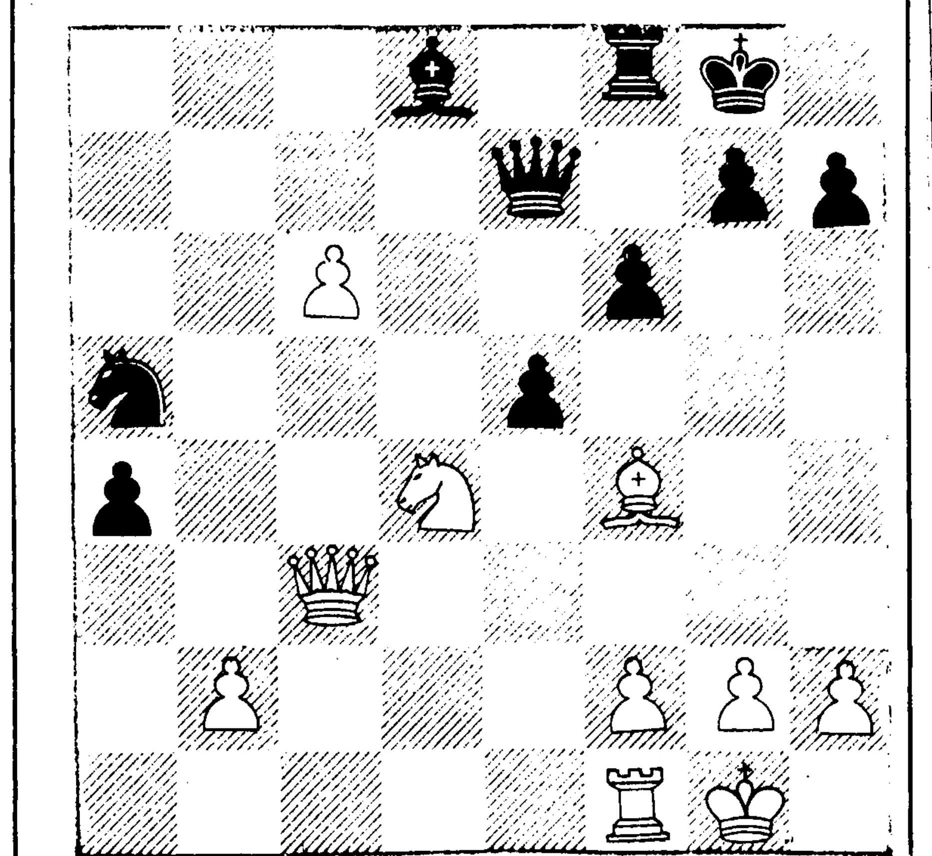
ATAKE i DEFENSA

NOS A MIRA KU E PEON ku a haña é djóp pa defendé REY, no tin mag di bai ataká! Kada homber mester keda na nan pwesto. Esunan ku sí ta bai ataká mester tin sostén seya di nan kompañero PEON of di otro piesa. E sostén aki ta pone ku é PEON ku ta den atáke no ta bai perdí. E por wordu kambiá si, ora é kontra-partida komé anto bo kóme su PEON bèk, pero esaki ta hustamente lokwal por yuda é PEON den ATAKE, pasobra ora tin kámbio di PEON un FILA ta habri, pa é mesun PEON of un otro bira liber.

UN PEON TA LIBER ORA E FILA KU E TA DEN I ESUNAN BANDA DI DJE, NO TIN PEON ENEMIGU ADEN!!

Esaki ta é sitwashon apropiá pa un PEON ataká na su antoho, i pasa bai té na é ultimo KAREDA pa é promové. Nos a mira den lèsnan anterior ku promové ta nifika' haña derecho pa é PEON bira un piesa di mas balor. Naturalmente é PEON ta skohe kasi semper pa bira un DAMA, kwal ta é piesa ku tin mas balor di kambio ku tur otro! Paga tinu riba é posibilidat di un PEON pa ataká dos piesa parew, pwes un "atàke di forki", manera nos a mira serka un KABAI. E "atáke di forki" di un PEON ta poti dje PEON. Un so por kóre bai, i é PEON ta kóme é otro!.

Tambe bo tin di korda riba é atáke di PEON ku yama "en passant"! E PEON ta komé un PEON di kontrapartida segun esaki ta pasa é hòki ku é PEON-komedó ta ataká, of por bisa tambe kontrolá. E tablero aki bou ta demostrá é puntonan aki.

Punto 1. Tantu é REY BLANKU komo é REY PRETU ta enroká. Korda bon ku bo tin di enroká é REY mas lihé posibel, pa é tin un bon defensa. Bc ta mira ku é PEONAN ku ta defendé é REY no ta bai den atáke.

Punto 2. E PEON BLANKU na c6 a bai den atáke i é DAMA na c3 ta sosténé. PRETU su PEON na a4 tambe a bai den atáke, pero é no tin ningun sostén.

Punto 3. E PEON BLANKU na c6 ta un PEON liber! E ta menasa di promové na c8, si é sigi ataká ku bon sostén.

Sinembargo é PEON PRETU na a4 no ta liber, pasobra tin un PEON blanku den FILA b, ku lo strobé di bai promove na a1.

Punto 4. Wak kon PEON PRETU na e5 ta lansa un "atake di forki" kontra é KABAI na d4 i é ALFIL na f4. Aki un di é piesanan aki ta bai perdí. Seya é PEON ta kóme e ALFIL ora é KABAI kóre bai, of é PEON di e5 ta kóme é KABAI, ora é ALFIL kore bai. Den un sitwashon asina ta sosédé hopi biaha ku pa pèrdè menos, Blanku lo kóme alomenos un PEON ku su ALFIL.

Punto 5. Tin un posishon for di kwal por resulta ku PRETU su PEON di a4 ta kóme "en passant", si BLANKU move su PEON di b2 bai na b4. Bo ta mira kla ku pa bai na b4 é PEON BLANKU mester pasa é hòki b3 ku é PEON di a4 tin bon kontrola. Te aki nos a yega ku PEON DEN ATAKE. Korda repasá é lèsnan anterior, i kwalkier pregunta ku bo tin, skirbi na: KLUP DI KORANT PEON, Sr. Omalio Merièn, Parallelweg 32 Korsou.

Sabita

(door Nel Basilio)

OP EEN DAG KWAM er zomaar een koe bij de kaboutertjes op bezoek. Een koe, die de kaboutertjes nog nooit gezien hadden. "Eh dag allemaal", zei ze verlegen. "Ik kom even op visite". "Wel., dat is leuk", zei kabouter Brr, die op de bank voor het huisje zat. "Hoe heet je?" "Bobita", fluisterde de koe. "Bobita?" lachte kabouter Brr, "Wat een grappige naam". "Helemaal niet", zei de koe boos. "Iedereen moet altijd lachen, als ik zeg, hoe ik heet en dan vragen ze of ik soms zo dom ben". "Waarom heeft je moeder je dan zo genoemd?" vroeg het kaboutertje. "Wel eh... nou ja", stotterde de koe, "Omdat ik alles opeet. Ook wat je niet kunt eten". Verlegen snuffelde ze met haar neus over de bank. En het scheelde maar een haartje, of ze had de brandende pijp van kabouter Brr opgegeten. "Ja, ja", knikte het kaboutertje, 'Ik zie, wat je moeder bedoelt".

"HE HALLO", zei Poetsje,die net thuis kwam, "Wie ben jij? Ik heb je nog nooit gezien". "Ik ben Bobita", knikte de koe beleefd. "Hihihi!" giechelde Poetsje, "Wat grappig". "Zie je het nu?" zei Bobita tegen kabouter Brr. "Iedereen lacht me uit". En kwaad knabbelde ze de halve boodschappenmand aan Poetsjes arm op. "Hoho!" riep Poetsje en zette vlug het handje uit de buurt.

"IK WIL EEN andere naam", zei de koe en at een halve krant op. "Daarom ben ik hier gekomen". "Ik wil je wel helpen", zuchtte kabouter Brr, "Maar dan moet je niet mijn krant opeten. Ik heb hem nog niet eens gelezen". "Mmm lekker", smikkelde de koe. "Is hij nog lekkerder, als je hem eerst leest?" "Ik vind hem helemaal niet lekker", lachte het kaboutertje. "Ik lées hem alleen maar en dan gooi ik hem weg". Met open bek keek Bobita hem aan. "Dan moet lezen nog heerlijker zijn dan eten", bedacht ze. "Hè toe, kabouter Brr, leer mij ook lezen". En omdat ze voor de tweede keer bijna zijn pijp opat, besloot het kaboutertje het te doen. Dan bleef ze misschien in het vervolg van zijn pijp af.

BOBITA WAS heus niet zo dom als haar naam deed denken, hoor. Het duurde niet lang of alle dieren in de mondi noemden haar Sabita in plaats van Bobita. Want ze leerde lezen net zo vlug en zo goed als jij in de eerste klas. En ze vond het heerlijk! Ze deed het nog liever dan eten. De hele dag was ze op zoek naar oude kranten. Die las ze dan lettertje voor lettertje. En als ze hem uit had, at ze hem niet op. Nee, dan ging ze vlug op zoek naar een andere krant.

"JE WORDT ZO mager als een lat", zei kabouter Brr bezorgd. "Daar staat lekker gras. Waarom eet je je buikje niet eens lekker vol". "Jaja, dat is een goed idee", zei Sabita en knabbelde een paar grassprietjes op. Maar opeens zag ze weer een stuk papier met lettertjes erop. "Oh, even lezen, hoor", riep ze blij en vergat prompt te eten. "Als dat maar goed afloopt", zuchtte Poetsje.

MAAR HET LIEP bijna verkeerd af! Een paar dagen later kwam Sabita helemaal overstuur bij het kabouterhuisje aan. Ze vergat zelfs de krant van kabouter Brr uit zijn handen te nemen om te lezen. "Ben je ziek?" vroeg het kaboutertje verschrikt. "Nee, eh ja", knikte de koe. "Ik hoorde mijn baas zeggen, dat ik ziek was, want ik geef geen melk meer. Oh oh, en nu wil hij me volgende week naar het slachthuis brengen". "Dat komt van al dat lezen", zuchtte kabouter Brr. "Je moet ermee ophouden, Sabita. "Je moet deze week alleen maar eten, zodat je straks weer een heleboel melk kan geven. Kom mee. Ik weet een weitje, waar je heerlijk sappig gras kunt eten. En laat er geen sprietje van over!".

AL DOOR DE schrik had Sabita niet eens meer zin om te lezen of te eten. Maar toen ze eenmaal de eerste polletjes gras gegeten had, voelde ze opeens, dat ze honger had. "Mmm, dat smaakt!", smikkelde ze en bleef de hele dag op het weitje. Elke dag brachten de kaboutertjes haar naar een ander grasveldje. En elke dag smulde ze en at haar buikje vol. En toen er een week voorbij was, dacht haar baas er niet meer over haar te laten slachten. "Ze heeft nog nooit zoveel melk gegeven", lachte hij tevreden. Zo leerde Sabita in het vervolg echt sabí (wijs) te zijn. Pas als ze haar buikje vol gegeten had en de baas zijn melk gegeven had, wandelde ze naar de kaboutertjes en las gezellig samen met kabouter Brr de krant. "Die Sabita toch!" zeiden de dieren in de mondi vol bewondering.

Coordinashon
Popi Muzo

WINNARES van de puzzel van de vorige keer is:

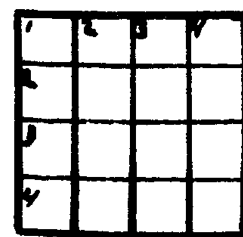
Janice Westerburger
Stadionweg 3,
Aruba.

Zij kan haar prijs (waardebon van fl.15,--) ophalen bij de Redaktie van Amigoe Aruba, Nassaustraat 110, Oranjestad, Aruba.

OPLOSSING:
HORIZONTAAL: 1 Vraag; 5. Dopen; 10. Aard; 11. Lepel; 12. Ma; 13. Streep; 15. Gemeen; 17. Ere; 18. Gered; 19. El; 21. Engel; 23. Red; 25. Neon; 27. Ober; 29. Lok; 31. Z.n.; 32. Bretels; 34. Bedaagd; 36. Ka; 37. Re; 38. Oren; 39. Hengel; 41. Ellendig; 43. Reder; 45. Are; 46. Les; 48. Eva; 49. Een; 50. Na; 52. NT; 53. Laken; 54. Ge; 55. Nota.

VERTICAAL: 1 Vasten; 2. Rat; 3. Arre; 4. Aderen; 5. De; 6. Opgelet 7. Peer; 8. Elmer; 9. Dans; 11. Lp; 12. Me; 14. Een; 16. Edels; 18. Gebed; 20. Lezer; 22. Gorgel; 24. Do; 26. Onderdak; 28. Rekenen; 30. Koel; 32. Ba; 33. Land; 34. Borrel; 35. An; 37. Regent; 39. Her; 40. Gil; 41. Eren; 42. Lang; 44. Eva; 47. Sta; 51. An.

PUZZEL VAN DEZE WEEK:

1. heb je nodig om geld te verdienen;
2. stekelig dier;
3. toespraak;
4. deel van een pet.

De oplossing én de gelukkige winnaar (es) zullen op de Kinderpagina van 27 **november 1981** worden bekend gemaakt.

Kinderen die de puzzel hebben opgelost, kunnen die vóór 25 **november 1981** opsturen naar de Amigoe - Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - de heer H. Linkels, P.O.B. 122, Bonaire.

Onder de goede oplossingen zullen we een waardebon van vijftien gulden van boekhandel Augustinus verloten.

Duidelijk op de enveloppe vermelden: **KINDERPUZZEL.**

Weet je wat een....is?

EEN SPEL DAT OP ARUBA erg geliefd was. Men speelde het op 29 juni. Men stopte een haan in een kalabas in de grond. Een geblinddoekte man kreeg een stok in zijn handen gedrukt – die mocht dan proberen te slaan. Raakte hij de kalabas – dan was de haan voor hem.

Dera gai!

Nos mes ta traha

E SOMBRE aki ta bunita pero e ta poko difisil pasobra bo mester wak bon ora bo ta trahé. Bo mester di pida bunita karton i algun repi di papel di krèp i si bo por: un flor nèchi pa bo dòrné i naturalmente un sker i leim. I un kos masha prinsipal ta bo PASER. Marka ku bo paser un rònchi pa grandura di un skòter. Laga bo punta di paser keda den e mesun buraku i marka awor un rònchi ku ta mas o menos 4 dede mas hanchu. Kòrta e rònchi ku ta mas o menos 4 dede mas hanchu. Korta e rònchi di meimei bo saké afo. Poko-poko si pa bo no daña bo trabou. Awor bo tin e bòm di bo sombre i su rant. Pero ainda bo ta falta e kurpa dje sombre. Pa esaki bo ta pinta ku un linial un repi hanchu di mas o menos 8 cm. Hala awor un liña na kada banda di 1 cm pa bo haña pa bo dobla i traha un plakrant. Kòrta pida pida den e liña di moda ku bo por bai dobla e rant smal aki pa bo por forma e sombre. Riba e pintura bo por wak kiko mi kier men. Awor bo por bai plak. Plak e bòrn, no 1-na ranchi di e repi no 2. Sòru pa e di plak ta keda parti paden i pa e parti pafo keda nèchi. Awor bo ta plak e rant dje sombre no 3 na e otro plakrant. Bo sombre ta kla. Lagué seka anto a kaba i dòrné ku bo papel di krèp, dal un flor of streki na su banda i kla bo ta.

MI YAMA CORINNE HOEVE. Mi tin 11 aña i mi ta den 6de klas na Berg Carmel college. Mi gusta bai skol, pero mi no gusta traha huiswèrk si. Prinsipalmente ora e sòmnan ta hopi asina bo ta sinti bo mes poko laf. Ma ya, bo tin ku traha nan. Yùfrou ta duna bo nan pe weta ku ba kompronde e lèsnan ku ela duna den klas.

Aunke mi gusta sòm si – mi sa haña 8 òf 9 pa trahamentu di sòm. Aki na kas, huiswerk ta bai promé ku tur kos. Esei ta òrdu di kas: ora bo huiswèrk ta kla bandé 5 or nan ei, bo por bai waya bai kòmbèrsá ku e mucha di bisiñanan òf bai wak televishon. Mi programa favorito na Kòrsou ta Klup Teleprèt. Kòrsou no tin kasi nada mas pa mucha. Na Venezuela mi ta wak: Viva la Juventud-Fantástico-Los osos revoltosos- i Luz Marina i Panchito y Arturo.

Radio tambe mi ta skucha hopi. Bo ta haña mi klabá na Z-86 pa mi skucha mi piesanan di: Menudo òf Doble R òf Enos. I tambe mi tòp-40.

Mi ta fèn di Farley Lourens tambe i di Boy Dap-Saab-Nancy Ramos i Rafaela Carra. Mi tin basta amiga, pero mi amiganan di mas stima ta mi prima Caresse i Lysandra Martes. Nan ta kariñoso i "spontaan" Bo por hunga dushi ku nan. Mi gusta hunga tapa kara i monopoli.

Mi gusta balia tambe. Tambu-merengue i dískonan di Doble R. Laga pasa ku bo kurpa ta sin smak – bo ta dal un balia – bo ta drecha mes ora. Poko dia ei ma bai un fiesta di "teener". Ma keda laf pasobra e yònkumannan no a balia ku nos ku tin kurpa chikitu.

Ya ma bisa hopi di mi hòbinan kaba. Pero tin mas: mi gusta landa-balia balèt, "padvinderij" mi ta bai, pero mi no gusté dje tantu ei. Kushina tambe mi ta haña leuk. Anto boso sa kiko mi gusta hopi? Beisbòl. Mi ta fèn di Wild Cats-di S.L. Maduro & Sons i di Yankees. Mi gusta bai bingo tambe, maske nunka mi no sa gana.

Mi hobby prinsipal ta lesa. Buki spannend, no kuenta di hada si. Mi ta lesa tur ora i na tur kaminda. Ora mi ta lesa mi no ta tende nada nada. Ni maske nan bin kontami un kos tremendo mi no ta tende mes.

Dia mi bira grandi mi ta bira Kinderarts òf "modeontwerpster". Ta depende kon mi kaba den 6de klas. Ku mi bai Mavo mi ta bira "modeontwerpster". Si mi bai Havo mi ta bira "Kinderarts". Ta parse mi un trabou interesante. Ademas mi gusta mucha.

Muchanan, ma konta boso hopi kos no? Mi no a bisa boso ku mi a kaba di opera amandel. Un eksperensha hopi laf yu. Vooral ora bo mama mester bai kas lagabu. Un hasi dje tantu doló ei si. Blo ora nan ta pone e kap riba bo nanishi pa manda bu leu ta èng!

E siman aki nos ta troka kas. Dushi i laf bo sa! Dushi pasobra bo ta bai kas nobo i laf pasobra bo ta bai laga e hendenan aki banda. Boso sa kiko mi tin mas rabia riba dje: -Leerkrachten i leerstoffen-. Ma ya- mi tin ku siña tòg. Ta pa mi mes bon. Pa mi por yuda mi famia i mi pais mayan.

E kos ku mi gusta mas tantu ta lesa. Mi gusta mira lèter – basta nan ta den buki di lesa. Mi deseo pa boso ta: Lesa hopi manera mi, i kome balansá i no ches deskontrolá.

Nos reseta

FIN DI AÑA ta den curpa, warda e resetanan aki pa bo trahanan pa bo ches ku né. Awe un salada di wòrs.

Bo mester di:
- 2 ons i mei di sèrvelatwòrs
- 1/2 pròmèntòn korá
- 1/2 pròmèntòn bèrdè
- 4 tomati
- 1 òugùrk
- 2 siboyo
- 2 1/2 kuchara di zeta dushi
- 2 1/2 kuchara apel sider binager
- un telep di mòstert
- tiki suku - salu i peper
- 1 kuchara di siboyo largu i pitiseli kòrta fini-fini.

Pone kla:
- un tabla di kòrta kos
- 1 kuchú
- 1 telep
- 1 kuchara
- 1 skal

1. Kòrta e slais di wòrsnan na repi fini i e pròmentònnan tambe.
2. Kòrta e tomatinan na pidi-pida i e òugùrk na slais i e siboyonan tambe.
3. Brua e zeta dushi - e binager i e mòstert ku e suku - salu - peper o e pitiseli i e siboyo largu i laga e meskla para mas o menos un ora.
4. Brua e salada un bia mas i sirbié ku pan bruin.

LUNA DI FIESTA ta serka di drenta tera. Kòrda ku ta tempu di hopi trabou. Yuda bon pa desèmber no mester kaba mai morto kansá! Den kurso di e dos aña di nos pagina boso a siña hopi reseta ku bo por usa pa e dianan di fiesta. Den trahamentu di adórno tambe bosonan ta hopi bon. Praktika loke bo a siña!

Den un kòmbèrsashon ku sekson di Kultura ma tende ku boso a reakshona na un manera formidabel riba e konkurso di kuenta. Ta masha hopi kuenta mes nos a haña – hopi pintura bunita i tambe diferente poesia. Bale la pena!

E siman aki tur kos lo bai drùk i na yanüari nos lo tin un buki nobo:

Kompa Nanzi di: ban drecha Kòrsou.

Awe nos a kòmbèrsa ku Corinne Hoeve. Lesa kiko e ta gusta hasi!

Nieuwe premier van Griekenland, Papandreou:

"Democratie komt op de vierde plaats"

ANDREAS PAPANDREOU, de nieuwe Griekse premier, heeft er jarenlang naar gestreefd zijn ideeen over de nationale eigenwaarde van het Griekse volk via politieke macht gestalte te geven. De pogingen die hij daartoe ondernam werden hem door vele rechtse politici niet in dank afgenomen. Desondanks vond hij voldoende steun onder de bevolking om zijn Pasok geleidelijk aan een brede basis te geven en een geduchte politieke macht.

Andreas Papandreou, leider van de Panhelleense socialistische beweging (Pasok), werd op 5 februari 1919 in Chios geboren als zoon van Georgios Papandreou. Vader Papandreou was leider van een kleine Liberale partij en bundelde in 1961 alle Griekse middenpartijen tot de unie van het centrum, waarmee hij in 1963 een stembusoverwinning behaalde. Zijn ontslag in 1965 als premier leidde tot een langdurige regeringscrisis en uiteindelijk, in 1967, tot de staatsgreep van de kolonels.

Andreas Papandreou studeerde economie en kreeg al vroeg in zijn leven belangstelling voor de politiek. Als student voerde hij oppositie tegen het regime van de dictator generaal Metaxas. In 1940 emigreerde Andreas Papandreou naar de Verenigde Staten en hij keerde in 1960 naar Athene terug. Bij de verkiezingen van 1964 werd hij in het parlement gekozen. Onder zijn vader was hij tweemaal minister in diens kabinet. In die periode werd hij een omstreden figuur: zo zou hij - nooit bewezen - betrekkingen hebben onderhouden met een organisatie van extreem-linkse officieren, Aspida (schild).

Bij de staatsgreep van de Griekse kolonels op 21 april 1967 werd Andreas Papandreou aangehouden. Hij zat gevangen tot hij in december van dat jaar amnesty kreeg en de gelegenheid naar het buitenland te vertrekken. In Stockholm stichtte hij de Panhelleense bevrijdingsbeweging (Pak). Na zijn ballingschap richtte Papandreou in oktober 1974 de Panhelleense socialistische beweging op. Binnen die partij speelde Papandreou een allesoverheersende rol. In 1975 kwam het tot een scheuring waarbij 50 leden van het 75 man tellende centrale comite aftraden. Zij beschuldigden Papandreou van "persoonsverheerlijking". Volgens de dissidenten zou hij zijn ideeen over binnen- en buitenlandse politiek uitdragen als ideeen van de Pasok zonder de partijorganen te raadplegen. Op eigen houtje kon hij het centrale comite ontbinden en met zijn "uitvoerend bureau" beheerst hij langs bureaucratische weg de hele beweging vanuit de top.

De Pasok heeft vanaf haar oprichting verklaard geen Sociaaldemocratische partij te zijn. In feite komt democratie bij de Pasok op de vierde plaats na nationale onafhankelijkheid, volkssoevereiniteit en sociale bevrijding. De filosofie is dat democratische vrijheden pas kunnen opbloeien na sociale bevrijding, die pas tot stand kan komen na het verwezenlijken van volkssoevereiniteit, die op haar beurt dient te worden voorafgegaan door nationale onafhankelijkheid. De leuze "Griekenland voor de Grieken" spreekt de met een historisch gevoel van nationale eigenwaarde uitgeruste Grieken zeer aan. Zo zet Papandreou zich af tegen het lidmaatschap van de EG, die volgens hem de Griekse zaken vanuit Brussel en Straatsburg regelt. Hij heeft aangekondigd over het Griekse lidmaatschap een referendum te zullen houden.

Voor Salvadorianen een nieuw vaderland

Vluchtelingen in Belize nog welkom

BELMOPAN,(BELIZE) — Ze hebben nog steeds nachtmerries waarin ze 's nachts door moordenaars worden verrast, en hun kinderen springen soms bibberend en krijsend uit hun veldbed op. Ze hebben een wekenlange tocht achter de rug, over drassige bergpaden, savannes en door somber, doorweekt tropische regenwoud. Soms aten ze wilde kalkoenen, leguanen of vruchten, soms dagen achtereen niets. Zo begon Marlise Simons een beschouwing in NRC/Handelsblad.

Zo'n zeven duizend mannen, vrouwen en kinderen hebben in het geheim de circa 600 kilometer van El Salvador naar Belize afgelegd omdat ze niet langer konden leven met het doodsgevaar in hun eigen land. Ze vormen maar een fractie van de 280.000 vluchtelingen die de burgeroorlog in El Salvador tot dusver heeft opgeleverd, een klein onderddel van het grootste vluchtelingenprobleem dat Latijns-Amerika ooit heeft gekend.

Wat hun positie echter uitzonderlijk maakt dat ze hier in Belize als welkome gasten worden beschouwd. In Guatemala, Honduras, Mexico en de Verenigde Staten worden de duizenden veelal landverlaters door de autoriteiten verjaagd. Maar in het kleine, nog maar net onafhankelijke Belize, weggedrukt tussen Guatemala en het Mexicaanse schiereiland Yucatan, was er niemand die hen terugstuurde.

Belize heeft meer dan een miljoen hectare braakliggend land en slechts 145.000 inwoners, en is op zoek naar boeren en pioniers. Het land kan iedereen gebruiken die bereid is zich de inspanning te getroosten de goede, maar nooit bewerkte grond in cultuur te brengen. En vluchtelingen, met name de boeren uit El Salvador die de reputatie hebben harde werkers te zijn, kunnen hier terecht.

In januari dit jaar liet de regering van Belize aan Amerikaanse functionarissen en aan vertegenwoordigers van het 'Hoge Commissariaat voor Vluchtelingen van de Verenigde Naties weten dat zij bereid was duizend vluchtelingen uit Haiti en Vietnam op te nemen, mits deze zich als boeren wilden vestigen. Beliziaanse functionarissen zeiden dat ze beseften dat dit maar een druppel op de gigantische gloeiende plaat van Washingtons vluchtelingenprobleem was, maar zijn nu desalniettemin verbaasd dat ze noch van Washington, noch van de Verenigde Naties een reactie hebben ontvangen. Hier in de bossen rond Belmopan, Belize's miniatuurhoofdstad met 4500 inwoners, begonnen de Salvadorianen eerst clandestien hutjes te bouwen van takken en stro. Toen ze ongemoeid werden gelaten begonnen ze lapjes grond rond hun wankele onderkomens om te spitten, en inmiddels zijn er keurige tuintjes met mais en bonen ontstaan.

WOEDE

Een dezer dagen zat een groep vluchtelingen onder een geimproviseerd dak van palmbladeren, te praten over de oorlog die ze in El Salvador achter zich hadden gelaten. Donkere regenwolken snellen voorbij en zorgen voor doorweekte kleding en schoenen, maar niemand lijkt zich hierom te bekommeren.

Deze gezinnen komen uit Santa Ana, Sonsonate en Usulatan. Ze willen anoniem blijven, om achtergebleven familieleden niet in gevaar te brengen. Maar in hun eenvoudige bewoordingen vertellen ze om beurten verhalen over de 'slachting', waarbij het Salvadoraanse leger en de politie telkensweer als hoofdschuldigen te voorschijn komen. De herinnering aan de moorden, uitgestoken ogen, afgesneden geslachtsdelen en afgehakte hoofden leidt bij sommigen tot luidruchtige woede, anderen vervallen in stilzwijgen. De tocht naar Belize duurde drie tot vijf weken. Ze hebben honger geleden, ze zijn verdwaald en dikwijls bang geweest. In het oerwoud zaten slangen en tapirs. "Gevaarlijke katten, net als de jaguar en de panterkat" zegt een man van middelbare leeftijd terwijl op zijn *machete* (kapmes) wijst. "Dit was mijn enige wapen". Maar deze gevaren, zo vervolgt hij, vielen in het niet bij wat ze in Sonsonate hadden meegemaakt. "Daar stonden we tegenover mitrailleurs, daar konden we ons helemaal niet verdedigen".

Sommige vrouwen verdienen nu wat geld op de markt van Belmopan. Veel jongemannen nemen de bus naar Belize-Stad om borden te wassen en vloeren te boenen. "We voelen ons als herboren, de mensen zijn hier zo aardig voor ons", zegt een vrouw, moeder van drie kleine kinderen van wie er een hoge koorts heeft.

SUCCES

Waarschijnlijk zullen er spoedig een aantal gezinnen worden overgeplaatst. In de vruchtbare vallei van de rivier de Belize, iets ten noorden van Belmopan, heeft de regering een stuk bouwland van zo'n 2400 hectare beschikbaar gesteld. Met een bijdrage van de Verenigde Naties van 1,5 miljoen dollar zal de infrastructuur worden aangelegd en zal er een school, een post voor medische hulpverlening en een wijkcentrum worden gebouwd ten behoeve van de 200 Salvadoriaanse gezinnen die hier een boerenbestaan zullen beginnen.

De bulldozers zullen deze maand uitrukken, en dit projekt belooft een van de weinige, zij het bescheiden succesverhalen te worden over El Salvadors vluchtelingen. Duizenden van hen zitten in vluchtelingenkampen in Honduras of zijn ondergedoken in Amerikaanse en Mexicaanse steden, waar ze in voortdurende angst leven ontdekt en gedeporteerd te worden.

Maar de mildheid jegens voortvluchtige Salvadoranen zal waarschijnlijk niet blijvend zijn. De regering Price heeft nu al kritiek gekregen van zwarte groeperingen die bang zijn dat de vluchtelingenstroom uit het zuiden zal leiden tot een snelle 'latinisering' van een land met slechts 145.000 inwoners, waar de rassen-balans gemakkelijk doorslaat.

Volgens het Hoge Commissariaat voor Vluchtelingen zijn er zo'n 7000 Salvadorianen in Belize, maar er zijn nog geen cijfers bekend over de groeiende stroom Guatemalteken die het escalerende geweld in hun land ontvluchten. Volgens grenspatrouilles arriveren er vrijwel voortdurend Guatemalteekse Quiche en Kekchi Indianen over de oerwoudpaden in het zuiden. Het is onmogelijk hun gangen na te gaan.

In het verleden had Belize een zwarte meerderheid, de afstammelingen van de Westindische slaven die hier naar toe waren gebracht om in de houthakkerskampen van deze voormalige Britse kolonie te werken. Maar bij de volkstelling van 1980 bleken de zwarte creolen voor het eerst in aantal overtroffen door de Maya en Garifuna Indianen en de afstammelingen van Mexicanen, Britten, Libanezen en Chinezen.

"De oppositiepartij wordt nu de spreekbuis van de zwarten," aldus een regeringsfunctionaris die zelf van gemengde afkomst is. "Het is een delicate kwestie. Latijnsamerikanen zijn over het algemeen wat racistischer en ze hebben meer kinderen. De zwarten worden verdrongen en zijn bang tweederangsburgers te worden in hun eigen land. Daarom nodigen we nu ook Haitiaanse en zelfs Afrikaanse vluchtelingen uit om naar Belize te komen."

Tot zover Marlise Simons in NRC/Handelsblad.

Aandacht voor probleem mindert

Honger groeit nog steeds

DE SAHEL in het begin van de zeventiger jaren: Grote droogte in deze streek in Noord-Afrika leidt tot een immense hongersnood, die een schokeffect heeft op de wereldopinie. Nu, een kleine tien jaar later, heeft het voedselprobleem in de wereld niets aan dramatiek ingeboet, al haalt het maar zelden meer de voorpaginas. Voor een op de vier mensen is het begin van een menswaardig bestaan, elke dag te eten te hebben, nog steeds niet aangebroken. De tachtiger jaren bieden voorlopig weinig zicht op een verbetering van die situatie.

Technisch en economisch bestaan er voldoende mogelijkheden om iedereen op de wereld van voedsel te voorzien. De oplossing van het hongerprobleem is dan ook vooral een politieke zaak, aldus drs Jan Pronk, plaatsvervangend secretaris-generaal van de UNCTAD, de organisatie van de Verenigde Staten die zich met handel en ontwikkeling bezighoudt. Hij verdedigt deze stelling op de recente Wereldvoedseldag. De politieke knelpunten liggen zowel bij de rijke landen, die de oplossing van het hongerprobleem moeten aanzwengelen, als bij de arme landen. Nu de economische crisis de politici in deze landen in zijn greep heeft, is de bereidheid om iets aan die structuren in het voordeel van de arme landen te veranderen, gering. Ook neemt de animo om zich een extra hulpinspanning te getroosten, snel af. In het gunstigste geval blijft die hulp op het oude peil.

IRRITATIE

Daar komt bij dat de donorlanden in toenemende mate geirriteerd raken door de manier waarop in sommige ontwikkelingslanden met de hulp wordt omgesprongen. Machthebbers daar willen de hulp nog wel eens gebruiken om hun eigen positie te versterken. De irritatie groeit temeer daar voedselhulp ontzettend duur wordt, aldus ir A. Oomen, die zich op ontwikkelingssamenwerking met het voedselbeleid bezighoudt. Blijvend lost die hulp vaak niets op. Aan het opzetten van zo'n voedselstrategie per land, een idee van de Wereldvoedselraad, kleven in de praktijk grote problemen. In de arme landen, zo zegt Oomen, ontbreekt vaak de mogelijkheid om van beneden naar boven politieke druk uit te oefenen op de machthebbers. Die hebben er vooral belang bij dat het in de steden rustig blijft en gebruiken daarvoor onder meer de voedselhulp. Voor de plattelandsbevolking blijft er dan te weinig over. Zij heeft vaak geen werk en daarmee geen geld om voedsel te kopen. In deze houding van de overheid past dan ook dat handel en industrie vooraan komen en dat landbouw weinig aandacht krijgt.

Wereld-voedselsituatie steeds slechter

GROEI

Ook internationale organisaties hebben steeds meer aandacht voor de landbouw en voor het hongerprobleem. In de zestiger jaren werd veel heil verwacht van industrialisatie en economische groei. Nu ziet men in dat economische groei niet automatisch tot ontwikkeling leidt. Te weinig mensen profiteren ervan. Begin oktober lanceerde Europees commissaris Pisani een actieplan tegen de honger in de wereld. Eerder had het Europees parlement zich in twee resoluties aan het adres van de EG-ministers voor Ontwikkelingssamenwerking voor meer actie uitgesproken. Nederland hoopt in deze raad van ministers wat meer medewerking voor een voedselbeleid te krijgen, nu er in Frankrijk een andere politieke wind is gaan waaien.

Ook de Wereldbank, die leningen verstrekt aan ontwikkelingslanden, en haar zusterorganisatie International development association (IDA), die dat renteloos doet voor de armste landen, hebben landbouw thans bovenaan hun prioriteitenlijstje staan. Dat beleid wordt echter zwaar overschaduwd door de geldnood van beide organisaties. De houding van de Amerikaanse president Reagan, zoals die onlangs op de jaarvergadering van de Wereldbank naar voren werd gebracht, illustreert een van de meest fundamentele knelpunten voor de oplossing van het hongerprobleem.

De VS vinden dat zij eerst hun eigen economische zaakjes op orde moeten brengen. Van de 3,2 miljard dollar die de Amerikanen in 1981-83 aan de IDA zouden bijdragen, hebben zij totnutoe pas 500 miljoen gestort. Andere donors hebben hierin een excuus gevonden dezelfde weg te gaan, zodat de IDA midden volgend jaar naar verwachting 2 miljard dollar (eenzesde van het totaal) onder het gestelde doel uitkomt. Daar komt bij dat de huidige Amerikaanse regering er steeds minder voor voelt voedsel- en andere hulp te geven aan landen, wier politiek niet spoort met de doelstellingen van het Amerikaanse buitenlands beleid. Voedsel als politiek wapen dus, waarvan de VS overigens niet het alleenrecht hebben. Het Amerikaanse beleid betekent volgens ir Oomen enorme tekorten voor de minst ontwikkelde landen en is ook voor andere ontwikkelingslanden desastreus.

IFAD

Ook IFAD, het Internationale fonds dat speciaal op voedsel en landbouw is gericht, komt geld tekort, enwel 30 miljoen dollar.

Dit fonds heeft duidelijk gekozen voor hulp aan kleine boeren en ook landlozen, en is een van de betere hulpkanalen.

Feit blijft dat de wereldvoedselsituatie steeds slechter wordt. De voedselproduktie stijgt weliswaar, maar de bevolkingsaanwas gaat daar aanzienlijk bovenuit. De zelfvoorzieningsgraad voor voedsel ligt bijvoorbeeld in Afrika momenteel op zestig procent, in 2000 zal dat veertig procent zijn. Dat komt omdat de bevolking zich zal verdubbelen, terwijl de woestijn zich steeds verder zal uitbreiden. Er is weinig heil te verwachten van de politiek als het gaat om ingrijpende voorstellen het lot van de arme landen te verbeteren. Nodig is een mobiliseren van de bevolking om de politici onder druk te zetten.

Maar of dat snel zal lukken is een andere vraag. Tekenend is wel, dat in Europa de laatste weken honderdduizenden mensen de straat optrokken om te protesteren tegen de kernwapens. Maar de laatste tijd heeft slechts een enkeling - in Italie - drastisch actie ondernomen tegen de honger in de wereld; hij ging in hongerstaking en dat trok zelfs nagenoeg geen aandacht.....

Prijs en onbetaalde rekenin[g]

DE NOBELPRIJS VOOR de vrede gaat dit jaar naar het Hoge Commissariaat voor de vluchtelingen, een beslissing die niemand had verwacht. Er circuleerden meer dan tachtig namen, voornamelijk van mensen die in de politiek de aandacht hadden getrokken: Mugabe, Walesa, Carter, om er enkelen te noemen, maar zij zijn gepasseerd. Vrijwel altijd leidt de aanwijzing van de prijswinnaar tot scherpe kritiek: politici zijn als regel omstreden figuren en dat betekent dat hun tegenstanders zich verontwaardigd tonen als aan hun opponenten een dergelijke respectabele prijs wordt toegekend. Die kritiek kan ditmaal achterwege blijven.

IN HET VERLEDEN hebben de vijf wijze mannen — samen het Noorse comité vormend dat bevoegd is de prijswinnaar te benoemen — vaak inderdaad omstreden figuren aangewezen. Een hunner was president Teddy Roosevelt van de Verenigde Staten, een romantisch-welsprekend en zelfbewust staatsman, maar hij beminde de oorlog meer dan de vrede als hij dat althans in het belang van Amerika vond. Bij voorkeur poogde hij de indruk te vestigen een van God gezonden zendeling te zijn, hetgeen er eens toe leidde dat zijn tegenstanders in Chicago een sarcastisch pamflet verspreidden, waarop werd aangekondigd dat Teddy Roosevelt om zo-en-zo laat op het water van het Michiganmeer zou wandelen. Zijn Nobelprijs voor de vrede (1906) was destijds tamelijk overdreven.

IN DEZE TIJD roept de prijs vaak discussies op tussen de beide machtsblokken van deze wereld. Toen de Russische dissident Sacharov de prijs in 1975 kreeg, waren de Sovjet-autoriteiten woedend: ze beschouwden de aanwijzing als een westerse provocatie. Sacharov is in hun opvatting een man die leer en leven van het socialistische moederland ondermijnt en de prijs zagen ze als een poging van het westen om hem bij zijn ondermijnend werk te helpen. Vorig jaar deed zich een soortgelijke situatie voor: toen werd Perez Esquivel onderscheiden, strijder voor mensenrechten in Argentinie. De regering van dit land vindt hem een gevaarlijk links criticus en was weinig ingenomen met deze aanwijzing. Ook elders werden daarover opmerkingen gemaakt.

ER ZIJN DE afgelopen jaren enkele malen ook prijswinnaars aangewezen, over wie vrijwel algemene instemming bestond — behoudens dan hier en daar lokale kritiek. Martin Luther King bijvoorbeeld, Dag Hammarskjold (posthuum) en moeder Teresa, de Joegoslavische non die in Calcutta werkt. Dezelfde instemming was er ook in 1976, toen Mairead Corrigan en Betty Williams de prijs kregen, de beide Ierse vrouwen die op hun manier probeerden de vrede in Ierland dichterbij te brengen. Later werd er felle kritiek op uitgeoefend, omdat hun vredesbeweging vrij kort na de prijsuitreiking uit elkaar viel en de beide vrouwen ervan werden beschuldigd dat zij geld ten eigen bate zouden hebben aangewend.

DIT JAAR WERD het Hoge Commissariaat voor de vluchtelingen geen serieuze kanshebber geacht omdat het in 1954 de prijs al eens had gekregen. Trouwens, in 1938 al werd aan het Internationaal Bureau voor vluchtelingen de prijs verleend, het bureau-Nansen dat als voorganger van het Hoge Commissariaat wordt beschouwd. Fridtjof Nansen — befaamd Noors diplomaat, geleerde en ontdekkingsreiziger — was van 1921 tot 1930 vluchtelingencommissaris van de Volkenbond. Hij deed in het bijzonder veel voor de vele duizenden uitgeweken Russen na de Eerste Wereldoorlog en kreeg voor zijn werk in 1923 persoonlijk de Nobelprijs. Zijn naam was ook verbonden aan het legitimatiebewijs dat aan vluchtelingen werd uitgereikt en een officiele status had: de ‚Nansenpas'.

DE HUIDIGE ‚NANSEN' komt ook uit een Skandinavisch land: de Deen Paul Hartling, de hoge commissaris voor de vluchtelingen van de VN. Aanvankelijk was hij Luthers predikant en rector van een school voor hij in 1957 de politiek inging. In zijn land was hij minister van Buitenlandse zaken en premier, waarna hij drie jaar geleden zijn huidige post kreeg. Voor hem was de prijsverlening eveneens een verrassing, ‚een gelukkige stimulans", zei hij er verheugd over. Een begrijpelijke reactie. Het vluchtelingenwerk is de laatste jaren zo toegenomen dat elke vorm van attentie en financiele steun daar welkom is. In zekere zin is de stand van dit werk een barometer voor de situatie in deze wereld.

NA DE EERSTE Wereldoorlog viel de aandacht op Russische vluchtelingen, na de Tweede Wereldoorlog waren het de ‚dis-placed persons" in Europa en Azie die hulp nodig hadden. Nu zijn het grote groepen anoniemen in Zuidoost-Azie, in Pakistan en in Afrikaanse landen, de armsten der armen die hulp nodig hebben. In Mogadisju, de hoofdstad van Somalie, wordt meer dan tweederde der bevolking als vluchteling beschouwd: slachtoffer van geweld of van hongersnood. Ze zijn bovendien object van propaganda: de autoriteiten van Somalie gebruiken de vluchtelingen als propagandamateriaal tegen Ethiopie. Hun situatie geeft geen verheffend beeld van de manier waarop mensen in deze wereld met elkaar omgaan.

ZO BESCHOUWD KAN er over de aanwijzing dit jaar van de Nobelprijs voor de vrede alleen maar instemming bestaan. Het is een hulde aan een instantie die alle moeite doet hier en daar iets te voldoen van de vele onbetaalde rekeningen der huidige internationale politiek.

Het bovenstaande verscheen als commentaar van hoofdredacteur De Kok van de Haagsche Courant.

.......vluchtelingen: een onbetaalde rekening..........

[illegible]ngdurig gebruik

Laxeermiddelen, schadelijk en verslavend

[illegible] STOELGANG [illegible] alles [illegible] is een [illegible] bewijst [illegible] [illegible]

[illegible] daarvan het gevolg zijn. Hield het lichaam de ontlasting te lang vast, dan moest de natuur een forse duw in de goede richting gegeven worden. Deze opvatting is nu achterhaald.

Om de stoelgang geforceerd op gang te brengen is er een waanzinnige hoeveelheid laxeermiddelen, waarvan je de meeste zonder recept bij iedere drogist kunt kopen. [illegible] wildgroei [illegible] groepen [illegible].

[illegible] laxeerzouten, zoals magnesium sulfaat. [illegible] en veroorzaken zo een diarrhee. Bulkmiddelen [illegible] vijgen, pruimen en [illegible] vergroten en verzachten de darminhoud. [illegible] paraffine. [illegible] stoffen [illegible] nauwelijks [illegible] bulkmiddelen [illegible] bleken [illegible]

[illegible] eenzijdige voeding. Ernstiger is dat laxeermiddelen op de lange duur (sommige mensen gebruiken ze vijf jaar of meer achtereen) de darmwand kunnen beschadigen. Sinds een jaar of tien kent men in de geneeskunde het begrip 'Cathartic Colon Syndrome'.

Op de röntgenfoto van deze patienten is dan een beeld te zien dat sprekend lijkt op dat van ernstige darmziekten als colitis of de Ziekte van Crohn. Tenslotte hebben al die middelen ook een sneeuwbal-effect. Hoe langer je ze gebruikt, hoe meer de darmen hun natuurlijke werking afleren.

Op de duur kun je niet meer zonder en ben je er in feite aan verslaafd. Als (wat vaak gebeurt) de laxeermiddelen [illegible] obstipatie [illegible] dan is de cirkel [illegible] te doorbreken.

Wat te doen? Op de eerste plaats is niet alles obstipatie wat obstipatie wordt genoemd. Iedereen heeft zijn eigen ritme [illegible] die kan belangrijk afwijken [illegible] die klassieke [illegible] keer [illegible]. Pas als in het normale [illegible] een opvallende [illegible] [illegible]

Groningse arts Hellemans heeft het volgende lijstje met medische goede raad opgesteld voor patienten met een 'trage" stoelgang.

1. Zorg voor voldoende lichaamsbeweging.
2. Drink veel: minstens anderhalve liter per dag.
3. Houdt nooit de ontlasting op. Als u maar even moet ga dan meteen.
4. Begin de dag met een stevig ontbijt: bruin brood, fruit, koffie (liever geen sterke thee). Eventueel zwemelen, roggebrood met stroop, karnemelk, gewelde pruimedanten.
5. Ga vervolgens een minuut of tien op de wc zitten. Krant of tijdschrift meenemen. Voetenbankje voor een betere houding. Als het niet lukt is er geen man over boord. Dan lukt het een andere keer wel.
6. Kauw voedsel altijd goed en eet langzaam. Zorg voor een goed gebit. Neem nooit op eigen houtje laxeermiddelen: de klachten kunnen er erger van worden.
7. Bij voorkeur eten: fruit (liefst ongeschild), rauwe en gekookte groenten, noten, pinda's, vijgen pruimedanten, bruin brood, ontbijtkoek, volkoren biscuits, karnemelk, yoghurt, stroop, drie maal per dag een of twee eetlepels zemelen.
8. Vermijdt stoppend voedsel: toast, wittebrood, beschuit, sterke thee, bosbessensap, geraspte appel, witte rijst, hardgekookte eieren.

Door dr. M.P.A.M. de Groot

Oplossing kruiswoordpuzzel

WINNARES van de Amigoe kruiswoordpuzzel dd. 6 november 1981;

B. Rigaud,
Rooi Catootjeweg 7,
Curaçao.

Zij kan haar prijs (f. 25,–) ophalen bij de Redaktie van de Amigoe, Scherpenheuvel z/n, Curaçao.

Oplossingen van deze week dienen vóór 19 november 1981 in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, of P.O.B. 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór 16 november 1981 in te dienen: Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - bij de heer [illegible] [illegible]

Deze week geen Kruiswoordpuzzel

DE WEKELIJKSE Kruiswoordpuzzel in de Ñapa zal deze week helaas moeten ontbreken omdat de drukkerij Rotaprint om nog onduidelijke redenen de Amigoe-copie is kwijtgeraakt. Wij vragen voor dit ongemak aan onze excuses, hopelijke mede namens de drukkerij Rotaprint.

Professor Odell in nieuw boek:

"Geen gevaar voor energie-tekort"

STEENKOOL, olie en aardgas kunnen ons de komende 50 jaar van vrijwel alle benodigde energie voorzien. Er is geen sprake van een energiekloof tussen deze [illegible] brandstoffen en [illegible] nieuwe en vernieuwbare energiedragers.

Als er dan toch een tijdelijk tekort zou gaan optreden, kan dat door energiebesparende maatregelen overbrugd worden. Dat is altijd beter dan een groots opgezet programma voor kernenergie, die geen volledige garantie voor veiligheid kan bieden. Tot die conclusies komt de bekende prof. dr. Peter Odell in zijn nieuwste boek "Energie, geen probleem?" dat hij tezamen schreef met [illegible] van Reijn [illegible]

Het tempo van ontwikkeling van vernieuwbare energiebronnen (zon, wind en hun "afgeleiden"), wordt steeds hoger en zal in de loop van de '90-er jaren resultaten gaan opleveren, aldus de schrijvers. Op een gegeven moment zullen zij met fossiele brandstoffen en kernenergie (die overigens olie en gas nooit geheel zal kunnen vervangen en in Nederland en België rond 2000 voor niet meer dan 6% zal kunnen bijdragen) gaan concurreren.

Odell en Van Reijn richten zich niet alleen op de wereld-energievoorziening, maar vooral ook op die van West-Europa, waar een volledige ontwikkeling van olie en gas deze tot het einde van deze eeuw in [illegible] [illegible] bijdragen tegen 15% thans. [illegible] de rest kunnen voorzien.

[illegible]

Vergrotingen [illegible] keer

Leesloep uitkomst voor slechtzienden

DE STORMACHTIGE ontwikkeling van de techniek [illegible] [illegible]

Bolo di apel "Waterloo"

Recept van Bunchi Römer

Benodigd voor de cake:
A. 1/2 cup boter of margarine
1/2 cup [illegible] witte suiker
2 eieren
[illegible]
[illegible]
B. 2 cups [illegible] appel
[illegible]

[illegible]

Oppositie in Egypte nauwelijks te traceren

De ware moslims leven 'ondergronds'

„ALLEZ, DOORLOPEN''. De sergeant van het Egyptische leger kijkt gespannen als ik hem bij het Kasr el Qobba-paleis in Caïro de weg vraag. Hij is vermoeid: al ruim een week duurt de noodtoestand in Egypte en al die tijd heeft hij moeten wachtlopen, acht uur op, acht uur af.

Voor een bewoner van het tolerante Nederland is het even wennen, deze confrontatie met geuniformeerden met wie niet valt te praten. Maar de Egyptenaren, in wezen vriendelijke, zachtmoedige oasebewoners, zijn er aan gewend geraakt. Het ontzag voor politie en militairen is groot in dit land, waar de imposante stroom van de eeuwige Nijl de mensen als vanzelf een deemoedig gedrag lijkt op te leggen. Zo komt het soms tot kleurrijke staaltjes van machtsvertoon door de overheid. Een oude kennis, die al enkele jaren in Egypte woont, vertelde me hoe hij eens in een dorpje zijn paspoort was kwijtgeraakt.

Nauwkeurige reconstructie van de gebeurtenis van die ochtend bracht hem tot de overtuiging, dat het document nog in het dorp moest zijn, maar niemand wist ergens van en de burgemeester verklaarde zelfs bij de heilige Koran dat het paspoort niet in zijn gemeente kon zijn. Ten einde raad begaf mijn kennis zich naar de politie.

Deze hoorde zijn relaas aan en vroeg of de burgemeester ook inderdaad zijn hand op de Koran had gelegd. Nee, dat niet. Aha, riep de brigadier opgewekt. Twee jeeps met manschappen werden naar het dorpsplein gestuurd, waar de bevolking in haar geheel werd opgecommandeerd. Zonder nadere uitleg wees de brigadier een stuk of wat dorpelingen aan, die naar voren werden gehaald en ten overstaan van de menigte een flink pak slaag met de gummiknuppel kregen. Ze begrepen zeker wel waarom. Het laatste restjes halsstarigheid werd opgeruimd door het meenemen van een klein kind, afkomstig uit de familie waarvan de politie al kastijdend de indruk had gekregen dat daarin de daders zaten. Voor zonsondergang brengen jullie het paspoort terug, riepen de agenten bij het wegrijden, want anders....Korte tijd later werden de reisbescheiden per tractor afgeleverd.

KORAN

Behalve over de almacht van de politie vertelt deze gebeurtenis ook iets over de rol van de islam in het dagelijks leven van de Egyptenaren. Had de burgemeester daadwerkelijk zijn hand op de heilige Koran gelegd, dan zouden de agenten waarschijnlijk niet zijn uitgerukt. Veel vaker en directer dan bij ons nog ooit het geval zou kunnen zijn, raken de gebeurtenissen van een normale Egyptische werkdag aan het geloof. En dat is meteen de kern van de problemen waarmee dit land thans te maken heeft.

Van de 43 miljoen Egyptenaren zijn er 37 miljoen moslim. De grote meerderheid belijdt het geloof niet fanatiek, evenmin als bij ons. Welke katholiek eet er nog consequent vis op vrijdag? Alcohol is volgens de Koran verboden, maar menigeen drinkt wel eens wat. Vijfmaal per dag moet de gelovige zich in gebed begeven. Van de minaretten der moskeeen in Kairo klinken de oproepen om dat te doen wel degelijk, maar chaotische miljoenenstad krioelt ondertussen onverdroten verder.

Er zijn wel voorzieningen die het de recht gelovige mogelijk maken zijn ritueel te vervullen. Zo ligt er in het gebouw van de Egyptische staatstelevisie, temidden van de elektronica, een tapijt, waarop men zich kan nederwerpen, het gezicht naar Mekka gekeerd.

Natuurlijk: de islamitische feesten worden in ere gehouden. Ramadan, de vastentijd. Bajram, het daarop volgende slachtfeest, dat qua familiale sfeer met ons Kerstmis te vergelijken valt. Maar wat er naar de letter genomen door de Koran allemaal wordt voorgeschreven, valt haast niet meer te verwezenlijken voor een moslim die tevens deel wil uitmaken van onze eigentijdse wereld vol van techniek en haast.

En decadentie, roepen de Ichwan Muslimin, de moslimbroeders. Hoeveel van deze fundamentalisten, zoals ze ook genoemd worden, er in Egypte zijn, is niet te zeggen, want een organisatie kennen zij niet. De meeste schattingen spreken van 'vele, vele duizenden.' Het is meer een stroming, een overtuiging waartoe je je al dan niet bekeert. Grondgedachte is, dat de islamitische wereld de laatste decennia in verval is geraakt door het westerse materialisme, dat niet meer dan een lege huls is gebleken.

"Een bedrieglijk fata morgana", in de woorden van sjeik Kisjk, één van de meest welbespraakte voorgangers van de moslimbroeders. Het wordt hoog tijd, vinden de Ichwan, dat de islam de kans krijgt om de afgedwaalde mensheid weer op het rechte pad te brengen. Om dat te bereiken dient de overheid de Koran weer vanouds als onaantastbaar uitgangspunt te accepteren. En wel naar de letter, hetgeen dus onder meer inhoudt dat een dief vastklemt), of zelfs: de hand kan worden afgehakt en dat overspel met steniging wordt bestraft, want zo is het eeuwen terug opgeschreven.

KRUISVAARDERS

President Anwar Sadat beschouwde dit uitgangspunt als staatsgevaarlijk. Tegenover de prediking van de moslimbroeders dat de Islam godsdienst en staat in zich verenigt, stelde hij dat het regeren van een land als Egypte in de twintigste eeuw niets met het geloof van de onderdanen van doen heeft. Een aantal jaren werden de moslimbroeders getolereerd, zelfs toen ze eigen tijdschriften gingen uitgeven met op de omslag teksten als 'Deze regering moet aftreden en het parlement moet ook verdwijnen' (met daarbij een tekening van een vrome Arabier die zich aan de Koran 'Khomeiny, onze hoop tegen de kruisvaarders (de islamitische benaming voor christenen) en de communisten'.

Totdat begin september de kritiek op zijn beleid Sadat al te dol werd en hij in één nacht zo'n vijftienhonderd Ichwan en andere oppositionelen van het bed liet lichten en op liet sluiten. Sadat liet toen duidelijk merken dat hij geloofde, dat er inmiddels ook samenzweerders van buiten Egypte, lees: communisten in de moslimbroeders waren binnengedrongen.

De Russen, die jarenlang gepoogd hadden om vaste voet aan de grond in Egypte te krijgen, waren immers het land uitgezet, dus wat lag meer voor de hand dan dat het Kremlin eventueel in samenwerking met de Libiers van de dolgeworden marionet Gadaffi zou proberen om via de achterdeur van de Islam het verloren terrein te herwinnen.

Er wordt in deze dagen in Cairo vaak verzucht, dat Sadat gelijk had met zijn samenzweerderstheorie: zijn eigen dood bewijst dat immers. Maar voorlopig staat er omtrent de achtergrond en beweegredenen van de daders nog niets officieel vast. Opvallend was, dat vrijwel ogenblikkelijk de rol van een buitenlandse mogendheid in de aanslag officieel werd ontkend.

Veelvuldig valt de naam "Takfir wa higra", vrij vertaald 'Verkettering en emigratie'. Achter deze mystiek aandoende slogan gaat een uiterst fanatieke groepering schuil, van naar schatting enkele honderden personen, die de idealen van de moslimbroeders met geweld willen doordrukken. Ze verketteren de maatschappij zoals zij is en stellen serieus voor om met z'n allen de woestijn in te trekken ter loutering van de ziel, waarna men terug moet keren om een ware islamitische maatschappij te stichten. In naam van dit idee heeft men al eens een minister vermoord.

De "Takfir wa higra" is zo diep ondergronds, dat niemand eigenlijk precies weet hoe hoog hun organisatiegraad is en of er wel sprake is van contacten met het buitenland. In Cairo ontmoette ik zowel mensen die met verve de theorie ontvouwden dat Moskou de Takfir richtlijnen geeft als lieden die meenden dat het Iran van Khomeiny het lichtend voorbeeld voor deze fanatici is. Hosni Moebarak, de nieuwe leider van Egypte, heeft in elk geval aangekondigd dat niemand van de schuldigen aan de aanslag ongestraft zal blijven en dat er zeer streng zal worden opgetreden tegen personen die de algemene veiligheid en de nationale eenheid in gevaar brengen. Op illegaal wapenbezit staat nu dwangarbeid en op gebruik van vuurwapens kan zelfs de doodstraf volgen. Bovendien wordt dwangarbeid in het vooruitzicht gesteld aan alle notabelen die informatie achterhouden over mogelijke ordeverstoorders.

Het is met name dit laatste dreigement, dat in de kringen van de moslimbroeders de afgelopen dagen voor paniek heeft gezorgd. Was men tot voor kort nog half getolereerde oppositie, voornamelijk geconcentreerd op de universiteiten en dan nog het meest op de medische faculteit, nu is het certificaat van 'vogelvrij staatsvijand' opeens uitgereikt en wordt de geheime politie op hen afgestuurd.

BAARD

"We verwachten een razzia", zei een moslimbroeder me, "en daarom hebben we allemaal onze baard laten afscheren". De korte, volle ringbaard en de dunne snor (geheel volgens voorschrift van de profeet Mohammed) zijn namelijk zulke in het oog lopende kenmerken van de moslimbroeders, dat men het raadzaam heeft geacht om in deze periode vol dreiging de barbier te bezoeken.

Het gesprek dat ik met een paar van hen had was puur toevallig tot stand gekomen. Twee jongens speelden aan de kant van de weg Sika, een op Go lijkend strategisch spelletje waarbij ze met kiezels van verschillende kleur in kleine kuiltjes in het zand manipuleren. Ik raakte in gesprek, schaken konden ze ook zeiden ze en even later zat ik in een afgelegen huiskamer met een stuk of tien studenten van de medische faculteit achter het het schaakbord. Na enkele partijen kwamen de tongen los.

Hun namen wilden ze me niet geven, af en toe ging er één een blokje om ter controle. Het waren allemaal jongens van eenvoudige komaf, die met bijbaantjes naast hun studie moesten proberen het hoofd boven water te houden. Hun geloof in de Islam deed af en toe weldadig aan, omdat er een hang naar geestelijk evenwicht uit sprak die bij ons nog maar zelden gevonden wordt. Medicijnen hadden ze uit roeping gekozen, zeiden ze.

"Weet u wat een dokter verdient?", riep er één. "Vijftig pond (f. 160,-) per maand, als het meezit. Een taxichauffeur die het een beetje handig inpikt verdient ruim het dubbele. Ja, als je goede relaties hebt en een particuliere kliniek opent, dan ben je binnen.

Maar dat zal ik nooit doen want ten eerste heb ik die relaties niet en ten tweede wil ik mij aan mijn medemensen in dienst stellen, zoals het hoort". Over handafhakking deden ze aanvankelijk ontwijkend. "Ik zou er onder bepaalde gevallen wel vóór zijn", zei er één tenslotte, met een bedachtzaamheid die mij onwerkelijk voor kwam. "Maar dan moet eerst onderzocht worden of de dader uit noodzaak gestolen heeft, met andere woorden: had hij honger en kon hij geen brood kopen en stal hij daarom het brood, dan moet hem dat vergeven worden en verdienen wij, als zijn broeders, eigenlijk de blaam".

Mijn opmerking - meer een uitroep - dat ik zijn ambitie om dokter te worden niet kon rijmen met zijn goedkeuring van dit soort middeleeuwse praktijken werd als niet terzake doend terzijde geschoven door het gezelschap: de Koran ging voor alles.

Ik herinnerde me dat een arts me vertelde dat hij een Ichwan-assistent met ontslag bedreigd had omdat deze er op stond om tijdens zijn dienst, zelfs onder een operatie, op de voorgeschreven tijd te gaan bidden in de moskee, maar dit durfde ik niet ter sprake te brengen. Goed, ze begrepen wel dat ik een beetje schrok van de consequenties, maar de afschrikkende werking van zo'n straf op de gehele maatschappij was toch groot en zo zouden er uiteindelijk veel minder dieven komen dan nu, met dat slappe gedoe van gevangenissen en boetes. "Allemaal Franse import", zei er één. "De Fransen hebben de strafwet herschreven naar westers model, maar wij zijn geen westerlingen, wij zijn islamieten".

HOEREN

Het prettige onderwerp van steniging als straf voor overspel was aanleiding tot een felle tirade van enkelen van mijn gesprekspartners tegen alles wat voos en westers was. "Er is geen enkele reden dat onze meisjes zich zo kleden en gedragen zoals ze nu soms doen in de disco's", klonk het, "ze drinken alcohol en ze dansen als Amerikaanse hoeren".

Toen ik ze vroeg waarom ze enige tijd geleden een folkoristische dansavond, waarop van 'onzedelijkheid geen sprake was, onmogelijk hadden proberen te maken (de politie moest er tenslotte aan te pas komen om het spul te laten doorgaan) protesteerden ze: het was weliswaar geen variété-optreden geweest, maar het orkest stond bekend als zeer profaan, vandaar.

Over de eenvormige kleding waarin zij hun meisjes en vrouwen het liefst willen zien, zei er één, dat het die meisjes juist tot rust zou brengen als ze niet de hele dag hoefden te kijken of andere meisjes er soms leuker gekleed bij liepen. En het scheelde ook nog in de portemonnee.

Op zeker moment, toen we de praktische toepassingsmogelijkheden van de Koran voor de zoveelste keer de revue lieten passeren, kwam er één met voorbeelden uit de financiele sfeer. Hij reserveerde, zei hij, 2,5 procent van wat hij verdiende voor een jaarlijkse gift aan de armen en dat stond, volgens hem, exact zo in de Koran voorgeschreven.

Hij vond het, ook op grond van de Koran, verkeerd, dat er nog steeds banken zijn die rente uitkeren. De Koran verbiedt immers het nemen van rente (terug te voeren op het fenomeen van de woekeraar). Met veelbetekenende blik en triomfantelijk annoncerend stemgeluid noemde hij me de naam van een Islamitische ba[nk] die rente had afgeschaft en plaats daarvan deling in winst had ingesteld. Lat[er] hoorde ik, dat deze zet zeer het voordeel van de bank omdat ze het geld tegen e[en] woekerpercentage in Ameri[ka] uitleent.

Voor het geweld van "Tak[fir] wa higra' had men wein[ig] waardering: "De ideeen van [de] Islam zijn zo rijk en prachti[g] dat zij zonder bloed of zwaa[rd] verbreid kunnen worden", zei één. Hij vond het jammer d[at] het image van de gehele 'bloe[d]dorstige moordenaars ' na[ar] beneden werd gehaald . Ma[ar] alle aanwezigen waren er va[n] van overtuigd, dat de Isla[m] uiteindelijk in zijn meest pu[re] vorm zou zegevieren en d[e] wereld van verval zou redden.

'FAT CATS'

Weinig illusies koesterde m[en] over het nieuwe bewind. Stee[ds] als ik met enkelen in gespr[ek] was, hadden de anderen grapje[s] over Moebarak zitten maken, i[n] het engels, dus kennelijk met d[e] bedoeling dat ik het zou hore[n]. Maar toen we over de naas[te] toekomst kwamen te sprek[en] verdween de glimlach en werde[n] ze tamelijk somber. De 'fa[t] cats', zoals ze de invloedrij[ke] vriendenkliek van Sad[at] noemden, zouden ongetwijfel[d] door soortelijke lieden uit h[et] gevolg van Moebarak worde[n] opgevolgd. "Zo zit ons land met al die westerse belangen, i[n] elkaar", zei er één, "begrijpt [u] dat we daartegen zullen blijve[n] vechten?" Ze verwachten d[at] Moebarak zich extra kracht[ig] en vastbesloten tegen d[e] moslimbroeders zou tonen: "A[ls] hij dat niet doet, zullen d[e] Amerikanen naar een ander[e] Egyptische president gaa[n] uitkijken."

Toen ik weg ging zeiden z[e] schertsend dat ik moest fluite[n] als ik een 'boxford' zag (z[o] worden in het Arabisch d[e] arrestantenwagens genoemd[:] een Ford met een soort kist [e]rop). "Tot ziens in d[e] gevangenis", zei mijn gasthe[er] ten afscheid. Zoals alles wat hi[j] gezegd had die avond, meend[e] hij dat, geloof ik.

(Dit artikel is overgenomen ui[t] de Haagsche Courant.)

De gewelddadige dood van Sadat heeft niet bij iedereen in Egypte het diepe verdriet teweeggebracht als bij deze vrouwen uit zijn geboortedorp

Bewustmaking in Zuid-Amerika een geladen begrip

ZO'N TWINTIG JAAR geleden heeft de Braziliaanse pedagoog Paulo Freire het begrip bewustmaking' geintroduceerd. Hij ontwikkelde een methode om de arme suikerrietkappers in het Braziliaanse noordoosten te leren lezen en schrijven, waarbij de alfabetisatie werd aangegrepen om de boeren, bewust te maken van hun beroerde situatie" "Geen strijd zonder bewustwording", zei Freire en daarmee hij aan bij de klassieke marxistische opvatting over klassebewustzijn.

Met deze alfabetisatiemethode heeft Freire een revolutie teweeg gebracht. Niet alleen onder arme suikerriet kappers, maar vooral ook onder vormingswerkers, ontwikkelingsdeskundigen, neomarxisten en derde-wereldgelovigen. Die zorgden ervoor dat het begrip bewustmaking in het ontwikkelingswerk zeer hoog genoteerd kwam te staan en dat concrete hulpprojekten tegenwoordig vaak gezien worden als misleidende vormen van liefdadigheid.

Van bewustmaking meent men vaak dat die het vereiste inzicht in de eigen situatie verschaffen dat zij een voorwaarde is om situaties te kunnen veranderen. Daarbij wordt er zonder meer van uitgegaan, dat iedere situatie veranderbaar is. Vaak is dat echter helemaal niet het geval.

Er wordt gedacht in nogal absolute termen: wat slecht is moet door radicale veranderingen van de maatschappij goed gemaakt worden. Daarbij wordt al te gemakkelijk, de werkelijkheid vereenvoudigd tot politieke en economische tegenstellingen, welke zo schematisch mogelijk worden weergegeven. De bewustmaking van arme boeren, arbeiders of volksbuurtbewoners vindt gewoonlijk plaats in scholingscursussen, waarin met gebruikmaking van concrete voorbeelden - de grootgrondbezitter, de fabrieksdirecteur, de multinational - marxistische spoedcursussen worden gegeven.

Met het grootste gemak springt men daarbij van een aanschouwelijk detail, zoals het ontbreken van een riool in een volksbuurt, naar een hoog marxistisch abstractieniveau, dat van de kapitalistische produktiewijze. Wat daar tussen ligt, maakt het verhaal alleen maar ingewikkeld en versluiert de boodschap.

Op die manier krijgt de bewustmaking een bewustzijnsvernauwende betekenis. Bewustmaking is dan een politiek doel in zichzelf geworden, waarvan het eindresultaat onzichtbaar blijft.

Paulo Freire heeft opgemerkt dat het er slechts toe leidt dat de mensen ervan bewust worden gemaakt hoe ongelukkig ze zijn. Dat was niet de bedoeling van zijn methode, waarbij de didactiek juist moet worden aangepast aan de dagelijkse werkelijkheid, en niet andersom. Ontwikkelingswerkers die in de praktijk werken, hebben dan ook vaak een broertje dood aan het theoretische betoog van de bewustmaking, omdat ze wel wat beters te doen hebben.

Niet alle leed in de wereld is immers te herleiden tot de klassenstrijd, of op te lossen door het volk politiek te organiseren. Ook de arme mensen lopen de kans om kanker te krijgen als ze roken: dat heeft niets met uitbuitingsstructuren te maken. Ook de bewoners van krottenbuurten hebben relatieproblemen of moeilijkheden met de opvoeding van hun kinderen. Negers hebben niet alleen problemen met het feit dat ze uitgebuit worden, maar ook met hun kroeshaar. Angst komt niet uitsluitend door onderdrukking. Dat werd onlangs op een onvergetelijke manier onder woorden gebracht door een zwarte bewoonster van een krottenbuurt in Rio de Janeiro: "Ik ben bang voor kakkerlakken, niet voor de politie".

Niet alleen de structuur van de armoede, maar ook de cultuur van de armoede bepaalt het leven van de volksbuurtbewoners.

Bewustmaking gaat echter uitsluitend over de politiek en de economie en verwaarloost culturele, psychologische of emotionele aspecten van het dagelijkse leven. Bovendien is de scholing behoorlijk saai van karakter; vergeten wordt dat het volk ook recht op ontspanning heeft. Een belangrijk deel van het bewustmakingswerk in Latijns Amerika wordt gefinancierd vanuit het buitenland, bij voorbeeld door de Wereldraad van kerken. De politieke, allerminst waardevrije boodschap die het probeert over te dragen, brengt met zich mee dat juist de linkse politieke bewegingen zich ermee bezig houden. Hulporganisaties die zulke projecten financieren, steken zich daardoor zonder het te beseffen in politieke wespennesten, omdat zij vaak niet bekend zijn met de bonte verscheidenheid van elkaar bestrijdende linkse groeperingen.

De politieke bewustmaking kan daarom beter naar het tweede plan verwezen worden. Het is zinvoller om concrete projecten te steunen, die iets aan de levensomstandigheden van de bevolking verbeteren, zonder dat daarvoor eerst de hele samenleving op zijn kop hoeft te worden gezet. Aan dergelijke projecten kan nog altijd voldoende scholingswerk gekoppeld worden, zodat ze niet vervallen in ouderwetse liefdadigheid.

In Latijnsamerika zijn zulke projekten legio en met tastbaar resultaat. In Bogota bestaan gezondheidscentra in volksbuurten waar de vrouwen opgeleid worden om de eerstelijns gezondheidszorg over te nemen ; in La Paz een wolprojekt, waarbij de Indiaanse vrouwen leren om truien van lamawol te breien, van afmetingen die de 'gringo's'echt passen, terwijl tevens de tussenhandel wordt uitgeschakeld; in Brazilie geven advocaten juridische bijstand aan vakbonden en boerenbonden, zonder zich erom te bekommeren dat ze daarmee de 'burgerlijke' wetgeving dienen.

Zo meen ik dat bij de financiering van hulpprojekten de criteria herzien moeten worden. In plaats van een scholingscursus zou eens een samba-groep in Rio de Janeiro voor financiering in aanmerking moeten komen. Dat is een betere manier om de bevolking van een krottenbuurt te mobiliseren; het biedt bovendien aanknopingspunten om hun culturele identiteit te vergroten en ze beleven er ook nog een onvoorstelbare hoeveelheid plezier aan.

Dit artikel is overgenomen uit het NRC-Handelsblad.